

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

1 ਜੂਨ, 1984

June 1, 1984

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ੍ਰੋਤ: ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

P.O. BOX 67344 STN. 'O'
VANCOUVER, B.C. V5W 3T1

Vol — 3 - No.22 Weekending Jun 01, 1984
Editor's Res. PHONE. (604)321-6360

The Canada Darpan
Punjabi Weekly Newspaper

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ, ਬਿਜਲੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ — ਟੈਕਸ ਦੇਣੇ ਬੰਦ - ਮੰਡੀਆਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵਸੀਲਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਜੂਨ, 1984 ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਬਾਹਰਲੇ ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਦੇਣੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੰਡੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਫਸਲ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

23 ਮਈ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਸਾਡੇ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਮੰਨ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਜਦ ਤੱਕ ਬਾਕੀ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੁਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਭਰਦਾ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਕ ਤਰਫਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ।

ਸਾਡੇ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਖਿਚੋਤਾਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਤੇ ਵੀ ਝੁੰਘੀ ਵਿਚਾਰ ਹੋਈ ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪਰੋਸ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

21 ਮਈ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਲੈ ਗਏ ਸਨ ਪਰ 23 ਮਈ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 17 ਕਤਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ. ਦੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਾਗੇ ਦੇ ਬੱਸਾਂ ਰੋਕ ਕੇ 6 ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਾਫਰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਮਾਰ ਦਿਤੇ।

ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵਾਂ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ, ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਖੜਾ ਕਰਕੇ, ਬੰਦੂਕ ਧਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ 11 ਕਤਲ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਵਲੋਂ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਮੰਗ

ਲੰਦਨ — ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਇਕ ਖਤ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਮੌਰਚੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਿਥੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਜ਼ਤ ਮਾਣ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਉਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ ਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੌਰਚੇ ਬਾਰੇ ਨਵੇਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ 'ਕੌਮ' ਕਈ ਸਾਲ ਪਿਛੇ ਚਲੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਹਨਾਂ ਯਾਦ ਕਰਾਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਉਚ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ (ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੋਲ ਸਿੰਘ) ਨੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਵਰਗੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਦਲ ਖਾਲਸੇ ਉਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਅਜੇਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਉਤੇ ਹੇਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਹਾਰੀ ਮੁਜ਼ਰਮ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ

ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ- ਮੁਸਲਿਮ ਫਸਾਦ - ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 218

ਬੰਬਈ — ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਚਲ ਰਹੇ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਿਮ ਫਸਾਦਾਂ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 218 ਤੋਂ ਵਧ ਹੈ।

ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ. ਦੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚ ਮੁਠ ਭੇੜਾਂ ਵਿਚ ਬੰਬਈ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੌ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਹੈ।

ਬੰਬਈ ਦੇ ਇਕ ਹਸਪਤਾਲ ਲਾਗੇ 15 ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਫੂਰੇ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਬੰਬਈ ਸ਼ਹਿਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਰਫੀਊ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਪੁਲਸ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 450 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਛਲੇ ਵੀਰਵਾਰ ਬੰਬਈ ਤੋਂ 80 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਭਿਵੰਡੀ ਵਿਚ ਇਹ ਫਿਰਕੂ ਰੋਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੇੜੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਹਰਾ ਮੁਸਲਮ ਬੰਡਾ ਲਹਿਰਾਇਆ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਕੱਟੜ ਸੱਜੇ-ਪੱਖੀ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਸੰਸਥਾ ਹੈ।

ਪੁਲਸ ਉਪਰ ਵੀ ਦੋਵਾਂ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬੱਤਲਾਂ ਤੇ ਪੱਥਰ ਚਲਾਏ ਗਏ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦਾਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ ਬੇਘਰ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ 3000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ।

ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਬਕਾ ਪੁਲੀਸ ਕਾਨਸਟੇਬਲ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ — ਸਥਾਨਕ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ ਨੇ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਵਲੋਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਛਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ 4 ਅੱਤਵਾਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਕਾਨਸਟੇਬਲ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲੋਂ 2 ਕਿਲੋ ਅਫੀਮ ਵੀ ਫੜੀ ਗਈ ਹੈ।

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸਤਿਆਨਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਉਤੇ ਤਰਸ ਖਾਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਬੰਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤਕ ਚੁੱਪ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਹੁਣ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਹੱਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸਤਰੀ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੁਆਰਾ ਇਥੇ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੰਦਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਬੰਦੇ ਭੇਜਿਆ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਆਦਮੀ ਚੰਦਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਆਪ ਹੀ ਹਜ਼ਮ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਉਤੇ ਵੀ ਕਿੰਝ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹਿਧਾਨ ਸਾੜਨਾ ਤੇ ਫੇਰ ਆਖਣਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਹਿਧਾਨ ਦਾ ਅਧਮਾਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਰੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ।

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਘੇਰਾਓ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ— ਟੋਹੜਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਟੋਹੜਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਦਾਲੇ ਪੁਲੀਸ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਫੇਰਨ ਹਟਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਡਾਕਟਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਗਈ

ਤਰਨ ਤਾਰਨ — ਇਥੇ ਡਾਕਟਰ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਸਕੂਟਰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਸੀ।

ਮੋਗੇ ਵਿਚ ਪਟਾਖਾ

ਮੋਗਾ — ਮੋਗੇ ਤੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਨਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਪਟਾਖਾ ਫਟਿਆ। ਸ਼ੱਕ ਵਜੋਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਹ ਦਹਿਸ਼ਤ ਫੈਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿਨੀਪੈਗ ਦੇ ਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਸਭ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ 20 ਏਕੜ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ 3 ਜੂਨ, 1984 ਨੂੰ ਬੜੀ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਖੁਲ੍ਹੇ ਗੱਢੇ ਦਿਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦਿਤੇ ਸਨ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਵਿਨੀਪੈਗ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੈ।

ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਦਘਾਟਨ ਸਮੇਂ ਵਿਨੀਪੈਗ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ।

ਉਦਘਾਟਨ ਦੀ ਰਸਮ 3 ਜੂਨ, 1984 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਦਸ ਵਜੇ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ
ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਵਿਨੀਪੈਗ

ਕੈ ਨੇ ਡਾ ਦਰਪਣ

ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਫਾਰਮਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਸਭਿਆ- ਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

13 ਮਈ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਦੋ ਵਜੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਦੋ ਡਰਾਮੇ, ਦੋ ਗੀਤ, ਭੋਗਤਾ ਅਤੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜ ਚੌਹਾਨ, ਅਤੇ ਬੀ. ਸੀ. ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਲੇਬਰ ਵਲੋਂ ਮਾਈਕ ਕਰੇਮਰ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਪੀਚਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਕਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜ ਚੌਹਾਨ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਿਵੇਂ ਵਰਕਰਜ਼ ਕੰਪਨਸ਼ਨ ਦਾ ਫਾਰਮਵਰਕਰਾਂ ਉਪਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ, ਅਨਇਮਲਾਏਮੈਂਟ ਦੇ ਲਾਅ ਵਿਚ ਫਾਰਮਵਰਕਰਾਂ ਲਈ ਤਬਦੀਲੀ ਜਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਹੁਣ ਜੇ ਕੋਈ ਫਾਰਮਵਰਕਰ ਇਕ ਮਾਲਕ ਨਾਲ 7 ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਨਇਮਲਾਏਮੈਂਟ ਦੀ ਸਟੈਪ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਤਬਦੀਲੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮਿਆਦ 25 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਿੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜੇ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਲਈ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਆਪਾਂ (ਸਾਰੇ ਫਾਰਮਵਰਕਰ) ਰਲਕੇ ਹੱਥ ਮਾਰੀਏ।

ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਛਿੜਕੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਬੜੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਸਰ ਫਾਰਮਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਉਪਰ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਇਕ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਹੋਈ Inquest (ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜੂਰੀ ਨੇ ਕੁਝ Recommendations ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਰਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਇਹ Recommendations ਫਾਰਮਵਰਕਰਾਂ ਉਪਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਉਹ ਅਜੇ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਾਰਮਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਉਹ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦੇ ਯੂਨੀਅਨ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ ਉਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੱਕ ਲਈ ਆਪਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾ ਬਣੋ ਤਾਂ ਯੂਨੀਅਨ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਤੁਹਾਡੀ (ਫਾਰਮਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਹੈ) ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਚਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੀ. ਸੀ. ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਮਾਈਕ ਕਰੇਮਰ ਹੁਰਾਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਬੀ. ਸੀ. ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਲੇਬਰ ਦੇ ਦੋ ਲੱਖ ਪੱਚੀ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦੁਆਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਹੀ ਰਹਾਂਗੇ। ਹਰ ਇਕ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਯੂਨੀਅਨ (ਕਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ) ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਕਰਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਫਾਰਮਵਰਕਰਜ਼ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਭ ਕਾਸੇ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਖੜਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਤ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਕਿਹਾ ਬੀ. ਸੀ. ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਲੇਬਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਖੜਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਯੂਨੀਅਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੀਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਨੇ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਟਕ 'ਹਵਾਈ ਗੋਲੇ' ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਡਰਾਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਹੋਰ ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਗੀਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਪਾਨਾ ਵਲੋਂ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਟਕ 'ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਵਾਪਸੀ' ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੋਹਾਂ ਡਰਾਮਿਆਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਹਾਸਲ ਕਰਨੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭੋਗਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਅਨੰਦ ਨਾਲ ਮਾਣਿਆ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਰਵਣ ਬੋਲ ਹੁਰਾਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦਾ ਕੰਮ ਬੜੀ ਸੁਹਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾਇਆ) ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਚੰਦਿਆਂ ਬਾਰੇ (Due Structure) ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਜੇ ਇਕ ਪਰਵਾਰ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ 60 ਡਾਲਰ ਸਾਲਾਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਉਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਹੀ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਫੀਸ ਸਿਰਫ 36 ਡਾਲਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ 65 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹਨ ਅਤੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਸਾਲਾਨਾ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ 36 ਡਾਲਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਫਾਰਮਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ (ਬੀ. ਸੀ. ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਲੇਬਰ, ਬੀ. ਸੀ. ਓ. ਐਫ. ਆਰ., ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ, ਇਪਾਨਾ, ਪੰਜਾਬ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਟ ਕੇਂਦਰ) ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਔਲਖ ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧੂ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਵੇਖਣ 300 ਦੇ ਕਰੀਬ ਦਰਸ਼ਕ ਪੁੱਜੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਕਰੀਬ ਔਰਤਾਂ ਸਨ। ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਵਲੋਂ :— ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ

3 ਜੂਨ 1984 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਮੋਬਰਲੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹਾਲ ਵਿਚ (ਪ੍ਰਿੰਸ ਐਲਬਰਟ 61 ਤੋਂ) ਹੋਵੇਗੀ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ — 327-6461

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ੋਅ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਧੜਕਣ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਨੂੰ ਰੂਪਮਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਹ ਕਲਾਕਾਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਏਨਾ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਮੰਗ ਤੇ ਬਰਾੜ ਇੰਟਰਪਰਾਈਜ਼ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਐਂਡ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ 2 ਜੂਨ, 1984 ਨੂੰ ਜੌਹਨ ਐਲੀਵਰ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸੱਤ ਵਜੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਖਾਸ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੋ ਸੱਜਣ ਉਸਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ੋਅ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਪੁਜਣ।

ਟਿਕਟਾਂ ਬਾਰੇ ਸ. ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਵੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੋਨ :

321-2911

ਕਟਦੀ ਨਹੀਂ ਇਕ ਰਾਤ ਵੀ ਹੁਣ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ,
ਕੀੜਣ ਰਹੇਗਾ ਉਮਰ ਭਰ ਕੋਈ ਤੇਰੇ ਬਗ਼ੈਰ।

ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦੇ ਨਵੇਂ ਲੀਡਰ — ਬੋਬ ਸਕੈਲੀ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਐਤਵਾਰ 20 ਮਈ 1984 ਨੂੰ ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਲੀਡਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਿਸਟਰ ਡੇਵ ਬੋਰਿਟ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਪੋਰਟ ਅਲਬਰਨੀ ਦੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਬੋਬ ਸਕੈਲੀ ਨਵੇਂ ਲੀਡਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਬੋਬ ਸਕੈਲੀ ਕਾਫੀ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਪੋਰਟ ਅਲਬਰਨੀ ਤੋਂ ਹਰ ਵਾਰ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 41 ਸਾਲਾ ਬੋਬ ਸਕੈਲੀ ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਭਰਨਗੇ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਲੋਂ ਸਾਬਕਾ ਲੀਡਰ ਡੇਵ ਬੋਰਿਟ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਡੇਵ ਬੋਰਿਟ ਵੈਡਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ।

Nash N.S. Gill

Barrister & Solicitor
Notary Public

Personal injury & I.C.B.C.
claims, Divorces,
Immigration, Estates &
Criminal

ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗ ਜਾਣ
ਨਾਲ ਇਨਸੂਰੈਂਸ ਦੇ ਕੇਸ ਤੇ ਡਾਈਵੋਰਸ-
ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਸਟੇਟ ਦੇ ਕੇਸ ਆਦਿ
ਹੈਂਡਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੂਨ ਕਰੋ

Bus. 853-9322

Res. 826-8207

New Office located at :

33232 South Fraser Way
Abbotsford, B.C.

FREE GIFT

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

S. & S. INSURANCE

324-2311

Two Locations to Serve You

6658 Main St. Vancouver, B.C.

5936 Fraser St. Vancouver, B.C.

FREE
GIFT

ਇਨਸੂਰੈਂਸ ਦੇ ਰੇਟ ਤਾਂ ਹਰ ਥਾਂ ਇਕੋ ਹੀ ਹਨ ... ਪਰ ਫਰਕ ਦੋਸਤੀ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਹੈ ... ਤੇ ਉਹ ਦੋਸਤੀ ਭਰੀ ਸੇਵਾ ਤੁਹਾਨੂੰ S & S Insurance ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇਨਸੂਰੈਂਸ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ

ਗਿਆਨ

1984 INSURANCE & LICENSE

RENEW EARLY INSURANCE

* FINANCING AVAILABLE

* SAFE DRIVING DISCOUNT (if eligible)

FRASER Ph. 321-6442

ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

324-5711

ਅੱਤਵਾਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਇਨਾਮ

ਪੱਟੀ — ਪਿੰਡ ਬੰਗਲਾ ਰਾਏ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨਾਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਫੌਟੜ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਬੰਗਲਾ ਰਾਏ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬੱਸ ਸਾੜ ਕੇ ਦੌੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਕੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਬੰਗਲਾ ਰਾਏ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਘਬਰਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੱਸ ਸਾੜ ਕੇ ਦੌੜਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਇਹ ਡਾਕੂ ਹਨ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਲੋਪਕੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮਾਣੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸੁਕੈਡਰਨ ਲੀਡਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਸੁਕੈਡਰਨ ਲੀਡਰ ਪ੍ਰਮਾਣੀਤ ਸਿੰਘ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚ ਸੁਮੀਤ ਸਿੰਘ ਐਡੀਟਰ ਪ੍ਰੀਤ ਲੜੀ ਦਾ ਭਾਈ ਲਗਦਾ ਸੀ — ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦੋ ਹਰੀਜਨ ਫੜੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਬਾਰਾਂ ਬਰ ਦੀ ਬੰਦੂਕ, 2 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਘੜੀਆਂ, 2 ਟਰਾਂਜਿਸਟਰ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗਹਿਣੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਖਿਆਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਮਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਘਰੋਂ ਹੀ ਲੁਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੋਵੇਂ ਹਰੀਜਨਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਗਿੱਛ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਦਾਲਮ ਨੰਗਲ ਡਾਕੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਬੂ

ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ — ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਤੀ 13-14 ਮਾਰਚ ਦੀ ਰਾਤ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਨੰਗਲ ਦੇ ਘਰ ਡਾਕਾ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਘਰ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਸਾਮਾਨ, ਨਕਦੀ ਅਤੇ ਘੜੀਆਂ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਡਾਕੇ ਦੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਐਸ. ਐਚ. ਓ. ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। 9-10 ਮਈ ਦੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਐਸ. ਐਚ. ਓ. ਨੇ ਨਾਕਾ ਲਾ ਕੇ ਡਾਕੇ ਦੀ ਰਾਤ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟਿਕਾ ਐਸ. ਓ. ਨੇ ਨਾਕਾ ਲਾ ਕੇ ਡਾਕੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਦੋਸ਼ੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਤਰ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਤਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਬਾਣਾ ਸਲੀਫਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਹੜੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚੋਂ ਚੋਰੀ ਸ਼ੁਦਾ ਘੜੀਆਂ, ਇਕ ਦੇਸੀ ਪਿਸਤੌਲ ਬਾਰਾਂ ਬਰ, ਦੋ ਕਿਲੋ ਅਫੀਮ ਅਤੇ ਇਕ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪੁਲਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 392/25/54/89 ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਅਫੀਮ ਐਕਟ 9-1-78 ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਈਡ (ਵਰਕ-ਬੁੱਕ)

ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਹੋ ਰਹੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਈਡ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਗਾਈਡ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਗਾਈਡ ਪੰਜਾਬੀ ਟੀਚਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਰਕ-ਬੁੱਕ ਹੈ।

ਇਹ ਗਾਈਡ ਸਰਦਾਰ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨਾਵਲਿਸਟ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੋਂ ਦਸ ਡਾਲਰ ਦਾ ਚੈਕ ਭੇਜ ਕੇ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ :—

KESAR SINGH
13487 - 98 A Ave.
SURREY, B.C. CANADA
V3T 1C7
Ph. (604) 581-3185

ਪੰਜਾਬ ਦਰਪਣ ਨੈਸ਼ਨਲ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਫਰੰਟ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫੌਜ ਭੇਜਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਨੈਸ਼ਨਲ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਫਰੰਟ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਕੇ. ਐਲ. ਅਡਵਾਨੀ, ਵੀ. ਕੇ. ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫੌਜ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੁਲਸ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਪੁਲਸ ਖੜੀ ਤਮਾਸ਼ਾ ਵੇਖਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਹਿੰਸਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪੱਥੇਵਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਗਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਸਾਈਕਲਾਂ ਤੇ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਟੇਨ ਗੰਨ ਨਾਲ ਇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਮਾਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਇਆ।

ਰਈਆ ਰੇਲਵੇਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿਤੇ ਗਏ।

ਜੇਤੋਂ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚਾਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੰਤ ਵੀ ਸੀ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਤਿੰਨ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਨਕਾਬਪੋਸ਼ਾਂ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਖੋਹੇ

ਮੋਗਾ — ਤਿੰਨ ਨਕਾਬਪੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਮੋਗਾ ਸਬ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਮਹੇਸ਼ਰੀ ਪਿੰਡ ਵਿਖੇ ਦੁਪ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਇਨਚਾਰਜ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੁਟ ਲਿਆ। ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਵਾਰਾ ਪੁਲਸ ਕੋਲ ਦਰਜ ਕਰਾਈ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਮਹੇਸ਼ਰੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਬੱਸ ਤੋਂ ਉਤਰ ਕੇ ਦੋ ਹੋਰ ਬੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਬੱਸ ਅਡੇ ਨੇੜੇ ਇਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਬੇਨੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ, ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਦੋ ਹੋਰ ਨਕਾਬਪੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਉਥੇ ਪੁੱਜ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਫਾਇਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬੈਗ ਖੋਹ ਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹ ਤਿੰਨੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਰਾਹੀਂ ਭੱਜਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਤੁਰਤ ਭਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪੁਰਾਖੇਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੜਬੜ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਫੋਤੀ ਪਤਾ ਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ।

ਪਸਤੌਲ ਦੀ ਨੌਕ ਤੇ ਲੁੱਟ

ਅਟਾਰੀ — ਇਥੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਪਸਤੌਲ ਦੀ ਨੌਕ ਤੇ 5000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਘੜੀ ਖੋਹ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆੜ੍ਹਤੀ ਤੋਂ ਇਹ ਰਕਮ ਲੈਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

50 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖਮੀ

ਬਠਿੰਡਾ — ਇਥੇ ਇਕ 50 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਮਲਾਵਰ ਜੋ ਦੌੜਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਪਛਾਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇ।

ਖ਼ੀਦਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ 15000 ਰੁਪਏ ਲੁੱਟ ਕੇ ਦੌੜ ਗਏ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ — ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਲਾਗੇ ਤੁਗਲਵਾਲਾ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਸਟੇਨ ਗੰਨ ਨਾਲ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪਿੰਡ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਹ ਵੀ ਪਛਾਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਵਲਟੋਹੇ ਦੇ ਇਕ ਰੱਖਾ ਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਕੁਝ ਗਹਿਣੇ 250 ਗਰਾਮ ਸੋਨਾ ਆਦਿ ਲੁੱਟਣ ਮਗਰੋਂ ਘਰ ਦੇ ਦੋ ਕਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਇਕ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਕਣਕ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਵਿਚ ਤੂੜੀ ਪਈ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਰੱਖਾ ਰਾਮ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹਾਏ ਗਰਮੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਸਖਤ ਗਰਮੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਮੀਂਹ ਦੇ ਨਿਕਟ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਪੈਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਾਜਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਅੱਤ ਦੀ ਗਰਮੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਾਜਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਅੱਤ ਦੀ ਗਰਮੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਥੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਕਟੌਤੀ ਕਾਰਨ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਲੰਧਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਮੋਗਾ, ਬਟਾਲਾ ਆਦਿ ਵਿਚ ਥੁਰੀ ਤਰਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਈ ਹੈ।

ਬੈਂਕ ਦੇ ਤਾਲੇ ਤੋੜੇ

ਫਗਵਾੜਾ — ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਪਿੰਡ ਮਾਨਕ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਇਕ ਬੈਂਕ ਦੇ ਤਾਲੇ ਕੁਝ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਤੋੜ ਦਿਤੇ ਗਏ। ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸੇਫ ਨੂੰ ਵੀ ਤੋੜਨ ਦੀ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਪਿਆ ਇਕ ਅਟੈਚੀ ਲੈ ਗਏ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਾਗਜ਼ ਪਏ ਸਨ। ਉਹ ਅਟੈਚੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਥੋਂ ਥੋੜੀ ਦੂਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

LOW LOW RATES TO : India, Pakistan,
Bangladesh & Ceylon on Air India,
Pakistan Airlines, Kuwait, Air France,
KLM Or Any Airline of your choice.

ASHOK PURI

261 KENNEDY STREET, WINNIPEG,
MANITOBA, R3C 1T2

Ph. [204]943-0596

**General Tours and
Travel Service**

VIDEO MART

3369 'A' KINGSWAY (near Joyce) VANCOUVER, 438-3355

ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਮੂਵੀਆਂ
ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਵੀਡੀਓ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤੇ ਟੀ. ਵੀ. ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

FAST SERVICE GUARANTEED

MAIL ORDERS ACCEPTED

ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿੰਗਜ਼ਵੇ ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਮਾਰਟ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

JOGA S. MANN

NARINDER JASWAL

GUARANTEED
CLEAR PRINTS

GUARANTEED
PRINTS

THE CANADA DARPAN

P.O. BOX 67344 STN. 'O'

Vancouver, B.C. V5W 3T1

Chief Editor(Hon.) : DARSHAN GILL

Editor : HARBHAJAN SINGH DEOL

PHONE : (604)321-6360

All Officeholders of CANADA DARPAN are honorary associates

'ਕੋਨੇਡਾ ਦਰਪਨ' ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਫਿਰਕੂ ਅੰਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜ

ਪਹਿਲਾਂ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹੁਣ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਅੰਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਮਾਸੂਮ ਤੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨੀਰੋ ਵਾਂਗ ਬਾਂਸਰੀ ਵਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਢਾਈ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਫਿਰਕੂ ਅੰਗ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਮਸਲਾ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਮਸਲਾ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਦਾ ਬਣ ਖਲੋਤਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿਚਲੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਰੂੰ ਦੇ ਕੇ ਸੌਂ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੁੰਭਕਰਨ ਦੀ ਨੀਂਦੇ ਸੁੱਤੇ ਇਹ ਲੋਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਆਪਦਾ ਰਣ-ਖੇਤਰ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਿੜਾ ਭਿੜਾ ਮਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਆਪਣਾ ਚੋਗਾ ਡਾਲਰਾਂ ਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਸੁਟ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਬਣ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤੱਕਣ ਸਗੋਂ ਆਪੋ ਵਿਚ ਲੜਕੇ ਮਰ ਮਿਟਣ।

ਆਮ ਲੋਕ ਇਸ ਫੁੱਫੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹਨ। ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਜਮਾਤ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਕੰਡੇ ਕਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਾਹੀਂ, ਕਦੇ ਫਿਰਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ, ਕਦੇ ਬੋਲੀ ਰਾਹੀਂ, ਕਦੇ ਇਲਾਕੇ ਰਾਹੀਂ ਸਦਾ ਵਰਤਦੀ ਆਈ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਲਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਭਾਰਤ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ, ਮੁਸਲਮ, ਈਸਾਈ ਆਦਿ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਦੇ ਰੋਲੇ ਗੋਲੇ ਵਿਚ ਲਾਈ ਰੱਖਣ।

ਇਹੀ ਚਾਲ ਹੁਣ ਭਾਰਤੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਹੈ। ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਹੀ ਏਸੇ ਵਿਚ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ ਆਪਸ ਵਿਚ ਭਿੜਦੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਅਸਲੀ ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਨਾ ਆਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹੀ ਲੋਕ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਸਦ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦਿਵਾਉਣਾ, ਸਗੋਂ ਭੁੱਖਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪੁੱਠੇ ਪਾਸੇ ਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਏਸੇ ਭਾਰਤੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਏਜੰਟ ਜੋ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਉਹ ਏਥੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਏਥੇ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਕੇਂਦਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇ ਰਹੇ ਸਗੋਂ ਏਥੇ ਵੀ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਰਹਿੰਦ ਖੁੰਹਦ ਏਥੇ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਥੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਹੜੱਪ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਚਾਂਦੀ ਬਨਾਉਣ ਵੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੋਂਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਆਉਣ। ਆਪਣੇ ਮੁਢਾਂਦਾਂ ਲਈ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਲੀ ਦੇ ਬੱਕਰੇ ਨਾ ਬਨਾਉਣ। ਜੇ ਇਹੀ ਹਾਲਾਤ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਲੋਕ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਮੁੜਕੇ 600 ਰਿਆਸਤਾਂ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਛੱਡਣਗੇ।

ਗੁਜ਼ਲ

ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ

ਰੁੱਖ ਹੈ ਕਿਤੇ, ਹੈ ਛਾਂ ਕਿਤੇ, ਧੁੱਪ ਹੈ ਖੜੀ ਕਿਤੇ। ਲਗਦੀ ਹੈ ਫਿਰ ਹਵਾ ਕੋਈ ਭੂਤਰ ਗਈ ਕਿਤੇ। ਕਾਹਨੂੰ ਤੂੰ ਜ਼ਿਕਰ ਛੋੜਿਆ ਆਪਣੀ ਬਹਾਰ ਦਾ, ਮੌਸਮ ਹੈ ਸੜ ਗਿਆ ਕਿਤੇ, ਰੁੱਤ ਹੈ ਜਲੀ ਕਿਤੇ। ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸ਼ਹਿਰ 'ਤੇ ਧੂਏਂ ਦਾ ਇਕ ਗੁਬਾਰ, ਬਸਤੀ ਕੋਈ ਹੈ ਰਾਤ ਭਰ ਸੜਦੀ ਰਹੀ ਕਿਤੇ। ਆਇਆ ਹੈ ਕੌਣ ਦੋਸਤੋ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕੌਣ, ਮਿਲਦੀ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕਿਤੇ। ਆਪਾਂ ਇਹ ਲੈ ਲਿਆ ਡਲਾ ਕੈਸਾ ਮਕਾਨ ਹੈ, ਖਿੜਕੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿਤੇ ਹੈ ਨਾ ਬੂਹਾ ਕੋਈ ਕਿਤੇ?

● ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਅੰਦਰ ਕਈ ਅਹਿਮ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਸ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪੁਰਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਹੱਲ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਫਿਰ ਹਾਲਾਤ ਵਧੇਰੇ ਉਲਝਕੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਬਣ ਗਈ। ਸੰਕੇਤ ਦੋਹਾਂ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਬਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਜੋ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਾਂ ਖਦਸ਼ੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਹ ਲਾਈਨਾਂ ਪਾੜਨ ਜਾਂ ਫੂਕਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕ ਐਜੰਡੇਸ਼ਨ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਕੁਛ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਐਜੰਡੇਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ। ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦਿਤੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਬੇਪਤੀ ਜਾਂ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਸਦ ਕੇਵਲ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਤਰਜੀਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣਾ ਸੀ। 11 ਮਈ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਜੰਡੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਤੁਰੰਤ ਅਮਲ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਤ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਜਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਰਿਹਾਈਆਂ ਨੂੰ "ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਦਭਾਵਨਾ" ਦਿਖਾਉਣਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਦਭਾਵਨਾ "ਅਧੂਰੀ" ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ "ਸੰਪੂਰਨ" ਕਰਨ ਲਈ ਕੌਮੀ ਸਰਖਿਆ ਐਕਟ ਰਾਹੀਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤੇ ਆਗੂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਰਕਰ ਵੀ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

25 ਧਾਰਾ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਤੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਲੋਂ ਐਜੰਡੇਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਮੇਰੇ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਦਵਲਿਓਂ ਨਜਿਠਣ ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਐਜੰਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਆਖਣਾ - ਇਹ ਸਭ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸੁਝ ਸਿਆਣਪ ਦੇ ਕਦਮ ਹਨ। ਹੁਣ ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਮਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਗੇ ਵਧਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਹੱਲ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਜਾਣ।

ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਤੱਦ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੋਵੇਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੇਤ ਹੋ ਜਾਣ। ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਅਤਿਵਾਦੀ ਖਤਰਾ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ਕਲ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰਖਿਆ, ਅਖੰਡਤਾ, ਸੈਕੂਲਰਿਜ਼ਮ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਬਿਪਤਾ

ਅਤਿਵਾਦੀ ਵੱਖਵਾਦੀ ਤਹਿਰੀਕ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਦਾ ਪੈਂਤੜਾ

ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਸਾਡੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਜੋ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਗੜਾ ਹੁਣ ਅਕਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਆਪਸੀ ਗਿਲੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਨਿੱਖਰਕੇ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਕੁਝ ਸਮਾਜ ਦੁਸ਼ਮਣ ਲੋਕਾਂ ਦਾ, ਜੋ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ 23 ਅਪਰੈਲ ਤੱਕ ਹੋਏ ਕਤਲਾਂ ਦਾ ਜੋ ਵੇਰਵਾ ਲਈਏ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਦੋਨੋਂ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਰਾਜਸੀ ਆਗੂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਨਕਸਲੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਐਡੀਟਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਨਿਹੰਗ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਪੁਲਸ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਸੂਸੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਤਲਾਂ ਵਾਂਗ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਾਧਾਰਨ ਬੰਦਾ ਸਹਿਮ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਖਰ ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਕਾਲੀਆਂ ਤੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਐਸਾ ਮੌਰਚਾ ਵਾਪਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਬੂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸਦੀ ਕੋਈ ਵੱਕਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਤੇ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਦੀ ਛਤਰ ਛਾਇਆ ਵਿਚ ਹਿਟ ਲਿਸਟਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ, ਸ਼ਰੇਆਮ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕਤਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸਦੀਆਂ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲਦੀਆਂ ਟੋਪਾਂ ਹੁਣ ਥਾਂ ਥਾਂ ਵੱਜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਇੰਦਰਾ ਬੀਬੀ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਬੈਠੀ ਬੰਸਰੀ ਵੰਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸੜ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵੇਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਗੱਦੀ ਸਾਂਭਣ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।

ਹਿੰਦੂ ਸਮਤੀ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਵੀ ਉਂਗਲ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਠੀਕ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਹੁਣ ਇਹ ਪੱਕੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖਵਾਦੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਤਹਿਰੀਕ, ਜਿਸਦਾ ਅਜ ਤੋਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹੁਣ ਇਕ ਖਤਰਾ ਬਣਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਗੈਟਾਇਰ ਹੋਏ ਉੱਚੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਕੁਝ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਹੁਣ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਇਸ ਤਹਿਰੀਕ ਲਈ ਬਾਕਾਇਦਾ

ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ(ਆਈ) ਦੇ ਕਈ ਆਗੂ ਅਜੇ ਵੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਤੇ ਨਰਮਗੋਸ਼ਾ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਜਦ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਨਗੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਰਸਰੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਉੱਤੇ ਤਿੱਖੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨਗੇ। ਜਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਵੀ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸੰਤ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨੂੰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਮਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਕਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੁਝ ਕਰੜਾ ਸਟੇਂਡ ਲੈਂਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੂਜੀ ਸੁਰ ਅਲਾਪ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਸੰਤ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚਮਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਕੇ ਉਹ ਤਾਂ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਨੇਤਾ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਜਸੀ ਰੁਖ ਤੇ ਖਾਹਿਸ਼ ਨਹੀਂ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਖੁਦ ਸੰਤ ਜੀ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਲਗੇ। ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ(ਆਈ) ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਦੋ ਬੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋ ਚਿਤੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਬਿਲਕੁਲ ਤਿਆਗ ਕੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੀ ਤਾਕਤ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਸ਼ਾਸਨਕ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਸਟੇਂਡ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੱਲ ਮੇਲ ਗੱਲਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਹੁਣ ਚੋਲ ਚਿਟੇ ਕਰਨੇ ਹੀ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਦੋ ਡਰ ਸਵਾਰ ਹਨ — ਇਕ ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੇ ਦੂਜਾ ਰਾਜਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ 85 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹਤਿਆ ਕਰਕੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਸ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਹੀ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਇਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਜੀਉਂਦੇ ਜੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਮਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜਾ ਡਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਸੰਤ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਾ ਖਿਚ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣ। ਪਰ ਅਸਲ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੌਮੀ ਧਾਰਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦਾ ਮੁਦਈ ਤੇ ਆਤੰਕਵਾਦ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਬਣ ਕੇ ਨਿਤਰ ਆਵੇ ਤਾਂ ਆਮ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜੇ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਧਣ ਫੁਲਣ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਮਿਲ ਬੈਠਣਾ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਤਨੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਉਚਿਤ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਪਹੁੰਚ ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਪਰਦਾਪੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਅਤਿਵਾਦ ਵੱਖਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਟੇਂਡ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਏਕਤਾ ਦਾ ਰਸਤਾ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ।

—ਚੈਨ ਸਿੰਘ ਚੈਨ—

ਵਿਉਤਬੰਦ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਅਤੇ ਭਿਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਈ ਸਿਰਤੋੜ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਗੁਆਂਢ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਹ ਗੁੱਝੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਂਗ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਵਾਗ ਡੋਰ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਫੌਜੀ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਵੇਲੇ ਮੁਢਾਂ ਛਿਡੀਆਂ, ਦਾੜੀਆਂ ਕਤਰੀਆਂ, ਪੁਤਰਾਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਕੋਸ਼ ਕਟਵਾਏ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾ ਬੋਲੀ, ਹੁਣ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਝੰਡਾ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਅਸਰ ਬੱਲੇ ਆਏ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੀਲਾ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰ ਹਲਕੇ ਹੋਣ ਇਹ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਇਹ ਬਦੇਸ਼ੀ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਉਕਸਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦਾ ਫੁਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਗੈਟਾਇਰ ਹੋਏ ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਹਨ) ਨੇ ਅਪਛਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚੇ ਅਤੇ ਸੰਤ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਵਿਉਂਤਬੰਦ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫੌਜੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੀ ਸਾਰਾ ਅਪ੍ਰੈਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਸੁਝਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ:

1. ਹਰ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਏਕਤਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਅੱਖ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਕੰਡਾ ਹੈ। ਇਹ ਏਕਤਾ ਤੌੜਨ ਦੀ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਵਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਹਿਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ ਖੰਨਾ ਦੀ ਹਤਿਆ ਵੇਲੇ ਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਸ਼ੇਮਤੀ ਦੇ ਆਗੂ ਇੰਦਰਪਾਲ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕਤਲ ਵੇਲੇ। ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਵੇਰ ਅਰਬੀ ਜਲੂਸਾਂ ਵਿਚ ਭੜਕਤਾਹਟ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਇਕ ਫਿਰਦੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਨਾਉਣਾ ਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੂਸਰੇ ਫਿਰਕੇ ਦਾ ਜਲੂਸ ਕੱਢਕੇ ਪਹਿਲੇ ਫਿਰਕੇ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਨਾਉਣਾ ਇਹ ਇਕ ਮਿਥੀ ਹੋਈ ਖੇਡ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਨੋਂ ਵਾਰ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਜੇਕਰ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਵੱਖਵਾਦੀ ਤਹਿਰੀਕ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਹੋਣੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਜਾਏ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਹੁਣ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਸ਼ੇਮਤੀ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ ਦਾ ਚੌਕਸੀ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਾ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ।

2. ਹਰ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਵੀ 8 ਅਪਰੈਲ ਦਾ ਦਿਨ ਸਾਡੇ

(ਛ:ਕੀ ਪੰਨਾ 153)

SUNSET PRINTING LTD.

4277 Fraser Street, Vancouver, B.C. V5V 4G1

(604)874-2023

- Bus. Cards
- Envelopes
- Letterheads
- Numbering

- Flyers
- NCR Forms
- Crash Imprints
- Work Orders

- ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਕਾਰਡ
- ਲਿਫਾਫੇ
- ਲੈਟਰਹੈੱਡਜ਼
- ਨੰਬਰਿੰਗ

- ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ
- ਐਨ. ਸੀ. ਆਰ. ਫਾਰਮ
- ਕਰੈਸ਼ ਇੰਪ੍ਰਿੰਟਜ਼
- ਵਰਕ ਆਰਡਰ

ਭਾਰਤ ਦਰਪਣ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲੋਂ ਪੁਲਾੜ —ਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਤਾੜੀਆਂ ਦੀ ਗੜਗੜਾਹਟ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਿੰਦ ਸੋਵੀਅਤ ਸਾਂਝੀ ਪੁਲਾੜ ਉਡਾਨ ਦੇ ਪਾਠੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕੀਤਾ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਕਰਨਲ ਯੂਰੀ ਮਾਲੀਸ਼ੇਵ, ਸੁਕੋਬਰਨ ਲੀਡਰ ਰਾਕੋਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਨਾਦੀ ਸਤਰਕਾਲੋਵ ਦੇ ਸੀਨਿਆਂ ਉਪਰ ਅਸ਼ੋਕ ਚੱਕਰ ਲਾਏ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਂਝੀ ਪੁਲਾੜ ਉਡਾਨ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਟੀਮ ਕਰਨਲ ਅਨਾਤੋਲੀ ਬੇਰੇਜੋਵੇਟੀ, ਵਿੰਗ ਕਮਾਂਡਰ ਰਵਿਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੀਰੀਰਾਜ ਗਰੇਡਕੋ ਨੂੰ ਕੀਰਤੀ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਆ।

ਇਹਨਾਂ ਪੁਲਾੜਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਦਿਤੇ ਗਏ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦੀਆਂ ਵਰਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ, ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਐਮ. ਹਦਾਇਤੁਲਾ, ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਆਰ. ਵੈਂਕਟਾਰਮਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸੋਵੀਅਤ ਸੰਘ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਸ਼੍ਰੀ ਗੀਯੂਰੇਵ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਮਿਸ਼ਾਲ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਰਾਹਾਂ ਫਰੋਲਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪੁਲਾੜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਹਰੀ ਪੁਲਾੜ ਦੀ ਅਮਨ ਭਰਪੂਰ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸਾਂਝੀ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰਾ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਰਪਨ ਕੀਤਾ।

ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਲਈ ਸੋਵੀਅਤ ਸੰਘ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਉਸਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੁਲਾੜ ਖੋਜ ਵਿਚ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਸਵਾਗਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪੁਲਾੜਬਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਤਸਵੀਰ ਖਰਾਈ।

ਪੰਜ ਹਾਦਸਿਆਂ 'ਚ 41 ਮੌਤਾਂ — 60 ਜ਼ਖਮੀ

ਮੇਰਠ — ਇਥੇ ਇਕ ਮਿਨੀ ਬੱਸ ਦੀ ਇਕ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸਿੱਧੀ ਟੱਕਰ ਵਿਚ ਦਸ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰ ਗਏ ਅਤੇ 15 ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਚਾਰ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਦਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਟਰੱਕ ਗੰਨਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਫੋਰ — ਇਥੋਂ ਕੁਝ ਮੀਲ ਦੂਰ ਪੇਗੰਬਰਾਂ ਵਿਖੇ ਇਕ ਜੀਪ ਅਤੇ ਟੂਰਿਸਟ ਬਸ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਟੱਕਰ ਵਿਚ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰ ਗਏ। ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੀਪ ਸਵਾਰ ਹਨ।

ਹਾਜੀਪੁਰ — ਇਥੋਂ 20 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪਿੰਡ ਨਿਆਗਰਿ ਨਜ਼ਦੀਕ ਇਕ ਬੇਤੀ ਦੇ ਗੰਗਾ ਵਿਚ ਉਲਟ ਜਾਣ ਕਾਰਣ 16 ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਪਤਾ ਹਨ। ਹਾਦਸਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰਿਆ ਜਦੋਂ ਬੇਤੀ ਵਿਚ ਸਵਾਰ 35 ਵਿਅਕਤੀ ਘੁਮਣਘੇਰੀ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। 19 ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਰ ਕੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਆ ਗਏ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ।

ਰਾਏਪੁਰ — ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਮਰ ਗਏ ਅਤੇ 37 ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਜਦੋਂ 9 ਮਈ ਨੂੰ ਕੋਰਾਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਕ ਬਸ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਡਿਗ ਪਈ। ਇਹ ਬਸ ਰਾਏਪੁਰ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਰੇਵਾ — ਵਿਆਹ ਤੇ ਗਏ ਬਰਾਤੀ ਜਦੋਂ ਰੇਤ ਨਾਲ ਭਰੇ ਇਕ ਟਰੱਕ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਟਰੱਕ ਉਲਟ ਗਿਆ ਜਿਸਦੇ ਸਿਟੇ ਵਜੋਂ 20 ਬਰਾਤੀ ਹੀ ਮਰ ਗਏ ਅਤੇ ਅੱਠ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਕੁਝ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੈ।

ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾੜਾ ਅਤੇ ਲਾੜੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਡਾਕੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼

ਬਰਨਾਲਾ — ਪੁਲੀਸ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲਾ ਸੰਗਰੂਰ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਫੜ ਲਏ ਗਏ ਤੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਿਆ। ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਏਸਰ ਦੇ ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਕੂਲ ਸੈਂਟਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ 15369 ਰੁਪਏ ਖੋਹ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਉਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਚਾਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਨ। ਇਕ ਦਾਖਾ ਤੋਂ ਧਰੀ ਟੈਕਸੀ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਕ ਬੈਂਕ ਡਕੈਤੀ ਦੇ 5000 ਰੁਪਏ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਬਾਜਪਾਈ ਲਈ ਕਰੜੇ ਸੁਰਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪਾ) ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਬਾਜਪਾਈ ਲਈ ਚੌਥੇ ਸੁਰਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਰਟੀ ਮੁਖੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਤੋਂ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਇਕ ਮੈਂਬਰੋਂਡਮ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਜਪਾਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਚੁਕੇ ਹਨ ਪਰ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਜਪਾਈ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਟੀਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਚਲ ਪਈ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਕੰਦਰ ਬਖਤ, ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ. ਐਲ. ਖੰਡੇਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੇ. ਪੀ. ਮਾਥੁਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚਲੇ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਚੌਥੀ ਸੁਰਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਜਪਾਈ ਆਮ ਕਰਕੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਦੁਹਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਫਿਰ ਕੋਈ ਗੁਜ਼ਰੀ ਹੋਈ ਸਦੀ, ਅੱਜ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਮਰੀ ਕਿਤੇ। ਦਿਲ ਤਾਂ ਕਦੋਂ ਦੇ ਹੋ ਗਏ ਅਜਾਇਬ ਨੇ ਦੂਰ ਦੂਰ, ਡਰ ਹੈ ਜੁਦਾ ਹੋ ਜਾਏ ਨਾ ਘਰ ਵੀ ਕਦੀ ਕਿਤੇ।

ਧਮਕੀ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਸਲਾ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) — ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹੁਣ ਅਸਲੇ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਸਖਤੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਇਥੇ ਡੀ. ਸੀ. ਸ੍ਰ. ਜੇ. ਐਸ. ਮੈਣੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਮਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਲੰਮੀ ਬਹਿਸ ਪਿਛੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਿਰਣੇ ਲਏ ਗਏ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਅਤੇ ਸਮਾਜੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਨਿਰਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗੇਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਲਾ ਪ੍ਰਾਰਥਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਸਤੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਗੇਂ ਰੀਪੋਰਟਾਂ ਸਮੇਤ ਅਸਲਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸਲਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਧਮਕੀ ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਭੇਮ ਰਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਸਾਂਝੇ ਕੌਮੀ ਸਮੇਲਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੌਜਵਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਸੰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਕੌਮ ਵਿਆਪੀ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਠੋਸ ਸੁਝਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਕੌਮੀ ਸਮੇਲਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਰਵ ਭਾਰਤ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਮਤਹਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਰਾਜਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਤਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਅੱਗੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਆਮ ਵਰਗੀ ਹਾਲਤ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਜੇਹੀ ਹਾਲਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਮਤਹਾਨ ਕਰਾਏ ਜਾ ਸਕਣ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ, ਸਰਵ ਭਾਰਤ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ, ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸ), ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਬਲਾਕ, ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਯੂਥ ਲੀਗ ਅਤੇ ਯੂਥ ਵਾਰ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

- ਸਾਰਾ ਸੀਜ਼ਨ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ
- ਅਨਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਲੈਣ ਲਈ ਸਟੈਂਪਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ
- ਵੈਨਕੂਵਰ, ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ, ਨਿਊਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਤੇ ਬਰਨਬੀ ਵਿਚੋਂ ਬੰਦੇ ਚੱਕ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ :—

251-4217

591-9459

JIM PATTISON

ON MAIN

SERVICE AFTER
SALE

BUS. 879-4233 3434 MAIN ST. VANCOUVER, B.C. RES. 435-1834

1984 ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕੈਡਲਿਕ
ਖਰੀਦੋ

ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੇਗਨਾਂ, ਟਰੱਕ, ਵੈਨਾਂ
ਅਤੇ 4x4 ਜ਼ਿਮੀ ਲੈਣ ਲਈ ਡਰਾਫ਼ੇ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਨੂੰ
ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ

PARLAD GILL

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਮੇਂ ਆਏ ਮਹਾਂਵਾਕ ਸੰਬੰਧੀ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਣ

‘ਸਿਖ ਸਮਾਚਾਰ’ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸ: ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਧਰ ਜੀ ਵਲੋਂ ਸਿਖ ਸਮਾਚਾਰ ਦੇ ਅੰਕ ਨੰਬਰ 130, ਮਹੀਨਾ ਸੰਤਰਬ 1983 ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੰਨੇ ਤੇ ‘ਪੰਥੀ ਪ੍ਰਮੋਸਰ ਕਾ ਬਾਨ’ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1604 ਈ. ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਮੇਂ ਜੋ ਮੁਖ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਆਇਆ, ਉਹ ਸੋਧ ਰਾਗ ਮਹਲਾ 5 ॥ ਅਤੇ ‘ਵਿਚਿ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਖਲੋਆ’ ਸੀ ਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਲਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਕਾਫੀ ਸਜਣਾਂ ਨੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਫੋਨ ਵੀ ਕੀਤੇ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਤਿਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਲਿਖੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰ: ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖ ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼(ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ) ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿਤਾ ਪਰ ਉਹ ਨਾ ਮੰਨੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਸਮਾਚਾਰ ਦੇ ਅੰਕ ਪੰਨਾ 15 ਉਪਰ ਸ: ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਧਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿਦ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਮਾਰਿਆ। ਪਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰ: ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਲੋਂ ਇਹ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਣ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ ਵਾਕ ਬਾਬਾ ਬੁਢਾ ਜੀ ਨੇ ਲਿਆ ਨਾ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਨੇ, ਜੋ ਮੁਖ ਵਾਕ ਆਇਆ ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਕਿਤ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦਿਤੇ ਹਵਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ “ਸੂਹੀ ਰਾਗਮ: ਪ” “ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਾਰਜਿ ਆਪ ਖਲੋਆ” ਸੀ। ਇਸ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਣ ਨੂੰ ਸ: ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਧਰ ਜੀ ਨੇ ਬਰੀਕ ਅਖਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਸਿੱਖ ਸਮਾਚਾਰ ਅੰਕ ਨੰਬਰ 136 ਮਹੀਨਾ ਅਪਰੈਲ ਦੇ ਸਫਾ ਨੰਬਰ 34 ਉਪਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਬ ਨੂੰ ਹੀ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਸੁਝ ਬਖਸ਼ਿ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਕਾਰਨ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾ ਹੋਵੇ—ਪੁਰਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਸ਼ਹੀਦੇ-ਆਜ਼ਮ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੈਣ ਅਮਰ ਕੌਰ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਅਮਰ ਕੌਰ ਦਾ ਦਯਾਨੰਦ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਮੂਨੀ ਦੇ ਦਾ ਹਮਲਾ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ 9 ਮਈ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਹ ਦਰਬਾਨ ਲਈ ਜਗਰਾਉਂ ਪੁੱਲ ਉਪਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਿਥੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਦੇ ਭੁੱਤ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਥੀ ਦਾ ਮਾਤਮੀ ਜਲੂਸ 12 ਬਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਅੰਤਮ ਸਸਕਾਰ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨਜ਼ ਦੀ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਭੂਮੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬੀਬੀ ਅਮਰ ਕੌਰ ਦੇ ਚਾਰ ਲੜਕੇ ਤੇ ਦੋ ਲੜਕੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਜੂਨ 1910 ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਵਸੀਅਤ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਤਮ ਸਸਕਾਰ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਧਾਰਮਕ ਰਸਮ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਹ ਹਰੀਜਨ ਵਰਕਰ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਂ ਉਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਿਜਾਣ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1945 'ਚ ਲਾਹੌਰ 'ਚ ਬ੍ਰਤਾਨੀਆ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਤਕਰੀਰ ਕਰਨ ਲਈ 18 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਪਿਛੋਂ ਉਹਨਾਂ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸਾਉਣ ਉਤੇ ਲਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਵਜੋਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡ: ਰਾਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੇ ਇਕ ਪੱਤਰ ਦਿਤਾ ਸੀ।

ਗਵਰਨਰ ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਡੀ.ਪਾਂਡੇ ਨੇ ਬੀਬੀ ਅਮਰ ਕੌਰ ਦਾ ਦੁਖਦਾਈ ਦਿਹਾਂਤ ਉਤੇ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸ਼ੋਕ ਸੁਨੇਹੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਨ ਇਨਕਲਾਬੀ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਕੌਮੀ ਕਾਜ ਲਈ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਸੁ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਐਕਟਿਵ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਅਮਰ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਦਿਹਾਂਤ ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਤੇ ਗਮ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸ਼ੋਕ ਸੁਨੇਹੇ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਬੀ ਅਮਰ ਕੌਰ ਜਿਥੇ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਉਥੇ ਖੁਦ ਵੀ ਬੜੇ ਉਘੇ ਸਮਾਜਸੇਵਾਕਾਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਰ ਜ਼ਬਰ ਵਿਰੁਧ ਪੜੋਲੇ ਨਾਲ ਬੋਲਦੇ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਇਕ ਨਿਡਰ ਤੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸਮਾਜ ਸੇਵਿਕਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦਫ਼ਤਰ - ਮਾਸਕ ਪੱਤਰ ‘ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼’

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ)

ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ

ਨੰ: 3971919-2

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ 21-1-84

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ,

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਮੇਂ ਆਏ ਮਹਾਂਵਾਕ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :-

ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਬਹੁਤ ਸਪਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੁਢਾ ਜੀ ਨੂੰ ਵਾਕ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ 5 ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਕਾਰਜਿ ਆਪ ਖਲੋਇਆ, ਮਹਾਂ ਵਾਕ ਆਇਆ।

ਇਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ

ਵਾਰ ਭੋਗ ਕੋ ਸੁਨਿਮਨ ਲਾਈ

ਸ੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਪੁਨ ਗਿਰਾ ਅਲਾਈ

ਬੁਢਾ ਸਾਹਿਬ ਖਲੋਹੁ ਗ੍ਰੰਥ

ਲੇਹੁ ਅਵਾਜ ਸੁਨਹਿ ਸਤਿ ਪੰਥ 1321

ਅਦਬ ਸੰਗ ਤਬਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸੋ ਖੋਲਾ

ਲੇ ਅਵਾਜ਼ ਬੁਢਾ ਮੁਖ ਬੋਲ 1331

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ 5

ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਕਾਰਜਿ ਆਪ ਖਲੋਇਆ ਰਾ: 3, ਅੰ: 50

ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੰਤਰਬ, 1978 ਵਿਚ ਇਕ ਲੇਖ ਪ੍ਰ: ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦਾ ਜੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਇਆ ਉਸ ਵਿਚ ਉਪਰੋਕਤ ਤਥਾਂ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਵਿਚਾਰ ਆਏ ਹਨ। ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਮੇਂ ਵਾਕ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਲਿਆ ਅਤੇ ਵਾਕ ਸੋਧ ਮਹਲਾ 5 ਵਿਚ ‘ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਖਲੋਆ’। ਵਾਲੁ ਨ ਵਿਗਾ ਹੋਆ

ਦਾ ਆਇਆ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਲੇਖ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੇਖ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਅਨੁਭਵ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਅਤੇ ਨਿਮਰਲਾ ਸੰਪਰਦਾਏ ਦੇ ਡੋਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸੀਨਾਂ-ਬਸੀਨਾਂ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ “ਇਹ ਮੇਰੀ ਲਿਖਤ ਕੋਈ ਨਿਰੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ, ਉਚ ਹਸਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ।” ਇਕ ਗੱਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਨੇ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਜਾਂ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚਲੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਆਏ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਖੰਡਨ ਮੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕੇਵਲ ਆਪਣਾ ਵਿਚਾਰ ਹੀ ਦੇ ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੇਵਲ ਇਕ ਵਿਚਾਰ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦ ਤੱਕ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਿਸੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੋਮੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਸੋ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਛੇਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਆਏ ਹਨ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੀਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੰਨਣ ਯੋਗ ਹਨ।

ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸਾਹਿਬ

ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ

ਸੰਪਾਦਕ, ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਟਰੱਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਟਰੱਕ ਜਲਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੁਲੀਸ ਹਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਬਾਰੇ ਬਲਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ.ਭਿੰਡਰ ਆਈ.ਜੀ. ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੁੱਝ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ‘ਟਰੀਬੀਊਨ’ ਵਿਚ ਛਪੀ ਇਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਫੜੇ ਗਏ ਟਰੱਕ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇੰਝ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ — ਸੈਂਟਰਲ ਸਕਿਊਰਟੀ ਫੋਰਸ ਨੇ ਜਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਕ ਟਰੱਕ ਵਿਚੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਗੋਲੀ ਬਾਰੂਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਟਰੱਕ ਵਿਚੋਂ ਮਿਲੇ ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਕ ਪੀ.ਬੀ.ਏ.4280 ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਦਸਿਆ — ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੱਕ ਵਿਚੋਂ 719 ਗੋਲੀਆਂ 7.62 ਗੋਲੀਆਂ, ਇਕ ਸਵੈ-ਲੋਡਿੰਗ ਬੰਦੂਕ, ਤਿੰਨ .303 ਰਾਈਫਲਾਂ, ਦੋ ਸਟੋਨ ਰੰਗਾਂ, ਇਕ ਗੋਲੀਬਾਰ 20 ਹੋਂਡ ਗਰਨੇਡ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਗੋਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਟਰੱਕ ਦੇ ਟੂਲ-ਬਕਸ ਵਿਚ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਭਿੰਡਰ ਅਨੁਸਾਰ ਟਰੱਕ ਵਿਚ 3 ਵਿਅਕਤੀ ਸਵਾਰ ਸਨ ਜੋ ਟਰੱਕ ਛੱਡ ਕੇ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਜਾ ਦਾਖਲ ਹੋਏ। ਟਰੱਕ ਦੀ ਟੋਕਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਗੇਟ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਸੀ — ਜਦੋਂ ਟਰੱਕ ਜਲਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਲਾਗੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ — ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਟਰੱਕ ਹੋਲੀ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਟਰੱਕ ‘ਕਾਰ ਸੇਵਾ’ ਤੇ ਲਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਚੈਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ — ਸਕਿਊਰਟੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਚੈਕ ਕਰਣ ਦੀ ਜ਼ਿਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਰੀਫ ਨੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਕੈਬਨ ਦੀਆਂ ਬੱਤੀਆਂ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਉਹ ਕੈਬਨ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ — ਉਸ ਉਤੇ ਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ। ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਰੀਫ ਨੇ ਟਰੱਕ ਵਿਚੋਂ ਫਾਲ ਮਾਰ ਦਿਤੀ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਸੱਟ ਲੱਗੀ। ਸਕਿਊਰਟੀ ਫੋਰਸ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਟਰੱਕ ਉਪਰ ਵਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਇਕ ਟਾਇਰ ਫਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਗੇਟ ਵਿਚ ਜਾ ਲੱਗਾ। ਟਰੱਕ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਤਿੰਨੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਦੌੜ ਗਏ। ਕੋਈ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਇਸ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਕ ਕਿਧਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸ ਡਿਊਟੀ ਤੇ — ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਸਕਿਊਰਟੀ ਫੋਰਸ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ ਸੀ — ਟਰੱਕ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਇਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡੀ.ਟੀ.ਓ. ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸ੍ਰੀ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ।

ਡੀ.ਟੀ.ਓ. ਨੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫੀਕੇਟ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਇਹ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਸੀ। 9 ਮਈ 1980- ਹੈ ਇਹ ਚਿੱਟ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ 31 ਮਈ 1980 ਤਕ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਦੂਸਰੀ ਸਲਿਪ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਕਿ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟਰੱਕ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਕ ਲੰਗਰ ਲਈ ਰਾਸ਼ਨ ਆਦਿ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਉਸਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ ਨੇ ਰੋਕਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ — ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੱਕ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾ ਪਤਾ ਹਨ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ।

ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਵੀ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ ਵਲੋਂ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲੰਗਰ ਵਾਸਤੇ ਰਾਸ਼ਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਪੁਲੀਸ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਮਨਘੜਤ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।

ਧਮਕੀ ਪੱਤਰ

ਬਟਾਲਾ — ਇਥੋਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਚੌਧਰੀ ਸਤਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਧਮਕੀ ਭਰੇ ਪੱਤਰ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਫਲਾਣੀ ਥਾਂ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰੁਪਿਆ ਸਾਨੂੰ ਅਸਲਾ ਪ੍ਰੀਦਣ ਲਈ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਮੁਤਾਬਕ ਰਕਮ ਨਾ ਭੇਜੀ ਗਈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋਵੇਂ ਖਤ ਬਾਣਾ ਸਿਟੀ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਮੇਰਾ ਬਲਦਾ ਪੱਤਾ ਪੱਤਾ, ਪੰਨੇ ਦੇ ਸੰਗ ਖਿੰਡ ਜਾਣਾ, ਫੜੇਗੇ ਹੱਥੀ ਜੇਕਰ ਕੱਢੀ, ਅਪਣਾ ਆਪ ਜਲਾਓਗੇ।
ਗਰਮੀ ਸਰਦੀ, ਡੱਬਾ ਸੋਕਾ, ਬੱਝਵ ਵੀ ਹੈ ਲੰਘ ਗਿਆ, ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ਮੱਸਮ ਥਾਕੀ, ਜੋ ਲੈ ਕੇ ਤੜਪਾਓਗੇ।

ਚਾਰ ਕਤਲਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸਬ—ਇਨਸਪੈਕਟਰ ਕਾਬੂ

ਪਟਿਆਲਾ — ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਅਮਲੋਹ ਪੁਲਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹੇਠ ਆਉਂਦੇ ਪਿੰਡ ਹਿੰਤਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਐੱਠ ਵਿਅਕਤੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸਬ—ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਸ੍ਰੀ ਐਨ.ਐਸ.ਐਲਥ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਧਨਾਡ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਬਾਰਾਂ ਬੋਰ ਦੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ, 3.5 ਪੁਵਾਇੰਟ ਦੀ ਰੇਫਲ ਇਕ ਬੰਦੂਕ ਅਤੇ ਕਾਰਤੂਸ ਫੜੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ

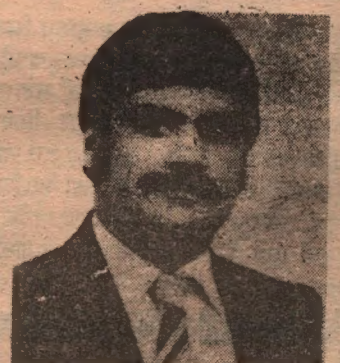
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਆਮ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ :-
● ਘਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਣ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਮੋਰਗੇਜ਼ ਲੈਣ, ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੈਂਸਲ ਕਰਨੀ ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ
● ਵਸੀਅਤ, ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮੇ, ਐਡੀਡੈਵਟ, ਡੈਕਲਾਰੇਸ਼ਨ, ਐਗਰੀਮੈਂਟ, ਬਾਰਰਾਂ ਆਦਿ ਰਿਜ਼ੋਦਾਰਾਂ ਲਈ “ਰਾਹਦਾਰੀ”
● ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ

ਅਤੇ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ

ਦੇ ਆਮ ਮਸਲੇ ਤੇ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੇਸ ਲੜਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ

7-4857 Kingsway (Opp. Sears)
Burnaby, B.C. V5H 2C8

ਸਮਾਂ: ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ
(ਦਫਤਰ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਖੁਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ)

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ B.A.L.L.B. (Pb.U.)
(ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ)

PHONE:-

-Off. 433-8366
Res. 324-4160

Real Plumbing & Electrical Supply

7211 Main St.(at 56th Ave.)
VANCOUVER, B.C. V5X 3J3

- ਸੇਲਜ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ
- ਪਲਬਿੰਗ
- ਹੀਟਿੰਗ

- ਬਿਜਲੀ ਵਾਲੇ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਟੈਂਕ
- ਸਰਮਿਕ ਟਾਈਲਜ ਇਨਸਟਾਲੇਸ਼ਨ

Or Do-It- Yourself

- ਅਸੀਂ ਫਰਿਜ਼ ਤੇ ਸਟੋਵ ਵੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Satwinder Reehal ਸਤਵਿੰਦਰ ਗੋਹਲ
Ph. 324 - 7066

ਸੰਸਾਰ ਦਰਪਣ

ਬੁਸ਼ ਦਾ ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਦੌਰਾ — ਨਵੀਂ ਸਾਜਿਸ਼

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ — ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਰਜ ਬੁਸ਼ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਤੁਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਪਾਨ ਅਤੇ ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਪੁੱਜਾ ਅਤੇ ਫੇਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਓਮਨ। ਉਸਦੀ ਇਸ ਫੇਰੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਏਸ਼ੀਆਈ ਅਤੇ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਕਿ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਤਨਾਅ ਵਧ ਸਕੇ।

ਟੋਕੀਓ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਬੁਸ਼ ਨੇ ਜਾਪਾਨ ਉਪਰ ਫੌਜੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਟੋ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਪਾਨ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਕ ਨਵੇਂ ਹਮਲਾਵਰੀ ਫੌਜੀ ਗੱਠਜੋੜ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਕੁਝ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬੁਸ਼ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਫੇਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਹਮਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅਧਾਰ ਹੈ। ਇਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਅਫਗਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਉਲਟ ਇਨਕਲਾਬੀ ਧੜਿਆਂ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀ ਗੈਰ-ਐਲਾਨੀ ਜੰਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਜਾਰਜ ਬੁਸ਼ ਓਮਨ ਵਿਚ ਪੈਂਟਾਗੋਨ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡਾ ਫੌਜੀ ਔਡਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੇਗਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਇਥੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ 'ਜਲਦੀ ਤੈਨਾਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਦਾ ਇਕ ਸਰਚਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਦਾਣੇ ਦਾਣੇ ਪੇ ਲਿਖਾ ਹੈ ਖਾਣੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਨਾਮ

ਮਲੋਟ — ਇਥੇ ਇਕ ਬਰਾਤ ਜ਼ੀਰੇ ਤੋਂ ਆਉਣੀ ਸੀ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਦੋ ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਬਾਹਰ ਬਹਿਰਿਆਂ ਦੀ ਸੋਡਾ ਪਿਆਉਣ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾ ਦਿਤੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਬਰਾਤ ਵਕਤ ਸਿਰ ਨਾ ਪੁੱਜ ਸਕੀ। ਏਨੇ ਨੂੰ ਅਬਰਹ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਇਕ ਬਰਾਤ ਨੂੰ ਬਹਿਰਿਆਂ ਨੇ ਸੋਡਾ ਪਿਆ ਦਿਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਬਰਾਤ ਜ਼ੀਰੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਆਈ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਡੇ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬੋਲੇ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ

ਟੋਕੀਓ — ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਥੇ ਖਬਰਾਂ ਛਪ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਕੰਨਾਂ ਉਪਰ ਸਟੀਰੀਓ ਹੈਡ ਸੈਟ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਲਗਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਬੋਲੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਰੀਪੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇਹੇ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਟਰੈਫਕ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਾਬੇ ਤੋਂ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਵਿਘਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੰਨਾਂ ਉਪਰ ਲਗਾਏ ਹੈਡ ਸੈਟਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉੱਚੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਰੀਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਘਟ ਸੁਣਨ ਦੀ ਨੋਬਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਦੇ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਆਪਣੀ ਆਦਤ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਬੋਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਦਾ ਨੁਸਖਾ

ਮਾਸਕੋ — ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਬੋਗਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਤਲਿਆ ਹੋਇਆ ਮਾਸ ਅਤੇ ਖੰਡ ਨਹੀਂ ਖਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਫਲ ਸਬਜ਼ੀ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਗੱਲ ਇਕ ਸੋਵੀਅਤ ਵਿਗਿਆਨ ਅਕਾਡਮੀ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੱਸ ਨੂੰਹ ਦੀ ਦੋਸਤੀ

ਆਗਰਾ — ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਰਕਾਬ ਗੰਜ ਦੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭੂਰੀ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਮੀਨਾ ਉਤੇ ਮਿਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਛਿੜਕ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਊਂਦਿਆਂ ਹੀ ਸਾੜ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ, ਮਨਾ ਬਿਸ਼ੰਭਰ, ਬਾਬੂ ਲਾਲ ਤੇ ਕੁਮਾਰੀ ਕਮਲੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਬੂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਸਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੀਨਾ ਉਤੇ ਤੇਲ ਛਿੜਕ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਪਤਾ ਲਗਣ ਉਤੇ ਮੀਨਾ ਦੇ ਬਾਪ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਾਇਆ ਜਿਥੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਸਾਡਾ, ਰਾਹ ਚਾਨਣ ਸੰਗ ਭਰਿਆ,
ਮੇਰੇ ਦੀ ਦੀਦ ਬੁਝਾ ਕੇ ਕਰ ਗਏ, ਸਾਡੇ ਚਿੱਤ ਹਨੇਰੇ।

ਰਿਹਾਈਆਂ ਸਦਭਾਵਨਾਂ ਵਲ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ: ਲੋਂਗੋਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਮੋਰਚਾ ਡਿਕਟੇਟਰ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਚਾਨਕ ਧਾਰਾ 25(2) ਵਿਚ ਤਰਮੀਮ ਕਰਾਉਣ ਹਿੱਤ ਵੱਤੇ ਗਏ ਮੁਖ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਵਲ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਆਖਿਆ ਹੈ। ਦਲ ਦੇ ਹੈਡਕੁਆਰਟਰ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਪਰੈਸ ਨੋਟ ਵਿਚ ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਅਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਐਸ.ਏ. ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਾਕੀ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਲੋਂਗੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਦਭਾਵਨਾ ਤਾਂ ਹੀ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਵਿਚ ਅੰਕਤ ਹੱਕੀ ਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਕੇ ਪਿਛਲੇ 37 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀਆਂ ਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੂਰ ਕਰੇਗੀ।

ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਹਤਿਆ ਵਿਰੁਧ ਰੋਹ

ਮਧੂ — ਇਥੇ ਦੇ ਇਕ ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਦੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੱਸ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਇਕ ਕੰਡਕਟਰ ਨਾਲ ਇਕ ਝਗੜੇ ਵਿਚ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਜਦੋਂ ਬੱਸ ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੋਏ ਝਗੜੇ ਵਿਚ ਕੰਡਕਟਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦੇ ਕੇ ਬੱਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਮੌਲਾਵਾਲੇ ਪੁਲੀਸ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਲਖਾਉਣ ਗਏ ਤਾਂ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਰੀਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਪਰ ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਲੀਡਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਗਏ ਇਸ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ ਨੇ ਜਦੋਂ ਘੋਲ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਤਾਂ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਘੋਲ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਗੇ।

ਲੋਕ ਦਿਖਾਵੇ ਖਾਤਰ ਧਾਰਾ ਵੀ ਮਾਰਨਗੇ 'ਦੀਪ' ਬੰਬ,
ਕਈਆਂ ਮੌਰੀ ਮੌਤ ਤੇ ਵੁਧ ਵੁਧ ਲੋਣਾ ਨੀਰ ਵਾਹ ਯਾਰੋ।

ਕੀ ਪੁਲਾੜ 'ਚ ਜਨਨਕਿਆ ਸੰਭਵ ਹੈ?

ਬਾਲਟੀਮੋਰ ਮੋਗੀਲੋਂਚ
(ਯੂ. ਪੀ. ਆਈ.)
—ਪੁਲਾੜ ਵਿਚ ਭਾਰ
ਰਹਿਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ
ਔਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ
ਉਹ ਪੁਲਾੜ ਵਿਚ ਗਰਭ-
ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ
ਨਹੀਂ।

ਜੇਨ ਹੋਪਕਿਨਸ ਮੈਡੀਕਲ
ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੇ ਇਕ ਖੋਜ
ਵਿਗਿਆਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਫੋਰਟਨੀ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ
ਕੌਮੀ-ਹਵਾਦਾਜ਼ੀ ਤੇ ਪੁਲਾੜ
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਖੋਜ ਪੜਤਾਲ
ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ 12
ਦਿਨਾ ਡਕ ਭਾਰ ਰਹਿਤ
ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ
ਖੋਜ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ
ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੀਉ ਪਿਆਰਿਓ ਪੀਉ
ਵਿਰਕੁ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ ਘੁੱਟ ਭਰੋ
ਤੇ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ
ਹੱਥ ਰੰਗੋ ਇਸੇ ਵਿਚ
ਮੇਰੀ ਭਲਾਈ ਹੈ
ਖਸਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਵੇ ਮੁਲਕ।

BOMBAY SWEETS

& Restaurants

6556 - 6560 MAIN ST. VANCOUVER

Ph. 321-1414

874-5722

For Largest Variety in Indian Sweets

Delicious Indian food

TICKETS TO ANYWHERE GABA TRAVELS

ਤੁਹਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ
ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਵਾਜਬ ਕਿਰਾਏ
ਤੇ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

6612, MAIN ST.
VANCOUVER, B. C.

PHONE: 324-3336

MANOHAR LAL GABA
GET HELP IN INDIA AT
NUR MAHAL PH: 49
JULLUNDUR PH: 74597
NEW DELHI PH: 44165
JANDIALA (JULLUNDUR)
MOGA (Fareedkot)

ਸਾ ਹਿ ਤ ਦ ਰ ਪ ਣ

ਕਲੰਕਤ ਮਾਪੇ ਤੇ ਭੈਣਾਂ (ਇਕ ਹੱਡ-ਬੀਤੀ ਹਕੀਕਤ)

ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (ਗੋਰਾਇਆ), ਸਰੀ,

ਚੀਕਾਂ, ਚਾਂਗਰਾਂ, ਲੋਰਾਂ, ਰੋਣਾ, ਦੁਹਾਈ, ਮਾਰ ਲਿਆ, ਖਾ ਲਿਆ, ਓਏ ਕੋਈ ਆਉ, ਕੋਈ ਬਚਾਉ, ਫੁਡਾਉ ਮੈਨੂੰ... ਬੜੇ ਤੜਕੇ ਜਦ ਭਾਈਆ ਉਚੀ ਉਚੀ ਰੋਲਾ ਪਾਈ ਹੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਅੱਕ ਕੇ ਤੇ ਸਵਾਮੀ ਦੀ ਰਾਤ ਦੀ ਝਿੜਕੀ ਝੰਬੀ, ਓਹਦੀ ਧੀ ਭਾਗੋਂ ਉਹਦੇ ਬੇਡਰੂਮ ਦਾ ਡੋਰ ਖੋਲ੍ਹ, ਦੂਰ ਖਲੋਤੀ ਭਾਈਏ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਹੋਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਭਾਈਆ! ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ, ਤੈਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸਾਨੂੰ ਸੋਣ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ, ਓਹ ਵੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਮੈਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ, ਦਿਨ ਖੱਤਿਆਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਭਾਈਏ ਦੀਆਂ ਚਾਂਗਰਾਂ ਸੋਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ, ਮੇਰੇ ਭਾਗ ਮਾਤੋ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਐਥੇ ਲੈ ਆਈ।

ਏਸ ਬੁਢੇਪੇ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਈਆ ਜਗਤਾ ਆਪਣੀਆਂ ਖੁਰਤੀਆਂ ਪਈਆਂ ਅੱਖਾਂ, ਜਿੰਨੀਆਂ ਓਹ ਖੋਲ੍ਹ-ਪਾੜ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਧੌਲੇ ਭਰਵੱਟਿਆਂ ਤੇ ਝੱਮਣਾਂ ਵਿਚ ਦੀ ਪਾੜ ਪਾੜ, ਪੂਰੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ, ਦੂਰ ਮੰਜੇ ਤੇ ਲੱਤਾਂ ਲਮਕਾਈ ਬੈਠਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਧੀ ਭਾਗੋਂ ਨੂੰ, ਭੁਖੇ ਸ਼ੇਰ ਵਾਂਗ, ਛਾਲ ਮਾਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਹਦਰਾਂ ਨਾਲ ਪਾੜ ਕੇ ਸੁਟ ਦੇਵੇ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਫਰਸ਼ ਤੇ ਖੂਨ ਵਿਚ ਲੱਤ-ਪੱਤ ਹੋਈ ਤੇ ਕੂਕਾਂ ਮਾਰਦੀ ਕੁਰਲਾਂਦੀ ਤੇ ਤਰਲੇ ਕੱਢਦੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬੈਠੀ ਬੈਠੀ ਕਰਦਾ ਆਪਣਾ ਗੁੱਸਾ ਠੰਡਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਧੋਲੀ ਹੀ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਰੋਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲਹੂ ਕੇਰਦਾ ਤੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਤਿਖੀਆਂ ਰਿਸ਼ਮਾਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਜੁੱਸੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਮੈਸਮੈਜ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਤਦਾ ਆਪਣੀ ਧੀ ਭਾਗੋਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, “ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਮੇਰੀਆਂ ਚੀਕਾਂ-ਚਾਂਗਰਾਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸੁਣਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਤੂੰ ਓਦੋਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਆਈ? ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ! ਕੋਝੇ ਕੋਝੇ ਅਯਦਹੇ, ਖੜੋਪੇ ਸੋਪ ਤੇ ਸਰਾਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜੀਭਾਂ ਲਮਕਾ ਡਰਾਉਂਦੇ ਰਹੇ, ਕੋਹੜ ਕਿਰਲੇ, ਨਿਉਲੇ ਤੇ ਬਿਲੀਆਂ ਜੇਭੇ ਚੂਹੇ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਟੁੱਕਦੇ ਰਹੇ, ਗਿੱਦੜ ਬਘਿਆੜ ਤੇ ਅਨੇਕ ਖੂਧਾਰ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਮੈਨੂੰ ਝਈਆਂ ਲੈ ਲੈ ਖਾਣ ਨੂੰ ਪੈਂਦੇ ਰਹੇ, ਮਗਰਮੱਛ, ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕੋਕੜੇ ਤੇ ਵੇਲ-ਮੱਛੀਆਂ ਮੈਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਨੂੰ ਖਿੱਚੀ ਲਜਾਂਦੇ ਸੀ; ਅਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਕਾਬ ਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਗਿਰਝਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੋਪ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁੰਜਾਂ ਵਿਚ ਫੜ, ਆਪਣੇ ਆਲ੍ਹਣਿਆਂ ਵਿਚ ਲਜਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਵਾਂਦੇ ਨੇ ਤਾਂਕਿ ਉਹ ਇਹ ਰਾਖੀਸ਼ ਖਾਣਾ ਖਾ ਨਿਰਦਈ, ਬੇ-ਤਰਸ ਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਖਿੜੀ ਬਣ ਜਾਣ, ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ, “ਐਹ ਬੁੱਢਾ ਬੜਾ ਪਾਪੀ ਹੈ, ਬੜਾ ਅਕ੍ਰਿਤ-ਘਣ ਹੈ, ਇਹਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕਲੌਤੇ ਦੇਵਤਾ ਸਰੂਪ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਦਸਾਂ—ਨੌਂਹਾਂ ਦੀ ਮੁੱਥਕਤੀ ਤੇ ਗਾੜ੍ਹੇ ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਕੀਤੀ ਕਮਾਈ, ਉਹਤੋਂ ਖੋਹ ਲਈ, ਇਹ ਉਹਦੀ ਕਮਾਈ ਖਾਣਾ ਐਸ਼ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਮਗਰੋਂ ਉਹਨੂੰ ਇਹਨੇ ਨੁਠ ਦਿਖਾਇਆ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਪੀ ਹੋਰ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਬਗਲਾ ਭਗਤ ਹੈ, ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਇਹਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਚੁੰਜਾਂ ਨਾਲ ਨੱਚ ਨੱਚ ਇਹਦੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਿਚ ਲਜਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਵਾਉਣੀਆਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਤੜਫਾ ਤੜਫਾ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹਨੂੰ ਮਕਾਉਣਾ ਹੈ” ਜਗਤਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦਾ, ਪਾਪਣੇ! ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਲ ਕੀ ਝਾਕੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਆ, ਤੈਂ ਭਾਈਆ, ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸੋਣ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ। ਐਹ ਤੇਰੇ ਪਿਛੇ ਮੂੰਹ ਲੁਕਾਈ ਜੋਸੀ ਖਲੋਤੀ ਆ, ਇਹ ਵੀ ਜਾਪਦਾ ਮੈਨੂੰ ਕੁੱਤੇ-ਮੱਧ ਮਰਦੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਆਈ ਆ? ਭੁਆਨੂੰ ਪਤਾ? ਕੱਲ੍ਹ ਪਰਮ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਅਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਬੜੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਹੁੰਡਾਂ ਵਾਲੇ ਯਮਦੂਤ ਭੇਜੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਂਬਰੀਆਂ ਖਿਲਰੀਆਂ, ਕਾਲੇ ਕਾਲੇ ਦੇਵ-ਕੱਦ ਸਰੀਰ, ਲੱਕ ਨਾਲ ਲਟਕਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਲਹੂ-ਚੱਦੀਆਂ ਕਟਾਰਾਂ, ਅੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਿਵੇਂ ਅੱਗ ਦੇ ਲਾਂਬ ਨਿਕਲਦੇ ਸੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਦਾਚਾਰ ਕਹਿੰਦਾ, “ਹਾਂ-ਹਾਂ ਏਹ ਓਹ ਪਾਪੀ ਬੁੱਢਾ ਹੈ, ਓਹੋ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਸਦਕਾ ਪਿੰਡ ਦਾ ਚੋਧਰੀ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ, ਲੈ ਚੱਲੋਂ ਫੌਰਨ ਇਸ ਨੂੰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਾਲਾ ਕਾਂ ਇਕ ਮੁੰਡੇ ਚੁੰਜ ਵਿਚ ਚੁਕ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਅੱਖ ਦੇ ਝਮਕੇ ਚੁਕ ਲਿਆ ਤੇ ਡਰਦੇ ਤੁਝਕੇ ਹੋਏ ਦੀ ਮੇਰੀ ਚੀਕ ਜਾਂ ਲੋਰ ਵੀ ਨਾ ਨਿਕਲੀ - ਅਗਲੇ ਪਲ ਮੈਂ ਪਰਮ-ਰਾਜ ਦੀ ਕਚਿਹਰੀ ਵਿਚ ਸਾਂ - ਪਰਮ ਰਾਜ ਦਾ ਦਰਬਾਰ ਲੱਗਾ ਸੀ, ਸੁਨਿਹਰੀ ਛਤਰ ਵਾਲਾ ਸਿੰਘਾਸਣ, ਪਿਛਲੇ ਬੰਨੇ ਦੇ ਹੂਰ-ਪਰੀਆਂ, ਚਮਕੀਲੇ ਰਿਸ਼ਮਾਂ-ਫੜਦੇ ਬਸਤਰਾਂ ਵਿਚ ਮਲਬੂਸ, ਸਿਰਾਂ ਉਪਰ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਹੀਰੋ-ਮੋਤੀਆਂ ਜੜੇ ਮੁਕਟ ਪੈਰਨ, ਪਰਮ ਰਾਜ ਨੂੰ ਚੋਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸੀ। ਪਰਮ ਰਾਜ ਸਿਰੋਂ ਰੋੜਾ, ਚਿਹਰਾ ਸੂਰਜੀ ਤੇਜ਼ ਵਾਂਗ ਲਟ ਲਟ ਕਰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਰੋਹਬ ਝੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂਦਾ, ਸਿਰ ਦੀ ਟਿਛ ਵੀ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਂਗ ਚਮਕਦੀ ਸੀ, ਗੋਰੇ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਉਹਦੇ ਹੀਰੋ-ਮੋਤੀਆਂ ਸੁਨਿਹਰੀ ਤਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੜੇ ਸਰੀਰ ਢਕੇ ਬੜੇ ਸਾਰੇ ਕੁਝ-ਚੁਗੇ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਉਹਦੀ ਗੋਗੜ ਦਾ ਝਲਕਾਰਾ ਪੈਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਦੇਲੇ ਦਾਰ ਸਟੂਲ ਉਪਰ ਪਰਮ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੁਨਿਹਰੀ ਮਮਟੀ ਵਾਲੀਆਂ ਖੜਾਵਾਂ ਵੀ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਅਨੇਕ ਦਰਬਾਰੀ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਥਾਂ, ਲਕ ਨਾਲ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਟਕਾਈ, ਕੋਈ ਗੁਰਜਾਂ ਮੋਢੇ ਰੱਖੀ, ਤੇ ਚਾਰ ਚੋਬਦਾਰ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਬਰਫੇ ਫੜੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਅਰਦਲ ਵਿਚ ਖਲੋਤੇ ਸਨ। ਦੋ ਵਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨੇੜੇ ਬੁਜਮਾਨ ਸਨ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੋ ਐਹਲਕਾਰ ਖਾਤਾ-ਬਰਦਾਰ (ਰੀਕਾਰ-ਹੋਲਡਰ) ਬੈਠੇ ਸਨ। ਜਦ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਮੇਰੇ ਉਪਰ ਪਈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਕ ਦਮ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, “ਇਹ ਬੁੱਢਾ ਬਹੁਤ ਪਾਪੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਘਾਤੀ ਹੈ, ਇਹਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਮੁੰਡਾ ਇਹਨੂੰ ਰੋਸ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਅਥਵਾ ਇਹਨੂੰ ਬਗਲੇ-ਭਗਤ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਇਜ਼ਤ-ਮਾਣ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਇਹਨੇ ਉਹਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਰੱਜਕੇ ਘਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਏਹੋ ਮਰਯਾਦਾ ਚਲ ਪਵੇ ਜਿਹੜੀ ਏਸ ਬੁੱਢੇ ਨੇ ਚਲਾਈ ਹੈ ਤਾਂ ਗਭਰੂ ਮੁੰਡੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਕਰਨੋਂ ਹਟ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਅਨ-ਨਿਆਂ ਦਾ ਦੌਰ ਚਲ ਪਵੇਗਾ, ਪਰਮਰਾਜ ਕਹਿੰਦਾ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕਰਨਾ ਏਨਾ ਸੰਗੀਨ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਗਿਆਕਾਰ ਸਪੁੱਤਰ ਦਾ, ਤੇ ਪਰਮਰਾਜ ਐਹਲਕਾਰ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਚਿੰਨਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਆਖਣ ਲਗਾ। ਕਲਰਕ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਜਗਤਾ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਾਂਹ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਹਿਲਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। “ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਜਗਤਾ ਸਿੰਘ ਹੈ? ਤੇਰੀ ਔਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਪਾਪਣ ਕੌਰ ਹੈ? ਭੁਆਡੀਆਂ ਭਾਗੋਂ ਤੇ ਜੋਸੀ ਦੇ ਧੀਆਂ ਤੇ ਇਕ ਮੁੰਡਾ ਹੈ? ਤੇਰੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਮਨੀ ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਡਰਾਫਟਾਂ ਦਵਾਰਾ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਭੇਜੇ? ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੁਪਈਆਂ ਨਾਲ 18 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਪਲਾਟ ਖਰੀਦੇ? ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੌਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਜਿਸਟਰੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਕਰਵਾਈਆਂ? ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਭੇਜੇ ਰੁਪਈਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਤੈਂ ਜਾਂ ਤੇਰੀ ਔਰਤ ਨੇ ਕਈ ਕਿਲੋ ਸੋਨਾ ਵੀ ਖਰੀਦਿਆ? ਤੇ, ਤੇਰੀ ਔਰਤ ਤੇ ਭੁਆਡੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂਹ-ਪੁੱਤ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗਹਿਣੇ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸਾਰਾ ਸਵਾ ਲੱਖ ਰੁਪਈਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਦਿੱਤਾ? 6-7 ਲੱਖ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਪਲਾਟ ਵੀ ਤੈਂ ਆਪਣੀ ਔਰਤ ਦੇ ਆਖੇ ਓਹਦੇ ਪੋਕਿਆਂ ਨੂੰ

ਸਿਰਫ 80 ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਓਹ ਪੈਸਾ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ? ਕਿਲੋ ਕਿਲੋ ਸੋਨਾ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵੰਡ ਦਿਤਾ? ਤੇਰੀ ਧੀ ਭਾਗੋਂ ਜਦ ਓਹ ਸੋਨਾ ਲਿਆ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਸੀਆਟਲ-ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਤੇ ਫੜਿਆ ਗਿਆ? ਉਹਨੂੰ ਲੱਗੀ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਕਸਟਮ-ਡੀਊਟੀ ਵੀ ਤੈਂ ਹੀ ਦਿਤੀ? ਜੇ ਆਪਣੀ ਔਰਤ ਤੇ ਧੀਆਂ ਦੇ ਆਖੇ ਲਗ ਤੇ ਆਪਣੇ ਇਕਲੌਤੇ ਸਾਥੀ ਪੁਤਰ ਦੀ ਦਸਾਂ ਨਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੜਪ ਕਰ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ-ਘਾਤ ਕੀਤਾ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਜਗਤੇ ਨੇ ਭੁਭਾਂ ਮਾਰਦੇ ਤੇ ਰੋਂਦੇ “ਹਾਂ” ਵਿਚ ਦਿਤਾ, ਗੋਇਆ ਆਪਣੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤਾ। ਐਹਲਕਾਰ ਯਮਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, ਲੈ ਜਾਉ ਇਹਨੂੰ ਇਹਦੀ ਔਰਤ ਕੋਲ।

ਮੇਰੀ ਉਂਚੀ ਉਂਚੀ, ਅਮੀਰ ਤੇ ਹੁੰਬ-ਕੋਰਦੀ ਧੀਓ! ਸੁਣ ਲਓ ਆਪਣੀ ਰਾਣੀ ਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ, ਪਾਪ ਕਰਨਾ ਤੇ ਪਾਪ ਦੀ ਕਮਾਈ ਖਾਣੀ ਬੜੀ ਸੋਧੀ ਹੈ ਪਰ ਨਜਿਨਣਾ ਬੜਾ ਅੱਖ। ਇਕ ਗੰਦੀ ਸਜ਼ਿਹਾਂਦ ਮਾਰਦੀ ਛਪੜੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਹੂ ਦੇ ਗਤੱਲੇ, ਪਾਕ, ਕਾਵਾਂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ, ਮਰੇ ਹੋਏ ਪਸ਼ੂ ਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ ਗੰਦ ਬਲਾ ਸੀ? ਸੁਖ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਪੂਜਯ ਮਾਤਾ ਜੀ ਓਸ ਛਪੜੀ ਵਿਚ ਗਲ ਤੱਕ ਡੁੱਬੀ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਦੇਖ ਉਹਦੀਆਂ ਭੁਭਾਂ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ - ਉਹਨੇ ਗੰਦ-ਮੰਦ ਨਾਲ ਲਿਬੜੇ-ਚੋਂਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਮੇਰੀ ਵੱਲ ਜੋੜ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਦੀ ਕਹਿੰਦੀ, “ਭਾਗੋਂ ਜੋਸੀ ਦਿਆ ਭਾਈਆ! ਮੈਨੂੰ ਐਥੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਕੱਢ? ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ, ਐਹ ਰੋਡੇ ਜਿਹੇ ਬੁਛ ਤੇ ਬੈਠਾ ਕਾਲਾ ਕਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਆਖਦਾ ਹੈ, “ਤੂੰ ਪਾਪਣ ਹੈਂ, ਤੂੰ ਡਾਇਣ ਤੇ ਹਤਿਆਰੀ ਹੈਂ, ਤੇਰੇ ਇਕਲੌਤੇ ਤੇ ਸਾਥੀ ਤੇ ਦਸਾਂ ਨਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਭੁਆਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਕਿਰਸਾਣਾਂ ਤੇ ਚੋਧਰੀ ਬਣਾ ਦਿਤਾ, ਤੈਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਪੱਖਿਆਂ ਹੇਠ ਬਣਾ ਲਿਆ, ਉਹਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਸਦਕਾ ਤੂੰ ਘਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਾਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਟੋਹਲਣਾਂ ਰੱਖਣ ਲੱਗ ਪਈ, ਤੂੰ ਰਾਣੀਆਂ ਵਾਂਗ ਬੈਠੀ ਹੁਕਮ ਕਰਨ ਲਗ ਪਈ, ਪਰੋਸਿਆ ਖਾਣਾ, ਪੱਖਿਆਂ ਹੇਠ ਤੇਰੇ ਖਾਣਾ-ਮੇਜ਼ ਤੇ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਖੂਹ ਨੂੰ ਰੋਟੀਆਂ ਦੋਂਦੀ ਦੋਂਦੀ ਤੇ ਗੋਹਾ ਕੂੜਾ ਕਰਦੀ ਤੂੰ ਸਿੰਘਾਸਣ ਤੇ ਬਰਾਜਮਾਨ ਹੋਣ ਲਗ ਪਈ, ਟੋਹਲਣਾ ਤੇਰੀ ਮੁਠੀ ਚਾਪੀ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਪੀੜੇ ਬਿਨਾਲ ਇਸ਼ਨਾਨ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦੀਆਂ। ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੋਹਲਣਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ, ਬਿਜਲੀ-ਪੱਖਿਆਂ ਤੇ ਟੀਊਬ-ਵੈਲਾਂ ਦੇ ਬਿਲਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੇਰੇ ਪੈਰੇ ਕਰਦੇ ਸੀ? ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਮਾਈ ਉਪਜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ-ਦੇਵ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਵੀ ਕਦੀ ਪਖੇ ਲਵਾਏ ਸੀ? ਟੋਹਲਣਾਂ ਤੋਂ ਮੁਠੀ ਚਾਪੀ ਕਰਵਾਈ ਸੀ? ਨਹੀਂ ਪੈਰੀਂ ਗੋਹੇ ਨਾਲ ਲਿਬੜੇ ਨਹੀਂ ਪੈਰੀਂ, ਮੱਝਾਂ - ਕੱਟੂਆਂ ਤੋਂ ਖੁਰ ਵਢਦੇ ਤੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ - ਭੁੱਲ ਗਏ?” ਭਾਗੋਂ — ਜੋਸੀ ਦਿਆ ਭਾਈਆ! ਏਸ ਮਨੁੱਖੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦੇ ਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਉਤਰ ਨਹੀਂ, ਮਾਰ ਲਿਆ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਪੋਕਿਆਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਨੇ, ਇਹ ਸਵਰਗੀ ਸੋਨਾ—ਉਗਲਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਇਹ ਨੀਤ ਦੀਆਂ ਭੁਖੀਆਂ ਹੀ ਰਹੀਆਂ। ਆਪਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਰਲ ਕੇ, ਇਕ ਦੇਵਤਾ ਸਰੂਪ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਗਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਘੁਟਿਆ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਓਹਦੇ ਤੇ ਤਰਸ ਨ ਆਇਆ।

ਓਹਦੀ ਵਹੂਟੀ ਜੋਹੜੀ ਮੈਥੋਂ ਧੁਨਖੀ ਦੇ ਕਾਂ ਵਾਂਗ ਡਰਦੀ ਮੇਰੇ ਹਰ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਬੀ-ਵਾਕ ਸਮਝਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਓਹਦੇ ਤੇ ਵੀ ਤਰਸ ਨ ਆਇਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਤੋਂ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਸਰੀਕ ਦਾ ਘਰ ਵਸੋਣ ਲਈ ਓਹਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਖਿਲਾਫ ਉਹਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਫੇਰ ਜਦ ਉਹ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਨਰਕ ਤੋਂ ਕਢ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਸਵਰਗ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਬਣੇਨ ਤਾਂ ਮੈਂ ਫੇਰ ਇਸ ਨੇਕੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕੰਮ ਵਿਚ ਲੱਤ ਅੜਾ ਦਿਤੀ ਤੇ ਆਪਣੀ ਇਕਲੌਤੀ ਦੇਵੀ-ਨੰਗ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਭੈਣ ਦੀ ਗੁੰਝੀ ਕੋਟ ਡਟਕੇ ਮੁਖਾਫਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕੇਵਲ ਏਸ ਨੇਕ ਕੰਮ ਲਈ ਹੀ ਉਪੜੀ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਂਹ ਪੁੱਤ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਟਿਕਟ ਭੇਜੇ ਤੇ। ਨਾਂਹ ਕੋਲ ਉਪੜ ਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਲੁਕਾ, ਬੜੇ ਹੀ ਪਿਆਰੇ ਮਿਠੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਉਹਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਧੀਏ! ਦੇਖੀਂ, ਕਿਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰੀਕਾਂ ਨੂੰ ਇਧਰ ਨਾ ਸੱਦ ਲਵੀਂ; ਸਰੀਕ ਭੁੱਖਾ ਮਰਦਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ, ਦੇਖੀਂ ਪੁੱਤ! ਇਹ ਮੁਰਖ ਮੱਤ ਨਾ ਕਰ ਬੈਠੀਂ ਇਹ ਬੜਾ ਚਿਰ ਸਿਖ ਮੱਤ ਦਿੰਦੀ ਰਹੀ” ਜਦ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨਾਂਹ ਪੁੱਤ ਤਾਂ ਲੋਹੇ ਦਾ ਬਨ ਬਣੀ ਬੈਠੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਗਰੀਬ ਭੈਣ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਂ ਨਾਂਹ-ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਘਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨੀਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਲੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਤੋੜ ਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਮੈਂ ਕੋੜੀਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚੀਆਂ। ਸੋਨਾ ਜੋਹੜਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਿਆਂ-ਮਾਸਿਆਂ ਵਿਚ ਮਿਲਣਾ ਅੱਖਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਯਾਬ ਪਦਾਰਥ ਬਣ ਚੁਕਾ ਹੈ ਮੈਂ ਤਕੜੀ ਨਾਲ ਕਿਲੋਆਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਤੋਲ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ, ਨਾਂਹ-ਪੁੱਤ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਦਿਤਾ। ਇਹ ਸੋਨਾ ਵੀ ਮੇਰੇ ਪੋਕਿਆਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ ਕੇਵਲ ਮੇਰੇ ਇਕਲੌਤੇ ਨਾਂਹ-ਪੁੱਤ ਦੀ ਦਸਾਂ ਨਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਸੀ।

ਭਾਗੋਂ-ਜੋਸੀ ਦਿਆ ਭੁਠੀਆਂ ਤੇ ਬੂਝ ਭਾਈਆ! ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਤੂੰ ਕਦੇ ਮੇਰੇ ਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਧੀਆਂ ਸਾਹਵੇਂ ਭੁੱਤ ਨ ਕੀਤੀ ਤੇ ਨਿਰਾ ਮੂਰਾ ਬਣਿਆਂ, ਜਿਧਰ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਤੋਰਦੀਆਂ ਤੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁਲਾਮ ਵਾਂਗ ਤੁਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਤੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਬਣਕੇ ਕੀ ਇਨਸਾਫ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ? ਤੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਮਰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਨਾ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਨੀਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਤੇ ਏਸ ਪਾਪ ਦੀ ਪੌੜੀ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਣਾ ਤੇ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਧਰਮੀ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਚੋਰਾਂ ਦਾ ਮਾਲ ਸਮਝ ਲਾਠੀਆਂ ਦੇ ਗਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮਿਟਾ ਦਿਹਾ। ਜੋਹੜੀ ਬੀਮਾਰੀ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗੀ ਓਹ ਐਸ ਜਹਾਨ ਤੇ ਹੀ ਨਰਕ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਮੰਜੇ ਤੇ ਪਈ ਵੀ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ, ਕੀਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ-ਘਾਤੀ ਪਾਪ ਕਾਰਨ ਰਿਝਦੀ ਰਹੀ, ਪਰ, “ਚੋਰ ਦੀ ਮਾਂ ਕੋਠੀ 'ਚ ਮੂੰਹ” ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਵਾਂਗ ਏਸ ਸਾਰੇ ਨਾਟਕੀ ਪਾਪ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਤੇ ਮੁੱਖ ਐਕਟ੍ਰੈਸ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਸਾਂ, ਕੋਹਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਤੇ ਕੀ ਦੱਸਦੀ?

ਭਾਗੋਂ-ਜੋਸੀ ਦਿਆ ਭਾਈਆ! ਭੁੱਸ ਭੁੱਸ ਕਰਦਾ ਖੜਾ ਕੀ ਝਾਕਦਾਂ? ਦੱਸਦੇ ਜਾਕੇ ਮੇਰੀਆਂ ਅਮੀਰ ਤੇ ਰਾਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿ ਐਸ ਪਰਮ ਰਾਜ ਦਾ ਸਾਰਾ ਦਰਬਾਰ ਦਸਾਂ-ਨੌਂਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੇਰੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਐਸ ਗੰਦੀ ਛਪੜੀ ਨੇ ਮੇਰੀ ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਚਾਨਣ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰਾਮ ਦੀ ਕਮਾਈ ਬਹੁ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ ਪਾਪ ਬਣ ਕੇ ਫੈਲਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸੋ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਭਾਣਾ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਸਕਦਾ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਲੈਣ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜੇ ਕੁੱਝ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਰ ਪਾਪੀ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਸਭਵ ਹੈ। ਤੇ ਚਿੜੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤ ਚੁਗ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਤਾਂ ਪਛਤਾਵਾ ਹੀ ਪੱਲੇ ਰਿਹਾ ਕਰਦਾ।

ਜਗਤਾ ਫੇਰ ਕਹਿੰਦਾ, ਮੇਰੀ ਸੋਨਾ-ਹੜਪਣੀਓ ਧੀਓ!

ਕੰਨ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣੋ ਅੱਗੋਂ ਕੀ ਹੋਇਆ। ਮੇਰੇ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਉਹ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਕਾਲਾ ਕਾਂ ਫੇਰ ਓਸੇ ਅੱਧ ਸੁੱਕੇ ਦਰਖਤ ਦੀ ਟਾਹਟ ਉਪਰ ਆ ਬੈਠਾ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਕਾਲੇ ਕਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲ ਕੇ ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਉਹਦੀ ਮਾਸੂਕਾ ਹੀਰ ਨੂੰ ਜਾ ਕੇ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਕਾਂ ਮਹਾਂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਾਲੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣੀ-ਜਾਣ ਬਣ, ਸਾਡੇ ਕੀਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਚਿੰਨਾ ਸਾਡੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਸੁੱਟਣ ਲਗ ਪਿਆ।

“ਬੁਢਿਆ ਜਗਤਿਆ! ਤੈਨੂੰ ਚੇਤਾ, ਤੇਰੇ ਖੱਦਰ ਦਾ ਝੱਗਾ ਤੇ ਖੱਦਰ ਦਾ ਹੀ ਕੱਛਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਣ ਮਣ ਮੈਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਤੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਜੁੱਸਾਂ ਹੀ ਖੁਰਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਸੀ ਤੇਰੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੁੰਡ? ਤੇਰੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਬੜਾ ਚਿਰ ਹੋਇਆ ਦੇਸ਼ ਬਟਵਾਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਾਚੀ ਜਾਕੇ ਪ੍ਰਦੇਸ ਜਾਣ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋਹੜੀ ਉਹਦੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਤੋਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ, ਦੇਸ਼ ਬਟਵਾਰੇ ਮਗਰੋਂ ਨਿਕਲ ਆਈ। ਤੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇਰਾ ਮੁੰਡਾ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਖੇਤੀ ਕਰੇ ਤੇ ਜੋਹੇ ਜਹੀ ਜੂਨ-ਕਟੀ ਤੂੰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੈਂ ਉਹ ਵੀ ਕਰੇ ਪਰ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦ ਇਕ ਟੱਬਰ ਦਾ ਹੀ ਉਸ ਪੋਲੀ ਵਿਚੋਂ ਫਿੱਡ ਨਹੀਂ ਭਰਦਾ, ਉਹ ਉਸ ਧਰਤੀ ਵਿਚੋਂ ਕੀ ਸੋਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲਵੇਗਾ? ਤੂੰ ਬੜਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਦੇਸ ਨਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖੇਰੀ ਖੇਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸੀ ਤੇਰੀ ਦੂਰ ਅੰਦੋਸ਼ੀ ਤੇ ਅਕੁਲ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ, ਪਰ ਉਸ ਰੋਸ਼ਨ ਦਿਮਾਗ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਬੜੇ ਉਚੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਸਨ, ਉਹਨੇ ਤੇਰੀ ਇਕ ਨਾ ਮੰਨੀ ਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਦੇਸ ਜਾਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਰਿਹਾ। ਬਗਲੇ ਭਗਤ! ਤੈਨੂੰ ਚੇਤਾ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਕਰਾਇਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਤਾ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਤੇ ਹੋਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਕਿਧਰੋਂ ਉਧਾਰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਵੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੇਰੇ ਰੱਜੇ ਪੁੱਜੇ ਸੁਹਰਿਆਂ ਵੀ ਤੈਨੂੰ ਨੁਠ ਵਖਾਇਆ ਸੀ। ਆਖਰ ਉਸ ਸਾਥੀ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰਾਏ ਦਾ ਵੀ ਆਪ ਹੀ ਪੱਥਰ ਕੀਤਾ।

ਕਾਂ ਅਗੋਂ ਬੋਲਦਾ ਹੀ ਗਿਆ। ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਆਉਂਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਮਨੀ ਆਰਡਰ ਤੇ ਮਨੀ ਆਰਡਰ ਤੁਰਿਆ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਫੇਰ ਕੀ ਸੀ, “ਮਾਇਆ ਤੇਰੇ ਤੀਨ ਨਾਮ, ਪਰਸੂ, ਪਰਸਾ, ਪਰਸ ਰਾਮ”। ਤੇਰੇ ਖੱਦਰ ਦੇ ਕੱਛਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਬੋਸਕੀ ਨੇ ਮੱਲ ਲਈ, ਦੋ ਆਨਿਆਂ ਵਾਲੇ ਖਜੂਰ ਦੇ ਪੱਥੇ ਦੀ ਥਾਂ ਬਿਜਲੀ ਘੁੰਮਣ ਲਗ ਪਈ, ਖੱਟੀ ਬ ਮਾਰਦੀ ਲੱਸੀ ਜੀਹਦੇ ਨਾਲ ਤੂੰ ਸਿਰ ਧੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੈਂ ਉਹਦੀ ਥਾਂ ਖੁਸ਼ਬੋਦਾਰ ਸੋਪੂਆਂ ਨੇ ਆਣ ਮੱਲੀ ਤੇ ਉਹ ਲੱਸੀ ਹੁਣ ਗੁੰਝ ਗੁਰਬਿਆਂ ਦੇ ਪੀਣ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈ, ਭਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਤੇਰੀ ਪੁੰਡ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਤੂੰ ਜਗਤੇ ਤੋਂ ਸੁਜਗਤਾ ਸਿੰਘ ਬਣ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇਨੂੰ ਤੇਰੇ ਮੁੰਡੇ ਲਈ ਕਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਤਾ ਉਹ ਵੀ ਫੁਫੜ ਦੇ ਘਰ ਗੋੜਾ ਤੇ ਗੋਤਾ ਮਾਰਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਧੀਓ! ਕੀ ਇਹਨਾ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬੂਝ ਤਾਂ ਨਹੀਂ?

ਫੇਰ ਉਹ ਕਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਗੰਦ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਮਾਂ ਵਲ ਹੋ ਗਿਆ।

ਕਿਉਂ ਨੀ ਖੋਖਨ-ਹਬੋਏ ਪਾਪ ਕੌਰੇ! ਫੇਰ ਤੂੰ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਾਇਆ ਸੋਧਣੋਂ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕਰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਦੀ ਗਾੜ੍ਹੇ ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਸੋਨਾ ਤੱਕੜੀ ਨਾਲ ਤੋਲਕੇ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਸੱਦਿਆ? ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਪੋਕਿਆਂ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੇਰਾ ਐਨਾ ਹੋਜ ਸੀ, ਓਥੋਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੱਦ ਲੈਂਦੀ? ਤੈਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਿਆਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੇਰੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਪਿਆਰੇ ਸਾਕ ਸਬੰਧੀ, ਲੋਧਕੇ ਦੀ ਹੀ ਸਨ ਦੇਪੱਕੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਤੇਰੀ ਇਕੋ ਇਕ ਨਾਂਹ ਪੁੱਤ ਓਸ ਵੇਲੇ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਾ ਉਪੜਦੇ, ਤੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੇ ਪੈ ਕੇ ਮਰਨਾ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੈਥੋਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਖ-ਪਾਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ-ਦੇਵ ਰਬੀਂ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜ ਦੇ ਕਿ ਸੋਨਾ ਤੇ ਧਨ ਕਾਨੂੰ ਬਦਮਾਸ਼ ਕੋਲ ਵੀ ਬੜਾ ਸੀ, ਇਹ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਾਇਆ ਕਰਦਾ, ਨਾਲ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕਲੰਕਤ ਕਰਤੂਤ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕੜ੍ਹ-ਅਸਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੀੜੀਆਂ ਤਕ ਜਾਇਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਤੇਜ਼ ਬੁੱਧੀ ਪਾਪ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੇ ਮਲੀਨ ਕਰ ਦਿਤੀ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਐਸ ਗੰਦੀ ਛਪੜੀ ਬੈਠੀ ਕੀਤੀ ਕਰਤੂਤ ਦਾ ਸਵਾਦ ਭੋਗ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਸੋ ਉਹ ਵੀ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਜਾਣ।

ਤੇਰੀਆਂ ਧੀਆਂ ਜਾ ਸਾਕ ਕਿਉਂ ਤੇਰੀ ਅੱਖੀ ਘੜੀ ਆਉਂਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੋ ਪਾਰਟ ਏਸ ਡਰਾਮੇ ਵਿਚ ਕਰਨਾ ਸੀ ਓਹ ਤੇ ਓਹ ਕਰ ਚੁਕੇ ਸਨ। ਭਾਗੋਂ ਦਿਆ ਭਾਈਆ। ਗੁਣੀ-ਗਿਆਨੀ ਦੱਸਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੋਨਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਇਆ ਦੇ ਰਾਖੇ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਅਯਦਹੇ ਜਾਂ ਫਨੀਅਰ ਸੱਪ ਦੀ ਜੂਨ ਪਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਤੈਨੂੰ ਤੇ ਅੱਗ ਕਾਲਾ ਕਾਂ ਜਿਹੜਾ ਲੁਕੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਣੀ-ਜਾਣ ਸ਼ਕਤੀ ਰਖਦਾ ਹੈ, ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ, ਖਬਰੇ ਮੈਂ ਐਸ ਛਪੜੀ ਦੇ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਕਾਂ ਦੀ ਜੂਨ ਹੀ ਪੈ ਜਾਵਾਂ।

ਬੁੱਢਾ ਜਗਤਾ ਕਹਿੰਦਾ, ਪਾਪ ਕੌਰੇ ਪਾਪਣੇ। ਪਿਛੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਤਾਂ ਹਰ ਇਕੱਠ ਵਿਚ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਸੋਗ ਦਾ, ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰਦੇ ਜਾਂ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਗੱਲਾਂ ਆਪਾਂ ਕਲੰਕਤ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਭੈਣਾਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਦਾ ਮੈਂ ਐਸ ਸਵਰਗੀ ਦੇਸ਼ ਆਇਆ ਹਾਂ, ਐਸੇ ਵੀ ਲੋਕ ਜਿਥੇ ਬਾਗ ਬਾਗ ਦੀ ਮੁਲੀ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਚੋਰ-ਉਚਕੇ ਵਾਂਗ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਉਂਗਲਾਂ ਕਰ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਸੁਣਾ ਸੁਣਾ ਮੇਰੀ ਨੀਚ ਕਰਤੂਤ ਬਾਰੇ ਟੁਟਕਾਰੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਣੋਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਚਿਰੋਕਣਾ ਹਟ ਚੁਕਾਂ ਤੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਬੋਝੇ ਵਿਚ ਗੁਟਕਾ ਰਖਦਾਂ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਐਥੇ ਪਾਪੀ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਓਸ ਪ੍ਰਵਰਦਗਾਰ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਚੁੜ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾਪੀ ਹਾਂ, ਅਪਰਾਧੀ ਹਾਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਇਹ ਪਾਪ ਬਖਸ਼ਣ ਯੋਗ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੂੰ ਤੇ ਏਥੇ ਉਪੜ ਨਰਕ ਭੋਗ ਰਹੀਂ ਹੈਂ ਮੈਂ ਐਸ ਜੂਨ ਵਿਚ ਹੀ ਨਰਕ ਭੋਗ ਰਿਹਾ, ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ? ਏਥੇ ਉਪੜ ਵੀ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਉਮੈਦ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਵਾਲੀ ਗੰਦੀ ਛਪੜੀ ਰਖਣ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਤੇਥੋਂ ਕਿਧਰੇ ਦੂਰ ਜਿਥੋਂ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਖ-ਸੁਣ ਵੀ ਨਾ ਸਕੀਏ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਗੰਦੀ ਸਜ਼ਿਹਾਂਦੀ ਸਪੈਲਡ ਥਾਂ ਰਖੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਹੁਣ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਆਖੀ ਜਾਂ, ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ; ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਏਸ ਪਾਪ ਦਾ ਡਰਾਮੇ ਵਿਚ ਛੇਆਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (4 ਆਪਾਂ ਤੇ 2 ਤੇਰੇ) ਬੜਾ ਡਟਕੇ ਪਾਰਟ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੇ ਹੁਣ ਬੋਝੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਹੀ ਪਰਹੁਣਾ ਹਾਂ ਪਰ ਮੇਰੀ ਆਖਰੀ ਤਮੰਨਾ ਅਥਵਾ ਮਨ-ਕਾਮਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਾਡੇ ਐਸ ਡਰਾਮੇ ਨੂੰ ਬੜਾ ਢੁਕਵਾਂ ਤੇ ਯੋਗ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਦੀ ਕਲਮ ਦੀ ਕਲਾ-ਕੋਸ਼ਲਤਾ ਦਵਾਰਾ ਸਾਡਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਿਖਸ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ, ਅਗੋਂ ਏਹੋ ਜਿਹੀ ਨੀਚ ਕਰਤੂਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰੇ।

ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ

ਕਾਰਾਂ, ਟਰੱਕਾਂ ਤੇ ਘਰਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਬਖਸ਼ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ ਲਈ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ।

RES. 325-7244

BUS. 872-7827

7935-MAIN STREET VANCOUVER

ਬਵੰਜਾ ਹਫਤੇ-ਬਵੰਜਾ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਪ੍ਰੀਤਮ ਰੂਪਾਲ

25 ਦਸੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਹੋਈ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਲੋਕ ਕਲਾ ਮੰਚ ਮਾਨਸਾ ਨੇ 1983 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹਿੱਤ 52 ਨਾਟਕੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋ ਦ੍ਰਿੜ ਸੰਕਲਪ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ 1983 ਦੇ ਹਰ ਹਫਤੇ ਨੂੰ ਔਸਤਨ ਇਕ ਨਾਟਕ ਜ਼ਰੂਰ ਭੇਟ ਹੋ ਸਕੇ। ਲੋਕ ਕਲਾ ਮੰਚ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿੜ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ 11 ਦਸੰਬਰ 1983 ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਵੰਜਵੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਸਿਰੀਏ ਵਾਲਾ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ। ਅਜਿਹੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗ ਮੰਚ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੰਗਮੰਚ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨੌਜਵਾਨ ਨਾਟਕਕਾਰ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਇਹ ਰੰਗਮੰਚੀ ਸੰਸਥਾ ਪਿਛਲੇ ਛੇ-ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੁੱਪ ਚੁਪੀਤੇ ਇਸੇ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀ ਸੇਵਾ ਇਕ ਅਤੁੱਟ ਲਗਨ ਨਾਲ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਟਕੀ ਕਲੱਬਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਐਧਾ ਨਾਟਕ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਦੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੇ 'ਵਾਹਵਾ ਕਰਾਉਣ' ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੰਚ ਦਾ ਰੰਗਮੰਚੀ ਖੇਤਰ ਮੱਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਕਸਬੇ ਹਨ। 1983 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ, ਵਿਚ ਨਾਟਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਾਕੀ 50 ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਾਨਸਾ, ਸੁਨਾਮ, ਧੂਰੀ, ਅਬੋਹਰ, ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਮੁਕਤਸਰ ਆਦਿ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਵੱਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ।

ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਕਲਾ ਮੰਚ ਮਾਨਸਾ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਰੰਗਮੰਚ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਇਕ ਬਹੁ-ਮੁੱਲਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੋ ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਔਲਖ ਉਸ ਰੰਗਮੰਚ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਯਥਾਰਥਕ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੰਗਮੰਚੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਵਿਚ ਰੁਝਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਔਲਖ ਦੇ ਨਾਟਕ ਖੇਡਣ ਨਾਲ ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਗੱਤਾ ਤੇ ਥੜ੍ਹਾ, ਹੁਣ ਫੈਲਦਾ ਫੈਲਦਾ ਖੁੱਲੀ ਚੌੜੀ ਸਟੇਜ ਦਾ ਰੂਪ ਪਾਰਨ ਕਰਨ ਵਲ ਤੁਰਿਆ ਹੈ। ਔਲਖ ਦਾ ਰੰਗਮੰਚ ਸਿੱਧਾ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਨਿਰੋਲ ਯਥਾਰਥਕ ਰੰਗਮੰਚ ਹੈ। ਉਹ ਅਸਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਰੰਗਮੰਚ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਕਲਾਤਮਕ ਤੇ ਸੁਹਜਾਤਮਕ ਪਾਸਾਰ ਦੇਣ ਵਿਚ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਲੋਕ ਕਲਾ ਮੰਚ ਮਾਨਸਾ ਦੇ 20 ਮੈਂਬਰ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਔਲਖ ਪਰਿਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਜੀਵਨ-ਸਾਥਣ ਮਨਜੀਤ ਔਲਖ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦਾ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਕਲਾਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵੱਡੀ ਧੀ ਸੁਪਨਦੀਪ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਬਵੰਜਾ ਦੀਆਂ ਬਵੰਜਾ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਸਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਧੀਆਂ ਜੋਤੀ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ਾ ਵੀ ਇਸ ਕਾਫਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮਨਜੀਤ, ਬਲਵਿੰਦਰ, ਜਗਜੀਤ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਇਸ ਕਲੱਬ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪਰਵੀਨ ਕਲਾਕਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸੁਦਾ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੈ।

1983 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਕਲੱਬ ਨੇ ਨਾਟਕ 'ਅੰਨ੍ਹੇ ਨਿਸ਼ਾਨਚੀ' ਦੀਆਂ 26, 'ਬਹਿਕਦਾ ਰੋਹ' ਦੀਆਂ 12, 'ਬਗਾਨੇ ਬੋਹੜ ਦੀ ਛਾਂ' ਦੀਆਂ 10 ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹਲ 'ਇਕ ਰਮਾਇਣ ਹੋਰ' ਦੀਆਂ ਦੋ ਅਤੇ 'ਤੂੜੀ ਵਾਲਾ ਕੋਠਾ' ਤੇ 'ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ' ਦੀ ਇਕ ਇਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਨਾਟਕ ਔਲਖ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹਨ ਤੇ 'ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ' ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾਂ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤੀ। ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਲੋਕ ਕਲਾ ਮੰਚ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਬਾਲ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨਜੀਤ ਔਲਖ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾ ਅਧੀਨ ਪਿੰਡ ਖਿਆਲ ਕਲਾ(ਬਠਿੰਡਾ) ਵਿਖੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 6 ਅਕਤੂਬਰ 1983 ਨੂੰ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਵੇਕਲਾ ਰੂਪ ਰੰਗ ਘੜਨ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੋਲ ਅਵੇਸ਼ ਅਦਾ ਕਰੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ “ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਈਡ”

“ਸੁਫੀ” ਅਮਰਜੀਤ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਹ ਇਛਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲ, ਸਮਝ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹ ਸਕਣ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਏਥੋਂ ਦੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਮੁਖ ਬੋਲੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹੈ ਦੂਜੇ ਥਾਂ ਫਰੈਂਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਤਾਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਲਈ ਬੱਚੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਟੁਟੀ ਹੋਈ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਸੋਚ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸੀਮਤ ਸ਼ਬਦ-ਭੰਡਾਰ ਨਾਲ ਲੜਖੜਾਂਦਾ ਤਰਜਮਾ ਕਰਕੇ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਬੋਲਣਾ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਬੋਲਣਾ ਅਤੇ ਸਮਝਣਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਠੀਕ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਬੋਲੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਬੜੀ ਹੀ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਬੋਲੀ, ਆਮ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਜਾਵੇ। ਚੰਗੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਗੀਕਾਰਡ ਜਾਂ ਟੇਪਾਂ ਜਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ ਕਾਫੀ ਸਹਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੇ ਜਾਇਆ ਜਾਣਾ ਵੀ ਲਾਹੇਬੰਦ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਣ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

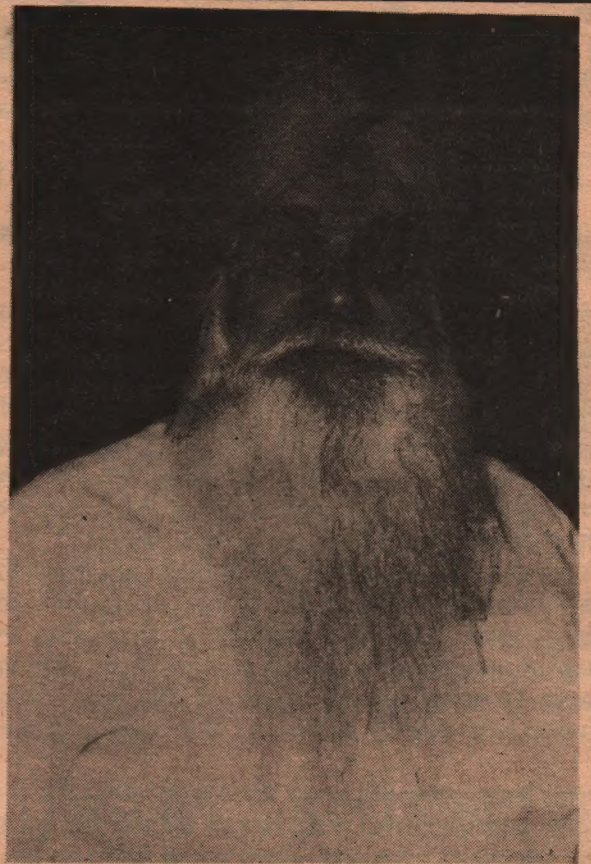
ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਕਈ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਸਾਂ ਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਮਾਪੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਲਾਸ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਘਰ ਦੇਵਾਂ ਬਾਵਾਂ ਉਪਰ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਮੁਢਲੀਆਂ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਮ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕਾਇਦੇ-ਕਿਤਾਬਾਂ, ਅਸੀਂ ਏਥੇ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਸਾਡਾ ਮੁਢਲਾ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਏਥੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਕਈ ਵਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਏਥੇ ਆਮ ਦੇਖਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਮੁਢਲੀ ਸਟੇਜ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸੱਖਿਆਂ ਸਿਖਣ ਵਿਚ ਬੜੇ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਇਕ ਮੁਢਲਾ ਨਿਯਮ ਹੈ: ਸਰਲ ਤੋਂ ਅੱਧੇ ਵੱਲ। ਸਰਲ ਉਹ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਝ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਏਥੋਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀ ਕਰਦੀ ਕੋਈ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਉਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੀਏ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰਾਤ ਨਾਵਲਕਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਵਲਕਾਰੀ ਦੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਮਾਂ ਕੱਢਕੇ, ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਕਰਕੇ, ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ “ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਈਡ” ਨਾਂ ਦੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਇਹ ਕੋਈ ਸੋਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਉਮਰ ਭਰ ਟੀਚਰ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਕੌਂਸਲਰ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ। ਉਹ ਟੀਚਰ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਵੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਅਸੀਂ ਆਸ ਕਰ ਹੀ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਿਦਵਤਾ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ “ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਈਡ” ਭਾਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਣ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪੁਸਤਕ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਇਕ ਖੂਬੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਿਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਵੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਜੋ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ, ਉਹ ਇਸ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਤੋਂ, ਬੜਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹੀ ਕਾਫੀ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਪੇ ਜਿਹੜੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹ ਸਕਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨਾਵਲਿਸਟ

ਜਿਹੜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਸਾਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਲਾਸਾਂ ਦੇ ਟੀਚਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇਸ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਈਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਬੜੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਇਹੋ ਹੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਹੈ ਜੋ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਮੁਢਲੀ ਸੂਝ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮੁਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪੁਸਤਕ ਨਹੀਂ ਲੱਘੀ, ਜੋ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਅੱਖਰ ਅਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨੀ ਬਾਜ਼ਵਾ ਹੈ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਕ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੇ ਆਪ ਹੀ ਛਪਵਾਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਡੀ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਇਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਅਸੀਂ ਪੱਛਮੀ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸਤ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਉਪਰ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਇਹ “ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਈਡ” ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਤੋਹਫਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਸਮੇਂ ਵੀ “ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਈਡ” ਚੰਗਾ ਤੋਹਫਾ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਭਿਅਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੋਰ ਪਕੇ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ, ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲਈ, ਗਿਆਨੀ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਪੁਰਸ਼ਾਰ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਮੁੱਚਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀ ਇਸ ਮਿਹਨਤ ਉਪਰ ਭਰਪੂਰ ਮਾਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੂੰ 581-3185 ਉਪਰ ਫੁਨ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਉਪਰ ਲਿਖਕੇ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਲ ਦਸ ਡਾਲਰ ਹੈ:—

KESAR SINGH
13487-98 A Ave.
SURREY, B.C. V3T 1C7

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕਕਾਰ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਦਾ

ਲੋਕ ਕਲਾ ਮੰਚ ਗਰੁੱਪ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ

ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਲੋਕ ਕਲਾ ਮੰਚ ਡਰਾਮਾ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਡਰਾਮੇ ਦਾ ਨਾਂ ਉਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਡਰਾਮਾ ਗਰੁੱਪ

ਜੂਨ, ਜੁਲਾਈ ਵਿਚ ਵੈਨਕੂਵਰ, ਡੈਲਟਾ, ਐਬਟਸਫੋਰਡ, ਪਿੰਨਟਿਕਟਿਨ, ਕੈਮਲੂਪਸ, ਵਿਲੀਅਮਸਲੇਕ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ, ਟੈਰੇਸ, ਨਨਾਇਮੋ, ਵਿਕਟੋਰੀਆ, ਐਡਮਿੰਟਨ, ਕੈਲਗਰੀ, ਵਿਨੀਪੈਗ ਤੇ ਟਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਡਰਾਮੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਡਰਾਮੇ ਖੇਡੇ ਜਾਣਗੇ:—

- ਤੂੜੀ ਵਾਲਾ ਕੋਠਾ
- ਇਕ ਰਮਾਇਣ ਹੋਰ
- ਬਗਾਨੇ ਬੋਹੜ ਦੀ ਛਾਂ
- ਅੰਨ੍ਹੇ ਨਿਸ਼ਾਨਚੀ
- ਬਹਿਕਦਾ ਰੋਹ
- ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ
- ਅੱਧ ਚਾਨਣੀ ਰਾਤ
- ਭੱਠ ਖੇਡਿਆਂ ਦਾ ਰਹਿਣਾ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ

321-6360

ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ‘ਤੂੜੀ ਵਾਲਾ ਕੋਠਾ’ ਡਰਾਮੇ ਦਾ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ

ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ

ਜਨੂੰਨੀ

● ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੱਤ ਸਰਮਾ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਸਥਿਤੀ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋਣ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ ਵਿਚ, ਫ੍ਰਾਂਸੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ 130 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਕਤਲ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਭਾਕਿਆ, ਦਹਿਸ਼ਤ ਲੁੱਟ ਖੋਹ ਦਾ ਦੌਰ-ਦੌਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਗੜਬੜ ਦਾ ਦਿਲਾਕਾ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਕਸਬੇ ਕਰਵਿਓ ਬੰਨੇ ਹਨ। ਆਵਾਜਾਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਅਤੇ ਮੰਦਰਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਭੰਗ ਕਰਕੇ, ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਕੇ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦ ਕਰਵਾਣ ਦੇ ਜਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ-ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕਤਾਰ ਬੰਦੀ ਵਧਦੀ, ਤਿੱਖੀ ਹੋਦੀ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਸ਼ਕਲ ਧਾਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਤਿੱਖੇ ਫਿਰਕੂ ਪਰਚਾਰ ਅਤੇ ਅਮਲਾ ਵਾਸਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਧੜੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਭਾਜੀ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰੁਝੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਤਾਅਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ; ਜਿਸ ਵਜ੍ਹਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸੰਜਮੀ ਅਤੇ ਮੱਠਾ ਧੜਾ ਵੀ ਤਿੱਖੇ ਫਿਰਕੇ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਭਰਦਾ ਤਬਕਾਦਾ ਅਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਖੁਸ਼ ਜਾਣ ਦੇ ਡਰ ਵਜੋਂ ਗਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝੋਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਗੁਆ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਸਾਖ ਦੇ ਖੁਸ਼ਤ ਤੋਂ ਭਰਦਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਾੜਨ ਲਈ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆ ਖੜ੍ਹਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਲਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਰਾਜ ਲਾਹੌਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਾਲਤ ਸੁਧਰ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਇਕ ਸਰਹੱਦੀ ਰਾਜ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀ ਇਸ ਹਾਲਤ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਫ੍ਰਾਂਸੀ ਅਤੇ ਘਾਤਕ ਅਸਰ ਪੈਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਮਰਾਜ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਨੇਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵੱਜੀ ਡਿਕਟੇਟਰ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਹਵਤਾਦਫ਼ਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁੰਦਰ ਅਵਸਰ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਅਜੇ ਕੋਈ ਕਿਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੀ। ਅੱਜ ਕਾਫੀ ਲੋਕ ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਹੁਣ ਦੀ ਹਾਲਤ 1947 ਤੋਂ ਜ਼ਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਚਲਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਹਾਲਤ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀ ਹੋਵੇ ?

ਅਜੋਕੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹਾਲਤ ਦੀ ਗੁਥੀ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਣ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਜਿਹੜੇ ਸੁਝਾਅ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ, ਮੇਰੀ ਰਾਇ ਵਿਚ, ਵਾਧੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਅਜ਼ਾ ਨੂੰ ਤਾਂ ਝੱਝਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮਸਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤਾਈਂ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਜਾ ਬਹੁ-ਚਿੰਗੇ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਕੇ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਕੁਝ ਇਲਾਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਿਲਾਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੁਥੀ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਇਸ ਦੀਆਂ ਪੀਠੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚੋਂ ਵਰੋਲਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਥਲੇ ਪਰਚੇ ਦਾ ਮੰਤਵ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੁਥੀ ਦਾ ਝੱਝਦਾ ਅਤੇ ਸਥਾਈ, ਭਾਵ ਦੋਨੋਂ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਜਤਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬੋਲੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਮਲਿਆਂ, ਰਾਜਸੀ, ਮੁੱਢਲੇ ਅਤੇ ਮਜ਼ਹਬੀ ਫਿਰਕੂ ਅਤਿਆਚਾਰਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬੋਲੀ ਉੱਤੇ ਜੋ ਅਸਰ ਛੱਡੇ ਹਨ; ਇਸ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਦਰਬਨ ਭਾਵ ਵਲਸਫਾ ਵੀ ਇਕ ਨਾ ਰਿਹਾ, ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਾਂਗਾ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਤਲੁਜ ਤਕ, ਫਿਰ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ 1848 ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਹੇਠਾਂ ਇਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਲੈ ਆਂਦਾ, ਪਰ ਜੰਮੂ, ਬਹਾਵਲਪੁਰ, ਚੰਬਾ ਆਦਿ 22 ਪਹਾੜੀ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਆਦਿ 13 ਮੈਦਾਨੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਕੋਮੀ ਗ਼ਦਾਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਰਾਖਵੀਆਂ ਲਾਂਭੇ ਰੱਖਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਰੱਖਿਆ।

1901 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭੂਗੋਲਿਕ ਘੇਰਾ ਤਕੜਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਘੇਰਾ ਅੱਟਕ ਦਰਿਆ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜਮਨਾ ਨਦੀ ਤਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚਾਰ ਮੁਗ਼ਲ ਸੂਬੇ, ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ, ਕਾਬਲ ਦਾ ਕਾਫੀ ਭਾਗ, ਮੁਲਤਾਨ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸੂਬੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਵੀ ਸਨ। ਪਰ 1901 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਪਿਸ਼ਾਵਰ, ਹਜ਼ਾਰਾ, ਕੋਹਟ, ਬੰਨੂ, ਡੇਰਾ ਇਸਮਾਈਲ ਖਾਂ ਵਖ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। 1911 ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਸੂਬਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲੀ ਵੱਡੀ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਏਥੋਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਲਕਾਂ, ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ-ਕਾਜ, ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਬੋਲੀ ਕਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨੇ ਅਰਬੀ/ਫਾਰਸੀ ਲਿਪੀ ਵਾਲੀ ਫਾਰਸੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਸ ਦੇ ਬੱਲੇ ਹੀ ਰਗੜੀਦੀ ਰਹੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦੌਰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭੂਗੋਲਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਇਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਉਸਾਰੂ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਕਦਮ ਚੁਕਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਬੋਲੀ ਫਾਰਸੀ ਹੀ ਰਹੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰੀ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਲੀਹਾਂ ਉੱਤੇ ਵੰਡਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਕਾਜ ਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਬੋਲੀ ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਫਾਰਸੀ ਚਾਲੂ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਹਾਕਮ ਬੋਲੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮੜ੍ਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਅਰਬੀ ਫਾਰਸੀ ਲਿਪੀ ਨਾਲ ਮੁਸਲਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੱਡਰੇ ਸਕੂਲ ਕਾਲਜ ਬਣਾ ਕੇ ਹਿੰਦੀ ਪੜ੍ਹਾ ਸਕਣ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ। ਤੀਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾ ਸਕਣ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਕੋ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦੇ ਅਤੇ ਸਾਂਝਾ ਵਿਰਸਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਛੱਡਕੇ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਭੁਲਾ ਕੇ, ਛੱਡ

ਕੇ, ਫਿਰਕੂ ਲੀਹਾਂ ਉੱਤੇ ਲੜਨ - ਝਗੜਨ ਦੇ ਰਾਹ ਪਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸ ਮਜ਼ਹਬੀ ਲੀਹਾਂ ਉੱਤੇ ਚਲਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਚਲ ਰਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਨੇ ਲੋਕ ਪੱਕੇ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮੀ, ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ, ਮੁਸਲਮਾਨ, ਈਸਾਈ, ਰਾਮਗੜੀਏ ਆਦਿ ਆਦਿ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਾਏ, ਪਰ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਰੋਗਣ ਵਿਚ ਰੋਗ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ; ਉਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪੋ ਵਿੱਚੀ ਖੜਕ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਕਾਹਦੀ ?

ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਕਿ 1947 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਗੈਰਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਵ “ਦੋ ਕੌਮਾਂ” ਦੇ ਗਲਤ ਅਤੇ ਅਖੌਤੀ ‘ਸਿਧਾਂਤ’ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵੰਡਣ, ਪਾੜਨ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਵਿਚ ਨਿਕਲਿਆ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਕ ਕਰੋੜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਸੋਂ ਉਜੜੀ ਅਤੇ 10 ਲਖ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮਰੀ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ 62 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਕਬਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਾਧੇ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ 36 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪਾੜਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਂ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਘਟੇ 16 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਇਕ ਮੰਤਵ ਇਹ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਹਦਬੰਦੀ ਨੂੰ, ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਘੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜੰਮੂ ਨੂੰ ਖਾਹ-ਮਖਾਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਨਾਝੁਏ ਨਾਲੋਂ ਕੱਟ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ; ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਪ ਭਾਸ਼ਾ ਡੋਗਰੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਹੀ ਸਥਾਨਕ ਰੰਗ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕੀਤਾ, ਕਾਂਗਰਸ ਪੰ. ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਦੀ ਹੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ “ਬੋਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ” ਰਾਜ-ਬੰਦੀ ਦੇ ਭੁਨਿਆਈ ਅਸੂਲ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਰ੍ਹੇ ਹਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਅੱਗੇ ਚਲਕੇ ਰਾਜਿਆਂ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਦੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਛ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ ਖੜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਚੰਬਾ, ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਮੰਡੀ ਸਕੋਤ ਆਦਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ, ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਖੜਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤੇ; ਜਿਸ ਪਿੱਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਕਬਾ ਹੋਰ ਘਟਕੇ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੇਵਲ 14 ਫੀਸਦੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਹਿਮਾਚਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਬੋਲੀ ਹਿੰਦੀ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਤਾਅਲ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2 ਅਕਤੂਬਰ 1949 ਨੂੰ ਸੱਚਰ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਗੰਜਨਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਫਾਰਮੂਲੇ ਉੱਤੇ ਭੀਮਸੇਨ ਸੱਚਰ, ਗੋਪੀ ਚੰਦ ਭਾਰਗਵੀ, ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਉਜਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਸਨ।

ਪ੍ਰੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਵੀ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਗੰਜਨਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਰ ਇਕ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੋਈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਗੰਜਨ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਪੰਜਾਬੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਉਹਨਾਂ ਗੰਜਨਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਅੰਥਾਲਾ ਆਦਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵੀ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਦੇ ਖਿੱਤੇ ਨਾਲ ਬੰਨੇ ਬਣੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਜੰਮੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਬੋਲੀ ਉਰਦੂ ਹੀ ਰੱਖੀ। ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ‘ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ’ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਫਿਰਕੂ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਫਿਰਕੂ ਅਤੇ ਪਿਛਾਧ ਖਿੱਚੂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਮਿਲਗੀਤਾ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ, ਅਫਿਰਕੂ, ਜ਼ਮਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਹੋਈਆਂ।

ਐਥੇ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਦਿਲਚਸਪੀ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੰਜਨਲ ਫਾਰਮੂਲਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਗੰਜਨ ਵਿਚ ਗੁਰਦਾਸ ਪੁਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਲੰਧਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅੰਥਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਦੀਆਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਦੀਆਂ ਅਜੇ ਬੋਲੀ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਹਲਕੇ, ਕੰਡਾਘਾਟ ਅਤੇ ਨਾਲਾਗੜ੍ਹ ਦੀਆਂ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਜ਼ੀਦ ਅਤੇ ਨਿਰਵਾਣਾ ਦੀਆਂ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਜੰਮੂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨਾਲ ਹੀ ਨੱਥੀ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮੰਨ ਲਿਆ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ, ਸਪੀਤੀ, ਅਤੇ ਕੁੱਲੂ ਦੇ ਕੁਝ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਾਂਗੜਾ ਵੀ (ਜਿਸ ਦੀ ਅਬਾਦੀ 9.32 ਲੱਖ ਸੀ) ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦਾ ਇਲਾਕਾ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਬਲਕਿ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਧਕਟਾ ਮੰਨ ਲਿਆ। ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਕਾਂਗਰਸ, ਅਕਾਲੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਫਿਰਕੂ ਖੱਬਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲ ਕੇ ਅਤੇ ਗਿਣ ਮਿਥ ਕੇ ਸਿਟਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੱਜ ਦੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦੇ ਉਤਰੀ ਮੰਡੀ, ਉਤਰੀ ਸੁਕੋਤ, ਚੰਬਾ ਅਤੇ ਮਹਾਸੂ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਰਾਮਪੁਰ ਬੁਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਚੀਨੀ ਦੀਆਂ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬੰਨੇ ਬਣੀ ਜਕੜੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਫਿਰਕੂਪੁਟੇ ਤੋਂ ਛੁਟ ਹੋਰ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ। ਡੋਗਰੀ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ (ਦੇਸ਼ਾਬੀ ਜਾਂ ਮਲਵਈ ਵਾਂਗ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਲਹਿੰਦੀ, ਸਿਰੋਕੀ, ਜਾਂ ਪੇਠੋਹਾਰੀ ਵਾਂਗ) ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਹੀ ਸਥਾਨਕ ਰੂਪ ਹਨ; ਵੱਖਰੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਫਿਰਕੂਆਂ ਦੇ ਕਾਰੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਡੋਗਰੀ ਦਸਕੇ ਜੰਮੂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਦੱਸਕੇ ਕਾਂਗੜਾ, ਚੰਬਾ, ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਮੰਡੀ ਸੁਕੋਤ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਆਕੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਫਿਰਕੂਪੁਟਾ ਕਿੱਥੇ ਦਿਖਾਇਆ? ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਸੂਬੇ ਦਾ ਇਫ਼ਕ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਚ (ਅਸੂਲ-ਅਸਾਲ ਖਾਵੇ ਖਸਮਾਂ ਨੂੰ) ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ “ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ ਖਾਲਸਾ” ਨੂੰ ਮੁਰਤੀਵਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹੀ ਰਾਹ ਸੀ। ਨਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਹੋਜ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਅਸਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਬਣਾਣ ਦਾ ਫਿਕਰ।

ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪੰ. ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਵਿਚ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਜੀ ਦੀ, ਮੁਰਾਰ ਜੀ ਭਾਈ ਜਾਂ ਇੰਦਰਾ ਜੀ ਦੀ, ਸਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਬਣਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਨਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਜੰਮਦੀਆਂ, ਨਾ ਅੱਜ ਜਿਹਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਘੁਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਰਖਦੇ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਪੰਜਾਬ, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ (ਜਿਸ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ 1971 ਦੀ ਜਨ ਸੰਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ, ਗਿਣਤੀ ਤੋਰਾਂ ਲੱਖ ਹੈ) ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਧੱਕੇ ਤੇ ਧੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਰਹੇ। ਇਸ ਦਾ ਜੋ ਸਦੀਵੀ ਹੱਲ ਨਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਵਕਤੀ ਤੁਬ-ਮੁਬ ਹਲ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਕ ਮੁਠ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(322)

ਜੇ ਤੂੰ ਹੋਵੇਂ ਤਾਂ ਅੱਕ ਦੀ ਛਾਵੇਂ ਹੀ ਜੀ ਲਈਏ,
ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਹਰੀ ਚਾਨਣੀ ਰੱਈ ਤੇਰੇ ਬਗ਼ੈਰ।
ਤੂੰ ਸੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਵੀ ਧਰਤ ਸੀ,
ਅੰਬਰ ਵੀ ਸਿਰ ਤੋਂ ਲਾਹ ਗਿਆ ਕੋਈ ਤੇਰੇ ਬਗ਼ੈਰ।

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ

ਇਸ ਧਰਮ ਦੀ ਰਖਿਆ ਖਾਤਰ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਸਰਬੰਸ ਲੁਟਾਇਆ। ਬਾਪੂ ਦੀ ਜੋ ਦਵੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਉਸੇ ਰਾਹ ਪੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਇਆ। ਅੰਮੀ ਪਿਆਰੀ ਜਨਮ ਦੀ ਦਾਤੀ ਮਾਸੂਮਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਪੜ੍ਹਾਇਆ। ਉਸੇ ਰਾਹ ਤੇ ਤੁਰਦੇ ਜਾਣਾ ਜਿਸ ਤੇ ਦਾਦੇ ਪੈਰ ਟਿਕਾਇਆ।

ਅੱਗ ਇਕ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦੇਖੇ ਸਿੱਖੀ ਬਾਣਾ ਸਜਣ ਕਕਾਰ। ਆਖ ਰਿਹਾ ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਦਾ ਮੈਂ ਮਜ਼ਹਬ ਦਾ ਠੋਕੇਦਾਰ। ਪੰਥ ਨੂੰ ਅੱਕੜ ਅਤਿ ਬਣੀ ਹੈ ਫੁੱਝ ਜਾਵੇਗਾ ਇਹ ਮੰਝਾਰ। ਮੈਂ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਰਖਸ਼ਾ ਕਰਸਾਂ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ ਪਤਵਾਰ।

ਫੱਟਾਂ ਉੱਤੇ ਮਲ੍ਹਮ ਲਾਵਾਂ ? ਇਹ ਹੁਣ ਮੇਰਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਿੱਗੇ ਪਏ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਖਲਾਵਾਂ ਇਹ ਮੇਰਾ ਹੁਣ ਕਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੰਦਰ ਢਾਹਵਾਂ, ਸਾੜਾਂ ਫੁਕਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮ ਕੀ ਨੇ ਹੁੰਦੇ ਸਿੱਖੀ ਬਾਝੋਂ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਰਾਹ ਦਾ ਬਣੇ ਜੋ ਰੋੜਾ ਮਾਰ ਕੇ ਠੰਡਾ ਕੱਢ ਦਿਆਂਗਾ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਖੀ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੱਢ ਦਿਆਂਗਾ। ਦੋ ਟੋਟੇ ਸਨ ਹਿੰਦ ਦੇ ਹੋਏ ਹੁਣ ਮੈਂ ਕਰ ਹੱਡ ਹੱਡ ਦਿਆਂਗਾ। ਰੰਗ ਬਰੰਗੇ ਪਰਚਮ ਲਾਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਝੰਡੇ ਗੱਡ ਦਿਆਂਗਾ।

ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਬੰਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਧੂਹ ਕੇ ਮਾਰਾਂ। ਕਿਉਂ ਦੇਖਾਂ ਮੈਂ ਬੱਚਾ ਨਾਰੀ ਸਭ ਨੂੰ ਇਕੋ ਘਾਟ ਉਤਾਰਾਂ। ਲੁਕ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਵਾਂ ਉਝ ਭਾਵੇਂ ਮਾਰਾ ਲਲਕਾਰਾਂ। ਬਿਸੀਅਰ ਵਾਂਗੂ ਫੁਪ ਕੇ ਬੈਠਾਂ ਵਿਸ਼ ਭਰੀਆਂ ਮਾਰਾਂ ਫੁਕਾਰਾਂ।

ਅਜੇਹੇ ਇਕ ਰਾਕਸ਼ ਦੇ ਧੱਕੇ ਆ ਫਸਿਆ ਨਵਤੇਜ ਦਾ ਜਾਇਆ ਸਿੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸਿੱਖ ਦਾ ਪੋਤਾ ਐਪਰ ਜਿਸ ਸੀ ਰੂਪ ਵਟਾਇਆ। ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਾਹੜੀ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸਨ ਐਪਰ ਸੀ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਜਾਇਆ। ਉਸ ਦੀ ਛਾਤੀ ਬਰਛੀ ਧਰਕੇ ਸਿੰਘ ਸੂਰਮੇ ਇਹ ਫਰਮਾਇਆ।

ਤੂੰ ਹਿੰਦੂ ਹੈਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਤੇਰੀ ਮੈਂ ਹੁਣ ਜਾਨ ਲਵਾਂਗਾ। ਤੇਨੂੰ ਝੱਟ ਪੱਟ ਲਾ ਕੇ ਬੇਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਾਣ ਲਵਾਂਗਾ। ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਲਈ ਪੰਥ ਤੋਂ ਮੈਂ ਸਨਮਾਨ ਲਵਾਂਗਾ। ਕਾਫਰ ਮਾਰਾਂ ਹੀਰੋ ਹੋਵਾਂ ਦਿਲ ਵਿਚ ਇਹ ਜਾਣ ਲਵਾਂਗਾ।

ਨਾ ਮਾਰੀਂ ਇਕ ਸਿੱਖ ਬੋਲਿਆ ਇਹ ਹੈ ‘ਨਵਤੇਜ’ ਦਾ ਖੂਨ। ਸਿੱਖ ਦੇ ਘਰ ਇਹ ਜੰਮਿਆ ਪਲਿਆ ਰਗ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਖ ਦਾ ਖੂਨ। ਪੋਤਾ ਇਹ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਿਉਂ ਲੱਗੇ ਹੋ ਇਸ ਨੂੰ ਲੂਹਣ। ਇਹ ਹੈ ਇਕ ਆਦਮ ਦਾ ਜਾਇਆ ਛੱਡ ਪਰ੍ਹਾਂ ਕੋਮੀ ਜਨੂੰਨ।

ਗੁਰਬਖਸ਼ ! ਉਹੀ ਜੋ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦਾ ਉਹ ਤਾਂ ਸੀ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਾਫਰ। ਦਾਦਾ ਕਾਫਰ ਪਿਉ ਵੀ ਕਾਫਰ ਇਹ ਫਿਰ ਕਿੱਥ ਨਹੀਂ ਹੋ ਕਾਫਰ। ਕਾਫਰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਾਫਰ ਹੋਵਾਂ ਬਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਮੈਂ ਵੀ ਕਾਫਰ। ਗੋਲੀ ਦਾਗੀ ਬੁੱਕਿਆ ਸੂਰਾ ਰੋਹੜ ਦਿਤਾ ਹੈ ਮੈਂ ਇਕ ਕਾਫਰ।

ਬੈਠ ਕੇ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਉੱਤੇ ਲੁਕ ਛਿਪ ਗਿਆ ਉਹ ਕਾਲਾ ਨਾਗ ਕਿਸੇ ਅੰਮੜੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਮੋਇਆ ਉਜੜ ਗਿਆ ਹੈ ਕੋਈ ਸੁਹਾਗ। ਮਨੁਖਤਾ ਦੇ ਮੱਥੇ ਲਗਿਆ ਪਰ ਇਹ ਹੈ ਇਕ ਕਾਲਾ ਦਾਗ। ਕਿਹੜਾ ਧਰਮ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਮੇਟੇ ਕਿਵੇਂ ਜਲਣ ਇਹ ਬੁਝੇ ਚਰਾਗ।

ਆਪਣੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦਾ ਮਹਾਨ ਜੀਵਨ ਮਹਾਨ ਸੰਘਰਸ਼

ਹਰ ਇਕ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ - ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹਰ ਆਦਮੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਆਪਣੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਲਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਲਾਭ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਹਮਣੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵਿਰਲੇ ਇਨਸਾਨ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਨਿਜੀ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੋ ਕੇ ਕੌਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸੋਚ ਕੇ ਚੁੱਪ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਕਿਹੜੇ ਕੈਦ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵਾਂ - ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਕੌਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਜੀ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਹੋ ਕੇ ਕੌਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲਗ ਜਾਣ ਤੇ ਰਾਜ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਡਰ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਨ। ਆਪਣੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਚੌਥੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਵੇ ਸੂਦਰ ਸ਼ਹਿਦੀ ਵਿਚ ਭੀਮ ਰਾਉ ਜੀ ਦਾ 14 ਅਪਰੈਲ 1891 ਨੂੰ ਇਕ ਮੁਹਾਰ ਪਰਵਾਹ ਵਿਚ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾ ਆਪਣੀ ਕਰਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਉ ਅੰਬੇਦਕਰ ਬਣ ਕੇ ਜਾਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ਤੋਂ ਹਕ ਬੋਹੇਗਾ।

ਭਮ ਰਾਉ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹੀ ਛੁਆ ਛਾਤ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਲੋਂ ਬੇਰਹਿਮ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸਾਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਨਾ ਭੁਲ ਸਕੇ। ਭੀਮ ਰਾਉ ਜੀ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਤੋਦਾ ਤੇ ਪੰਜੀ ਗੁਪਟੇ ਸਹਿਤ ਵਜ਼ੀਰਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਫਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ 1912 ਵਿਚ ਬੀ. ਏ. ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਤੋਦਾ ਨੇ ਹੀ ਹਿੰਮਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਚੀ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ 1913 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕੋਲੰਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਭੇਜ ਦਿਤਾ। 1915 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਮ. ਏ. ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਇਕ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿਟੇ ਵਜੋਂ ਕੋਲੰਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੀ. ਐਚ. ਡੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਮਿਲੀ। ਫਿਰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਆਪ ਭਾਰਤ ਰਹੇ - ਮਹਾਰਾਜਾ ਕੋਹਲਾਪੁਰ ਨੇ ਕੁਝ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਦੁਵਾਰਾ 1920 ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। 1921 ਵਿਚ ਆਪ ਨੇ ਐਮ. ਐਸ. ਸੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਬੁਕ (ਗੁਪਟੇ ਸਮਸਿਆ) ਲਿਖੀ ਉਸ ਹੀ ਸਮੇਂ ਆਪ ਨੇ ਬੇਰਿਸ਼ਟਰੀ ਵੀ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ। 1924 ਵਿਚ ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ M.A.P.H.D. D. LL. P.D. Litt Bar at Law. ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਇਤਨਾ ਬੜਾ ਵਿਦਵਾਨ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ।

1924 ਤੋਂ ਹੀ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਿਰੁਧ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਆਪਣੇ ਅਫ਼ਤ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਿਰੁਧ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਅੱਗੇ ਆਉ - ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਅਫ਼ਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ - ਜਦੋਂ ਵਾਇਸਰਾਏ ਹਿੰਦ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਅਫ਼ਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਆਪ ਨੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਕੰਨ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਆਪਣੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਹੋਸਲੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਅਫ਼ਤਾਂ ਲਈ ਨਿਰਾ ਹੀ ਪਾਖੰਡ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ 1935 ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਬਦਲਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਫਿਰ ਕੌਮ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪਣੇ

ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਤਿਆਗ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਹੁਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੈਂ ਅਮਨ ਨੂੰ ਅਮਨ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਜਿਹੜਾ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਤਾਕ ਅਗੇ ਫੁਕ ਕੇ ਪਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੇਰਾ ਜੀਵਨ ਸਮਾਜਿਕ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਬਹੁਦ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਇਕ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਹੈ। ਮਹਾਨ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਰਾਨਾਡੇ ਦੇ 101ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਜਨਾਹ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਜਨਾਹ ਦੋਹਾਂ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਹੋਕਾਰੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਨਫਰਤ ਕਰਦਾ ਸਿਰਫ ਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਪਿਆਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਤਮਾ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪੂਰਨਾ ਹੀ ਉਭਾਰ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੇ ਫੂਤ ਫਾਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੁਖ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਰਖ ਦਿਤਾ ਪਰ ਅਜ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ 37 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੁਝ ਗਾਲ ਲੋਕ ਇਸ ਕਟੇ ਹੋਏ ਰੁਖ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਭਰਾ ਰਖਣ ਦਾ ਅਸਫਲ ਯਤਨ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੋ ਕਿ ਨਿਰੀ ਮੁਰਖਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਤਵ ਹਿੰਦੂ ਅਜ ਵੀ ਇਸ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪੱਥਰ ਦੀ ਦਿਵਾਰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਨਿਰੀ ਹਿੰਸਾ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਮਝਦੇ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਬੂਹੇ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਭੰਨ ਕੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਵਣਗੇ। ਉਹ ਸਮਾਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੇ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈ ਕੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਹੀ ਜਨਮ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਇਆ।

ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਇਆਂ ਵੀ 3 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਚੁਣੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਪੜਨ ਵਾਲੀ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਇਆ। ਆਪ ਨੇ ਅਣਥਕ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਚ ਦਿਤਾ। 26 ਜਨਵਰੀ 1950 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਤੇ ਈਰਖਾਲੂ ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਭਾਸ਼ਾ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਸਨ - ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਈਰਖਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਦਸੇ ਕਿ ਇਕ ਦੁਖੀ ਦੇ ਮੁਖ ਚੋਂ ਚੀਸ ਤੇ ਦਰਦ ਦੇ ਨਿਕਲੇ ਬੋਲ ਮਿਠੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਹਕ ਕਦੇ ਵੀ ਸਚ ਕਹੇ ਬਗੈਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਤੇ ਸੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕੱਢਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੀ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੜਨਾ ਘਟੀਆ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਕੁਤਾ ਕੁਤੇ ਦਾ ਮਾਸ ਨਹਾ ਖਾਂਦਾ ਪਰ ਆਦਮੀ ਆਦਮੀ ਦਾ ਖੂਨ ਪੀਂਦਾ ਹੈ। ਅਜ ਸਮਾਂ ਉਹ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਬਣਾਇਆ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਤਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ। 14 ਅਕਤੂਬਰ 1956 ਨੂੰ ਭੂਪ ਧਰਮ ਵਿਚ ਦਿਕਸ਼ਾ ਲੈ ਲਈ ਜੋ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਰ ਵਿਖਾਇਆ। ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਸਮਾਜਿਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕਿਸੇ ਪਾਸਿਓਂ ਵੀ ਨਾਪ ਲਵੇ ਦੇਸ਼ ਕੌਮ ਦੀ ਉਨਤੀ ਲਈ ਨਿਰਾਹ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਮਨੋਰਥ ਸੀ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ 6 ਦਸੰਬਰ 1956 ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਉਹ ਮਹਾਨ ਯੋਧਾ ਇਨਸਾਫ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਥਕ ਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਸੌਂ ਗਿਆ। ਅਜ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਜਲ ਨੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਸਾਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਉਤਸਵ ਬੜੀ ਹੀ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਵੀਦਾਸ ਸਭਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਉਤਸਵ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਦਾਚਾਰਕ ਸੋਚਾਂ ਬਾਰੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਪੰਗਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੜੀ ਹੀ ਇਜ਼ਤ ਮਾਣ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ Shri Guru Ravi Dass Sabha Vancouver ਦੇ chairman ਬੰਕਰ ਦਾਸ ਮੁਹੱਦੇ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰੀ ਬੰਸ ਘਿਰੜਾ, ਸਕੱਤਰ ਤੇਜ ਕੁਮਾਰ ਅਰਧਾਵਾ, ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਹਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਸੋਹਾਲ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਪਰਵਰਿਕਾ ਦੇ ਬੜੇ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਪੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜੋ ਹਰ ਸਾਲ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦੀ ਯਾਤ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਸੇ ਪੂਰਨਿਆਂ ਤੇ ਚਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਭਟੋਆ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ

ਗੀਤ ਪੰਜਾਬ ਦੀ

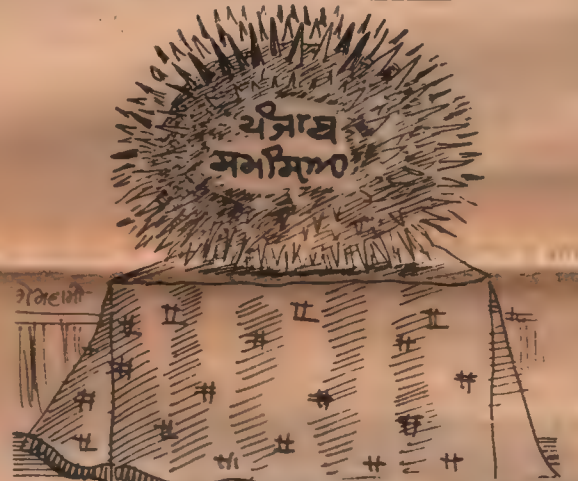
ਮੁਹਿੰਦਰ ਸੁਮਲ ਵੈਨਕੂਵਰ

ਇਹ ਧਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਾਂਝਾਂ ਦੀ ਰਾਣੀ
ਬੀਜਣ ਸਦਾ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪੰਜ ਪਾਣੀ
ਰਾਮਾ ਗਾਮਾ ਕਹਿਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਫਲ ਦੇ ਹਾਣੀ
ਇਹ ਸਾਂਝਾਂ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਟੁਟਣੀ ਢਾਣੀ
ਨਿਰਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਦੀ ਗੱਲ ਜਿਲਿਆਂ ਵਾਲੀ,
ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਏ ਸੋਨ ਸੋਤਾਲੀ

ਲਾਜਪਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਬਦਲਾ ਵੀ ਲੀਤਾ
ਬੱਚਾ ਬੁੱਢਾ ਜਾਣਦਾ ਧੂਧ ਜੋ ਕੀਤਾ
ਵਾਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਗੀਰ ਦੀ ਸੁਰ ਮੁਕਟੀ ਨਾਹੀਂ
ਨੁਰਪੁਰੀ ਦੇ ਗੀਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਧਰ ਜਾਣੀ
ਸ਼ਿਵ ਨੂੰ ਹਾਕਾਂ ਮਾਰਦੀ ਹਰ ਮਹਿਫਲ ਢਾਣੀ
ਕਿਹੜੇ ਮੁਲਕੀ ਕੱਢੀਏ ਬਲਵੰਤ ਤਾਂ ਸਾਹਨੀ
ਇਹ ਸਾਂਝਾਂ ਜੁਗਾਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਵੱਖ ਕਰਦੇ ਕਿਹੜੇ
ਇਹ ਕੰਧਾਂ ਕੱਟ ਉਸਾਰ ਦਾ ਭਾਈਆਂ ਦੇ ਵੇਹੜੇ।

ਇਕ ਵਾਦੀ ਸੀ ਮਹਿਕਤੀ ਖਿੜੀਆਂ ਗੁਲਜ਼ਾਰਾਂ
ਵਸਦੀ ਨਗਰੀ ਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਚੜ੍ਹ ਆਈਆਂ ਧਾੜਾਂ
ਵਸਦਾ ਬਾਗ ਉਜਾੜਿਆ ਜੋ ਲਾਇਆ ਦਾਰਾਂ
ਵੇਖੋ ਗੀਤ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ
ਬੇਬੇ ਪੰਡਤ ਸੱਦਦੀ ਜਦ ਆਉਣ ਨਿਰਾਤੇ
ਹਰ ਸੰਗਰਾਂਦੇ ਸੱਦਦੀ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਰਾਖੇ
ਫਿਰ ਗੁੱਗੇ ਨੌਵੀਂ ਪੁਜਦੀ ਰੱਖ ਸੁੱਚਾ ਆਟਾ
ਭਾਈ ਜੀ ਖਾਂਦਾ ਸੋਮੀਆਂ ਕਰਕੇ ਅਰਦਾਸ।

ਸੀਤਲਾ ਦੇਵੀ ਪੁਜਦੇ ਹਿੰਦੂ ਸਿੰਘ ਮੁਲਾਣੇ
ਜਦ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨਿਕਲਦੇ ਚੋਚਕ ਦੇ ਦਾਣੇ
ਇਹ ਸਭੇ ਪੀਰ ਫਕੀਰ ਨਹੀਂ
ਵੱਖ ਸਾਨੂੰ ਕਰਦੇ
ਇਹ ਸਾਂਝੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ
ਗੁੰਗਾਰਾ ਭਰਦੇ
ਹੁਣ ਧਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰੱਤ ਵਿਚ
ਸਾਹ ਲੈਂਦੀ
ਉਨੇ ਸ਼ੇਰ ਦੁਲਿਓ ਮਾਂ ਹੱਕੇ ਲੈਂਦੀ।

ਹੈਰੀ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਬਰਾੜ ਇੰਟਰਪਰਾਈਜ਼ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਹੀਰੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਐਂਡ ਪਾਰਟੀ

27 ਮਈ, 1984 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਛੇ ਵਜੇ ਟਿਕਟਾਂ ਲਈ ਫੋਨ
ਬਾਂ : ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ
(ਐਬਟਸਫੋਰਡ Safeway ਦੇ ਮਗਰ) 826-9750

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਪੀਜ਼ਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਆਓ ਪੀਜ਼ੇ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣੋ

25% Off
With This Ad In
CANADA DARPAN

Ph. 324-2515

SUPREME PIZZA

6539, VICTORIA DRIVE, VANCOUVER, B.C.

COUPON
25% OFF On All
Large Supreme
Special Pizza

ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ

ਬੁੱਝ ਸਕੋਂ ਤਾਂ ਬੁੱਝੋ

1. ਦੋ ਕੁਬੂਤਰ ਜੱਕਾ ਜੋੜੀ
ਰੰਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਲੇ
ਨਾ ਕੁਝ ਖਾਵਣ
ਨਾ ਕੁਝ ਪੀਵਣ
ਰੱਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲੇ
2. ਹਰੀ ਹਰੀ ਗੰਦਲ ਬੜੀਓ ਮਿੱਠੀ
ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਡਿੱਠੀ
3. ਮਾਂ ਜੰਮੀ ਪਹਿਲਾਂ
ਬਾਪੂ ਜੰਮਿਆ ਪਿੱਛੋਂ
ਬਾਪੂ ਨੇ ਅੱਖ ਮਟਕਾਈ
ਵਿਚੋਂ ਦਾਦੀ ਨਿਕਲ ਆਈ
4. ਸਾਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਸਾਕ ਆਏ
ਮਿਲੇ ਜੱਫੀਆਂ ਪਾਕੇ
ਖੋਹ ਦਾਹੜੀ ਪੱਟ ਮੁੱਛਾਂ
ਘੱਲੇ ਨੰਗ ਬਣਾ ਕੇ
5. ਲਾਲ ਸੂਹੀ ਪੋਟਲੀ
ਮੈਂ ਵੇਖ ਵੇਖ ਖੁਸ਼ ਹੋਈ
ਹੱਥ ਲੱਗਾ ਤੇ ਪਿਟਣ ਲੱਗੀ
ਨੀ ਅੰਮਾਂ ਮੈਂ ਮੋਈ
6. ਬਹੁ ਆਈ ਆਪੇ
ਚਾਰ ਲਿਆਈ ਕਾਕੇ
ਇਕ ਗੋਦੀ ਇਕ ਮੋਢੇ
ਇਕ ਬਾਤ ਕੰਨੀ ਝਾਕੇ
ਇਕ ਬਾਪੂ ਬਾਪੂ ਆਖੇ
7. ਅਸਮਾਨੋਂ ਡਿਗਿਆ ਬੱਕਰਾ
ਉਹਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਲਾਲੂ
ਢਿੱਡ ਪਾਤ ਕੇ ਦੇਖਿਆ
ਉਹਦੀ ਛਾਤੀ ਉੱਤੇ ਵਾਲ
8. ਇਕ ਖੂਹ ਵਿਚ ਨੌਂ ਦਸ ਪਰੀਆਂ
ਜਦ ਤੱਕੋਂ ਸਿਰ ਜੋੜੀ ਖੜੀਆਂ
ਜਦੋਂ ਖੋਹਲਿਆ ਖੂਹ ਦਾ ਪਾਟ
ਦਿਲ ਕਰਦੇ ਸਭ ਕਰ ਜਾਂ ਚਾਟ
9. ਬਾਬਾ ਆਇਆ ਸਾਡੇ ਘਰ
ਟੰਗ ਫਸਾਲੀ ਬੋਝੇ ਘਰ
10. ਇਕ ਕਿਲੇ ਵਿਚ ਬੁਰਜ ਹਜ਼ਾਰ
ਬੁਰਜ ਬੁਰਜ ਵਿੱਚ ਠਾਣੇਦਾਰ
ਦੇਖ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਲਾ ਬਣਾਇਆ
ਨਾ ਮਿੱਟੀ ਨਾ ਗਾਰਾ ਲਾਇਆ

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀਆਂ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਦੇ ਉਤਰ

1. ਅੱਖਾਂ 2. ਅੱਖਾਂ 3. ਮੂੰਹ ਦੰਦ ਜੀਭ 4. ਗੋਦ 5. ਘੱਗਰਾ 6. ਜਿੱਦਾ
7. ਮਧਾਨੀ 8. ਲੱਜ ਤੇ ਡੋਲ 9. ਧੁਆਂ ਅਤੇ ਅੱਗ 10. ਹਵਾ

ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ ਅੱਗੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਓ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਾਂਗੇ

ਪਿਛਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਉਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਖਤਾਂ ਜਾਂ ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਘੱਲੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬੀਬੀ ਜਸਪਾਲ ਉੱਪਲ ਦੇ ਉਤਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਠੀਕ ਹਨ।

ਈਸਟ ਐਂਡ ਵੈਸਟ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ
ਮਾਣ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਆਰਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ

ਪੰਜਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਤੇ

ਮਿਹਰ ਮਿਤਲ

(ਹਾਸਿਆਂ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ)

ਹੋਰ ਵੀ ਕਲਾਕਾਰ ਗਾਣੇ, ਨਾਚ ਅਤੇ ਸਕਿੱਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ

ਐਤਵਾਰ ਜੂਨ 10, 1984 ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਛੇ ਵਜੇ

ਨਾਰਥ ਡੈਲਟਾ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ

8270 - 114 ਸਟਰੀਟ (82 ਐਵੇਨੀਊ)

ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਣ ਦਾ ਪਤਾ :—

ਦਿੱਲੀ ਫੈਸ਼ਨ ਸਟੋਰ - ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ ਵੈਨਕੂਵਰ

ਸੰਧੂ ਵੀਡੀਓ ਸ਼ਾਪ - 3958 ਫਰੇਜਰ ਸਟਰੀਟ ਵੈਨਕੂਵਰ

ਸ਼ੇਵਰੇਨ ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ (128 ਸਟਰੀਟ ਐਂਡ 96 ਐਵੇਨੀਊ)

ਕਾਰਨਰ ਸਰੀ

ਮੁਨਾਫੇ ਖੋਰੀ ਚੋਂ ਉਪਜੀ ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਇਕ ਝਲਕ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਰਿਚਮੰਡ

ਪਿਛੇ ਜਹੇ ਮੇਰੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਨੇ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਇਕ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਟੀਮ ਦੇ ਕੋਚ ਵਲੋਂ ਇਹ ਹਦਾਇਤ ਸੀ ਕਿ ਖਿਡਾਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਾਰਸ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਣ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪੇ, ਇਕ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਨਾਲ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਨੂੰ ਗਏ ਸਨ। ਕਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਨਾ ਨਾਨੀ ਜਾਂ ਦਾਦਾ ਦਾਦੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦੋਹਰਿਆਂ, ਪੋਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਕੀ ਖੇਡਦੇ ਵੇਖਣ ਦੇ ਸ਼ੌਕ ਵਜੋਂ ਉਥੇ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਜਾਣਿਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਕ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਉਗਾਊ ਹੀ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਖੇਡ ਤੋਂ ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਕੇ ਖਾਣਾ ਖਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਇਕ ਹਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਫਿਲਮ ਵਖਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬਿਸਤਰੇ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਲੋਟ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੋਚ ਵਲੋਂ ਸੁਨੇਹਾ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਜਾਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਬਾਰ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਕ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਮੈਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਮਾਪਿਆਂ, ਨਾਨਿਆਂ, ਨਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਦਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਦਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੀ ਇਕ ਚੌਤੀ ਪੈਂਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਜਵਾਨ ਇਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਵੀ ਆ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ ਜੋ ਕਿ ਇਕੱਲੀ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣੇ ਕੋਈ ਪੈਂਤੀ ਛੱਤੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹੋਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬੰਦੇ ਬੁੱਢੀਆਂ ਬੈਠੇ ਸ਼ਰਾਬ ਜਾਂ ਬੀਅਰ ਦੇ ਗਲਾਸ ਭਰਾਈ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਗੱਲ ਕੀ ਸਾਰਾ ਹਾਲ ਹੀ ਨਕੋਂ ਨੱਕ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਸਾਜ ਵਜਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇਕ ਚੌਤੀ ਪੈਂਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਜਵਾਨ ਗੋਰੀ ਲੜਕੀ ਨੇ ਆ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨੱਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਨੱਚਦੀ ਨੱਚਦੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਅੰਗੀ ਉਤਾਰੀ, ਫੇਰ ਘੱਗਰੀ, ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਅਲਫ ਨੰਗੀ ਨੱਚਦੀ ਰਹੀ। ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਲਾ-ਬਾਜ਼ੀਆਂ ਕਰਕੇ ਵਖਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਤਾਲੀਆਂ ਵਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗਲਾਸ ਖਾਲੀ ਕਰਕੇ ਭਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਾਸਾ ਮਖੌਲ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਇਕ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੀ ਉਚ ਲੰਮੀ ਜਵਾਨ ਕੁੜੀ ਨੇ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆ ਕੇ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਸਲੀਲ ਮਖੌਲ ਸੁਣਾਏ। ਆਪਣਾ ਕੱਛਾ ਲਾਹ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੱਡਾ ਜਾ ਸੁਟਿਆ, ਅੰਗੀ ਕਿਸੇ ਵੱਲ ਅਤੇ ਫੇਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾ ਕੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੰਗੀ ਹੀ ਪੂਲ ਖੇਡਣ ਲੱਗ ਗਈ। ਮਾਂ ਧੀ, ਸੌਹਰੇ ਜਵਾਈ ਜਾਂ ਨੌਂਹ ਸੌਹਰੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਮ ਹਿਆ ਨਾ ਰਹੀ। ਭਾਰੇ ਗੋਰੇ ਦਾਨੇ ਬੀਨੇ ਚਿਹਰੇ ਸਭ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਗਏ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਬੈਠੀ ਓਹ ਜਵਾਨ ਔਰਤ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣ ਲਗੀ ਕਿ “ਇਹ ਕੁੜੀਆਂ ਐਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ? ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਤਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।”

ਮੈਂ ਉਤਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਕਫੀਅਤ ਉਹ ਨਚਾਰ ਕੁੜੀਆਂ ਹੀ ਦੇ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ

ਜਾ ਪੁੱਛੋਂ ਕਿ ਇੰਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕਿਥੋਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰੀ ਵਾਕਫੀਅਤ ਦੇਣਗੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਇਕ ਦਾ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਲਾਗੇ ਬੈਠੀ ਇਕ ਹੋਰ ਔਰਤ ਜਿਸਦਾ ਘਰ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਾਈ ਬਾਪ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਕਹਿਣ ਲਗੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਕ ਥਾਂ ਆਦਮੀ ਵੀ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਲਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਉਹਨਾਂ ਮਰਦਾਂ ਦਾ ਵੀ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਵੇਖਣ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਇਹ ਕੰਜਰ-ਘਾਟ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਪੀ ਪੀ ਮਸਤ ਹੋਈ ਗਏ।

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਫੇਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵੇਲਾ ਖਾਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਰਾਤ ਦੇ ਨਾਚ ਦੀਆਂ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਕਾਲੀ ਕੁੜੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਖੀਰ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਚ ਵਿਖਾਲਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੀ ਹੈ? ਤਾਂ ਇਕ ਜਾਣੇ ਨੇ ਸਾਫ ਕਹਿ ਦਿਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੀ ਗਰਜ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਤਾਂ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹੋਟਲ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਖੋਟੀ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਵਾਧਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਛ ਦਿਨ ਪਾ ਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿਚ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲੈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਗੱਲ ਸਾਰੀ ਮੁਨਾਫੇਖੋਰੀ ਦੀ ਹੈ।

ਫੇਰ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨਚਾਰ ਕੁੜੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਛੇੜੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੇਖਣ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਰੀ? ਲਾਗੇ ਬੈਠਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸੱਜਣ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਹੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕੱਢ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁੜੀਆਂ ਕਾਬੂ ਐਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਫੇਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਮਲ ਵਾਲੇ ਟੀਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਇਹ ਅਮਲ ਤੇ ਲਗ ਜਾਣ ਫੇਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਆਪ ਬਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ।

ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਮੁਨਾਫੇਖੋਰੀ ਦੀ ਹਬਸ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਨੂੰ ਐਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਕਰਾ ਰੱਖਿਆ ਏ ਕਿ ਪੈਸੇ ਦੀ ਹਬਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਖਲਾਕੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਸੂਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿਤੀ। ਲਿੰਗਤਾ ਜਾਂ ਅਸਲੀਲਤਾ ਨੂੰ ਇਖਲਾਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਣਦੇ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਕੋਲੰਬਸ ਨੇ ਇਸ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਯੋਰਪ ਵਿਚ ਇਕ ਕਰੋੜ ਮਰਦ ਔਰਤਾਂ ਲਿੰਗ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਮਰ ਗਏ ਸਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਲਿੰਗ ਬੀਮਾਰੀ ਯੋਰਪੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਇਕੱਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹੀ ਕੋਈ ਦੋ ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਲਿੰਗ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਪਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਂਦੇ ਨੇ ਕਿ ਉਥੇ ਹਰ ਸਾਲ ਲਗ ਭਗ ਪੰਜ ਲੱਖ ਅਮਰੀਕਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿੰਗ ਬੀਮਾਰੀ ਲਗਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

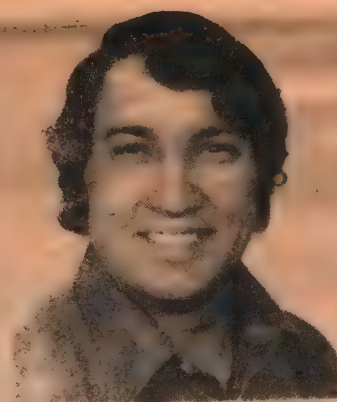
ਕੈਪਲਿੰਗ, ਇਕ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜੰਮਿਆ ਪਲਿਆ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੇ ਤਾਂ ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ “ਚੜ੍ਹਦੇ ਅਤੇ ਲਹਿੰਦੇ ਦਾ ਕਦੇ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।” ਪਰ ਚੜ੍ਹਦੇ ਦਾ ਚੜ੍ਹਦਾ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਵਿਚ ਹੀ ਬਚਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲਹਿੰਦੇ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਹਿਜੀਬ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ। ਏਥੇ ਕੀ ਕਰੇਗਾ ਹੁਣ ਜਲਣ ਜੱਟ।

ਕਰਤਾਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

1 HOUR PHOTO SERVICE
KARTAR PHOTO STUDIO

6660 MAIN STREET, (at 51st Ave.)
VANCOUVER, B.C.

We Do Passport, 5 Mins.
Service, Portrait Photos &
Weddings

Ph. 321-7020

ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ? East West Travel Ltd.

ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ

ਸਾਥੋਂ ਹਰ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀਆਂ
ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

Special for India, Pakistan, Fiji and
West Indies.

Mike Brar

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਟਿਕਟਾਂ
ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਈਸਟ ਵੈਸਟ ਟਰੈਵਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਜਿਥੇ
ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਭ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਲਕੀਤ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Ph.(403)235-3661

#206-3517, 17 Ave. S.E. Calgary, Alta

T2A 0R5

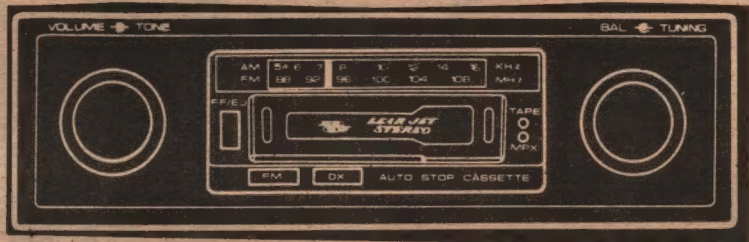
ਨਵਵਿਆਹੁਤਾ ਨੂੰ ਜਲਾ ਕੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਸਫਲ

ਮਲੱਟ, (ਲੋਕ ਵਾਰਤਾ)
—ਇਥੇ ਇਕ ਨਵਵਿਆਹੁਤਾ
ਸਰੋਜ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਹੁਰੇ ਵਲੋਂ
ਮਿਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਛਿੜਕ ਕੇ ਜਲਾਉਣ
ਦੀ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।
ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ
ਸਹੁਰੇ ਘਟ ਦੇਹਜ ਲਿਆਉਣ ਦੇ
ਕਾਰਨ ਅਕਸਰ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ
ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ
ਮਾਰ ਕੁਟ ਵੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਬੀਤੇ
ਦਿਨ ਜਦ ਲੜਕੀ ਦਾ ਭਰਾ ਉਸਨੂੰ
ਮਿਲਣ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਹੁਰੇ
ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰ ਪੈਸੇ ਨਾ
ਲਿਆਉਣ ਤੇ ਗਾਹਲਾਂ ਕਦੀਆਂ
ਉਸਨੂੰ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਕਢ ਦਿਤਾ।
ਸਰੋਜ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ
ਉਸਦੇ ਸੱਸ ਸਹੁਰੇ ਅਤੇ ਨਨਾਣ ਨੇ
ਉਸ ਤੇ ਮਿਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਛਿੜਕ
ਦਿਤਾ। ਹਾਲੇ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਅਗ
ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਸਨ ਕਿ ਸਰੋਜ
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਗਈ ਅਤੇ
ਘਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਬਾਹਰ
ਆ ਗਈ ਅਤੇ ਰੱਲਾ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ
ਕਰ ਦਿਤਾ।

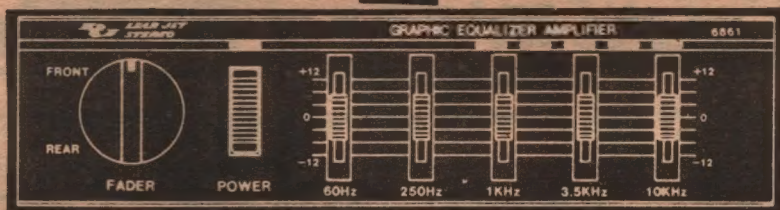
CANADIAN SURPLUS INC.

VALLEY WEST SHOPPING CENTRE
19535 FRASER HWY, SURREY
530-1211

LIST—\$229.95 OUR REG. \$189.85 BLOW-OUT PRICE **\$134.95**
60 WATT SYSTEM

A 77

6861

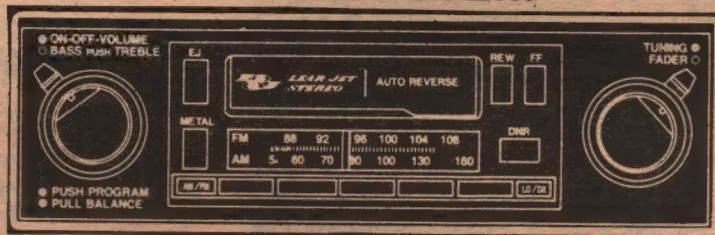

6921

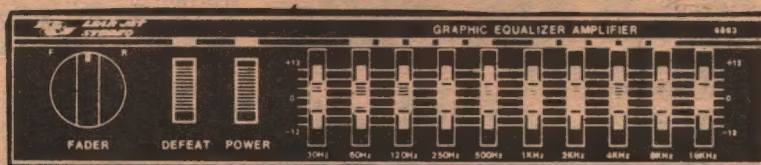
INSTALLATION AVAILABLE
AT EXTRA COST.

LEAR JET STEREO

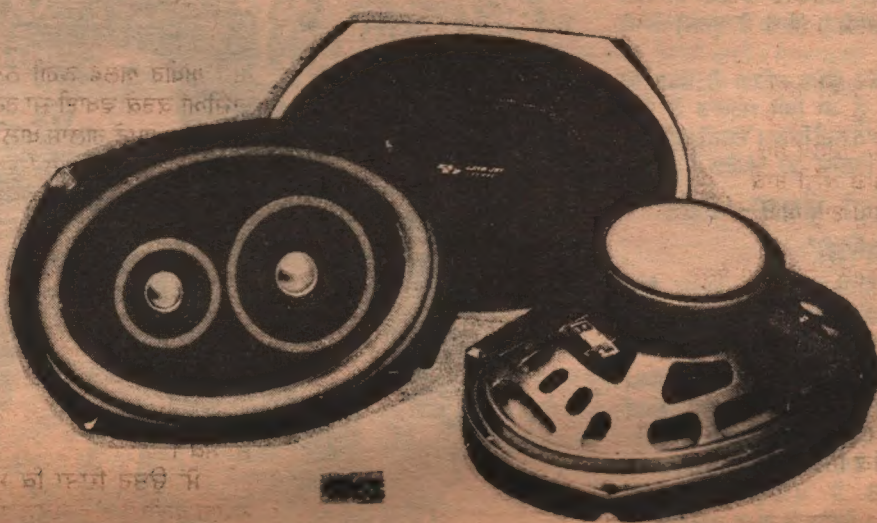
LIST \$499.85 OUR REG. \$389.95 BLOW-OUT PRICE **\$279.95**
60 WYTT SYSTEM

A 26

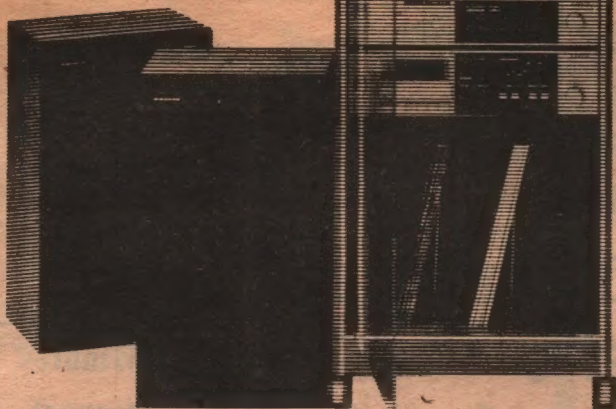

6863

INSTALLATION AVAILABLE AT EXTRA COST

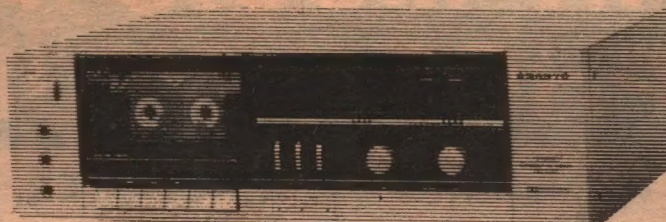
REG. \$599.00
OUR BLOW-OUT PRICE
\$489.95
STAND EXTRA

SYS220

RDS40

RDS22

SANYO EM3520 MICROWAVE OVEN

LIST \$699.95
\$599.95 WHITE ON BLACK
BACKGROUND

90 DAYS INTEREST FREE O.A.C.

SANYO EM2500
Just touch the digital flat membrane control panel to select any oven function. Other features include 99 minute 99 second electronic timer...infinitely variable power selector...1 cubic foot cavity with concealed fan stirrer...removable glass tray...six safety features.

\$499.95

OPEN 7 DAYS A.WEEK

ਫਿਲਮ

ਦਰਪਣ

● ਹਿੰਦ-ਰੂਸ ਸਾਂਝੀ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਹੀਰੋ ਰਾਕੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਝੁਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉਮੇਸ਼ ਮਹਿਰਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਬੁਲਾਇਆ। ਉਮੇਸ਼ ਮਹਿਰਾ ਨੇ ਆਖਿਆ, "ਇਹ ਹਿੰਦ-ਰੂਸ ਤੀਜੀ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨੂੰ 'ਸੈਲੀਬਰੇਟ' ਕਰਨ ਲਈ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ ਤੁਹਾਨੂੰ।"

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਅਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਵੀ ਸਾਂ ਤੇ ਪੁੱਛਾਨ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰੂਸ ਦੀ ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਅੰਸੀਵੀਂ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਹਿੰਦ-ਰੂਸ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰਾ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਅਸਾਂ ਸੋਚਿਆ ਪਹਿਲਾਂ 'ਸੈਲੀਬਰੇਟ' ਕਰ ਲਈਏ। ਫੇਰ ਪੁੱਛਾਂਗੇ ਕਿ ਯਾਤਰਾ ਪਹਿਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਤੀਜੀ।

ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਸੈਲੀਬਰੇਟ' ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਮੇਸ਼ ਮਹਿਰਾ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਰਾਜ਼ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਮੇਸ਼ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿੰਦ-ਰੂਸ (ਫਿਲਮ) ਪੁਲਾੜ-ਯਾਨ ਛੱਡਿਆ ਸੀ ਅੱਲੀ ਬਾਬਾ ਚਾਲੀ ਚੌਰ' ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੀਰੋ (ਧਰਮਿੰਦਰ) ਤੇ ਹੀਰੋਇਨਾਂ (ਹੇਮਾ ਤੇ ਜ਼ੀਨੀ) ਸਨ ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਬਾਕੀ ਬਣੇ ਸਨ ਰੂਸੀ। ਫੇਰ ਦੂਜਾ (ਫਿਲਮੀ) ਸਾਂਝੀ-ਯਾਨ ਛੱਡਿਆ ਹੈ 'ਸੋਹਣੀ ਮਹੀਵਾਲ'। ਏਥੇ ਵੀ ਹੀਰੋ ਤੇ ਹੀਰੋਇਨ (ਸ਼ਿਨੀ ਤੇ ਪੂਨਮ) ਹਿੰਦੀ ਹਨ।

ਫੇਰ ਉਮੇਸ਼ ਮਹਿਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। 'ਸੋਹਣੀ ਮਹੀਵਾਲ' ਦੀ 'ਰਿਲੀਜ਼' 27 ਅਪਰੈਲ।

ਹਿੰਦੀ ਬੰਗਲਾ-ਅੰਬੇਰ 'ਜਿਓਤੀ'

ਹਿੰਦੀ-ਰੂਸੀ ਤੇ ਬਾਅਦ ਹਿੰਦੀ ਬੰਗਲਾ ਫਿਲਮ 'ਅੰਬੇਰ' (ਹਿੰਦੀ) ਤੇ 'ਜਿਓਤੀ' (ਬੰਗਲਾ) ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣ ਲਵੋ। ਇਸ ਦੋਭਾਸ਼ੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਲੇਖਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੇ ਡਾਇਲਾਗ ਲੇਖਕ ਹੈ—'ਇਨਸਾਫ ਕਾ ਤਰਾਸ਼' ਦੇ ਕੰਡਿ-ਆਲੇ ਡਾਇਲਾਗ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਹੈ ਅਸ਼ੀਸ਼ ਰਾਏ। ਸੰਗੀਤ ਹੈ ਸਪਨ ਜਗਮੋਹਨ ਦਾ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਗੀਤ ਹਨ ਮਹਿੰਦਰ ਦੇਹਲਵੀ ਤੇ ਗੋਹਰ ਕਾਨਪੁਰੀ ਦੇ। ਏਧਰ ਬੰਗਲਾ

ਗੀਤ ਲਿਖ ਹਨ ਗੋਰੀ ਪ੍ਰਸੰਨਾ ਤੇ ਮੁਕੁਲ ਦੱਤ ਨੇ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਸ਼ੀਸ਼ ਰਾਏ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਹੀਰੋ ਹੈ ਸਾਬਕਾ ਹੀਰੋ ਬਿਸਵਾਜੀਤ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਸੰਨਜੀਤ ਤੇ ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਹਨ ਰਾਮੇਸ਼-ਵਰੀ ਤੇ ਅਨੁਰਾਧਾ। ਨਾਲ ਹਨ ਰਾਮੇਸ਼ ਬੇਦੀ ਤੇ ਗੁੱਡੀ ਮਾਰੂਤੀ ਦੀ ਜੋੜੀ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਿੱਪਲ ਦਾ 'ਮਰਦ' ਖੋਹਿਆ

ਵਿਚਾਰੀ ਡਿੱਪਲ ਕੰਪਾਡੀਆ। ਕਦੇ ਉਸ ਨੇ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸੋਹਣਾ ਤੇ ਪਿਆਰਾ 'ਮਰਦ' ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਥਿਆ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ। ਫੇਰ ਡਿੱਪਲ ਕੰਪਾਡੀਆ ਨੇ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਮਨਮੋਹਨ ਦਿਸਾਈ ਦਾ 'ਮਰਦ' (ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਹੁਣ (ਫਿਲਮ) 'ਮਰਦ' ਖੋਹ ਕੇ ਲੈ ਗਈ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ। ਹੁਣ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਆਪਣੇ

'ਮਰਦ' ਨਾਲ ਬੰਗਲੌਰ, ਕੋਚੀਨ, ਮਮੂਰ ਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। 'ਮਰਦ' ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਹੀਲਾਂ ਤੇ ਦੋ ਗਾਣੇ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਅਨੂ ਮਲਿਕ ਨੇ 'ਮਰਦ' ਦਾ ਇਕ ਗਾਣਾ ਪ੍ਰਯਾਗ ਰਾਜ ਲਿਖਿਤ

'ਭਾਵਨਾ' ਲਗਪਗ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਦੇਵੀ ਦੱਤ (ਗੁਰੂ ਦੱਤ ਦਾ ਭਰਾ) ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ 'ਭਾਵਨਾ' ਦੀ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਪਰਤਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਖੁੱਟੀ ਤੇ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੇਵੀ ਦੱਤ ਨੇ

ਆਲਮੀ, ਮਾਰਕ ਚੁਬਿਰ, ਸਈਦ ਜ਼ਾਫਰੀ, ਤੇ ਰੋਹਿਨੀ ਹਿਤਾਗੜੀ ('ਗਾਂਧੀ' ਦੀ ਕਸਬੂਰਬਾ)। 'ਭਾਵਨਾ' ਦੇ ਗੀਤ ਲਿਖੇ ਹਨ ਕੈਫੀ ਆਲਮੀ ਨੇ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਰੱਖੀ ਲਹਿਰੀ ਨੇ।

ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਾਜ ਐਨ. ਸਿੱਪੀ ਜਦੋਂ ਫਿਲਮ 'ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ' ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਬੰਬਈ ਦੀਆਂ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਵਿਹਲਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਐਨ. ਸਿੱਪੀ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਅਨਿਲ ਕਪੂਰ ਜੈਕੀ ਸਰੋਫ, ਮੁਨਮੁਨ ਸੈਨ, ਡੈਨੀ ਤੇ ਕਿੰਮ ਆਦਿ ਨੇ ਲਾਜਵਾਬ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ' ਦਾ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਹੈ ਆਰ. ਡੀ. ਬਰਮਨ, ਗੀਤਕਾਰ ਕੁਲਸ਼ਨ ਬਾਵਰਾ ਤੇ ਡਾਇਲਾਗ ਹਨ ਕਾਦਰ ਖਾਨ ਦੇ।

ਫਿਲਮਲੋਕ

ਤੇ ਸ਼ੱਬੀਰ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। 'ਮਰਦ' ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਪ੍ਰਯਾਗ ਰਾਜ ਨੇ, ਸਕਰੀਨ ਪਲੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕੇ. ਕੇ. ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੇ ਤੇ 'ਡਾਇਟਸ' ਹਨ ਪੱਪੂ ਵਰਮਾ ਦੇ।

ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਫਿਲਮ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਫੋਟੋ-ਗ੍ਰਾਫਰੀ ਪ੍ਰਵੀਨ ਚੱਟ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਮਰੇ ਦੇ 'ਲੋਸ' ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। 'ਭਾਵਨਾ' ਲਗਪਗ ਪੂਰੀ ਹੈ। 'ਭਾਵਨਾ' ਵਿਚ ਹਨ ਸ਼ਬਾਨਾ

ਨਸ਼ਾ

ਪ੍ਰੀਤਮ ਬਰਾੜ ਲੰਡੇ

● ਲਾਹਣ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਗਲਾਸ ਪੀ ਕੇ ਉਹ ਤਰਾਰੇ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੱਠੀ ਪੱਗ ਸੂਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਬੋਲਿਆ— "ਤਾਰੀਏ : ਨੀ ਮੇਰੀਏ ਤਾਰੀਏ ! ਤੇਰੇ ਲਈ ਮੈਂ ਸਮਾਨ ਤਾਰੇ ਤੋੜ ਲਿਆਵਾਂ... ਤੂੰ ਕਹਿ ਤਾਂ ਸਹੀ ਜੱਟ ਨੂੰ ... ਮਖਿਆ ਕਹਿ ਕੇ ਤਾਂ ਵੇਖ ਇਕ ਵਾਰ ... ਸੁਟ ਇਕ ਨਹੀਂ, ਹਜ਼ਾਰ ਸੁਆ ਦਿਆਂ... ਸੁਟ ਵੀ ਤਾਰੀਏ ਮੇਰਾ ਕੀਨ ਦਾ ... ਤੇ ਕੰਨਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ... ਮਖਾ ਜੀਹਦੇ ਵਿਚ ਦੀ ਸਾਰਾ ਮੁਲਖ ਲੰਘ ਜਾਵੇ ... ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰਾ ਮੁਲਖ।" ...ਤੇ ਹਾਂ ਤਾਰੇ ! ਭਲਾ ਆਪਾਂ ਆਹ ਪੜ੍ਹਭੱਤਾ ਜਿਹਾ ਢਾਹ ਕੇ ਇਥੇ ਪੱਕੀ ਸੀਮੈਂਟ ਦੀ ਬੈਠਕ ਨਾ ਪਾ ਲਈਏ... ਤੇ ਨਾਲੇ ਸੁਟ, ਤੂੰ ਗੋਰਾ ਕੂੜਾ ਆਪ ਨਾ ਕਰਿਆ ਕਰ... ਚਿੱਤੋ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦੀ ਕੁੜੀ

ਨੂੰ ਕਹਿ ਕਰਜਿਆ ਕਰੁਗੀ ... ਤੂੰ ਖਸ ਵਿਹਲੀ ਰਿਹਾ ਕਰ... ਮਖਿਆ ਜਮਾਂ ਦੀ ਵਿਹਲੀ।

ਜੱਟ ਨੇ ਲੁਣ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਕੋਰਾ ਗਲਾਸ ਸੰਘ ਵਿਚ ਸੁੱਟਿਆ, "ਮਖਿਆ ਤਾਰੇ— ਲਿਆਖਾ ਕੋਈ ਔਲੇ ਦਾ ਚਾਰ ਚੂਰ ਜਿਹਾ... ਮੂੰਹ ਕਰਾਰਾ ਕਰ ਲੀਏ।" ਤਾਰੇ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਿਝੀ ਪਈ ਸੀ। ਅੱਕ ਕੇ ਬੋਲੀ, "ਜੱਟਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਤਾਂ ਅੰਨੀਆਂ ਚੌਜਾਂ ਲਿਆ ਦਿਤੀਆਂ... ਛੱਤਤੇ ਢਾਹ ਕੇ ਪੱਕੇ ਬਰਾਡੇ ਵੀ ਪਾ ਲਏ... ਹੁਣ ਚਾਰ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਮੱਥਾ ਮਾਰਨਾ ਏ... ਆਪਣੇ ਲਈ ਭੁੰਨਿਆ ਕੁੱਕੜ ਹੀ ਮੰਗਵਾ ਲੈ।"

ਤੇ ਉਹ ਨੰਦੇ ਚੁਲ੍ਹੇ ਕੋਲ ਬਹਿ ਕੇ ਟੇ ਲਗੀ।

■ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਜੱਟ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਗੁੱਡ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਣਕ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਰੀ ਸੀ। ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਯਾਤਰੀ ਨੇ ਜੱਟ ਨੂੰ ਕਣਕ ਗੁੱਡਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿਹਾ, 'ਵੇਰੀ ਗੁੱਡ!' ਜੱਟ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗਲਤਾਨ ਸੀ, ਯਾਤਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਇੱਕ ਦਮ ਬੋਲਿਆ, 'ਕਣਕ ਤੇਰਾ ਪਿਉ ਗੁੱਡ ?'

ਫੋਨ :
321-6667

MANN MUSIC VIDEO & PHOTO STUDIO

6512 Main St.(49th Ave.) VANCOUVER, B.C.

Mail Order
Accepted

ਏ. ਐਸ. ਕੰਗ ਦੇ ਸ਼ੋਅ ਦੀਆਂ ਟੇਪਾਂ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਸੇਫ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਗਾਈਡ ਬੁੱਕ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਥੋਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਭੌਰਾ ਦੇ ਢਾਡੀ ਜੱਥੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਟੇਪ ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਰੀਲੀਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ

83 ਨੰਬਰ ਨਵੇਂ ਗਾਣਿਆਂ ਦੀ ਟੇਪ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ, ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਦੀਆਂ ਕਲੀਆਂ ਹਨ

ਵਿਆਹ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਮੂਵੀ ਤੇ ਫੋਟੋ ਖਿਚਵਾਉਣ ਲਈ ਬਾਹਰਲੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ

ਜਸਵੰਤ ਕੰਵਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਵਲ, ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨਾਵਲਿਸਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਲ ਇਥੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ - ਸਟੀਕਾਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਵਲ

84 ਨੰਬਰ ਨਵੇਂ ਗਾਣਿਆਂ ਦੀ ਟੇਪ (ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੋਮਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ, ਕਰਤਾਰ ਰਮਲਾ, ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਾਇਕ)

Rent Exchange or Buy
Guaranteed Clear Print

New Movies :—

Asha Jyoti, All Rounder, Mati Mange Khoon, Mera Dost Mera Dushman, Kunwari Bahu,

5 Minutes
Passport
Service
Available

(ਪੰਨਾ 4 ਤੇ 5 ਦਾ ਕੀ)

ਜ਼ਾਲਮੀ ਫਰੇਕਟਰੀਆਂ

ਹਰੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਬਰਮਿੰਘਮ

ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਫਰੇਕਟਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਸੁਣੀਆਂ ਸੀ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ - ਜਾਮੇ 'ਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਖਿਆ। ਹੁਣ ਵਲਾਇਤ ਆ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਮੇ 'ਚ ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੀ, ਸਗੋਂ ਸਰੋਆਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਕੀਤੇ।

ਹਾਂ, ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ 'ਚ ਜੰਮੇ ਪਲੇ ਤੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਜਦ ਵਲਾਇਤ ਦੀ ਅਲਟਰਾ ਮੋਡਰਨ ਸੁਸਾਇਟੀ 'ਚ ਜੰਮੀ ਪਲੀ ਤੇ ਸਕੂਲ ਪਾਸ ਕਾਕੀ ਨਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਹੀ ਘੜੀ ਦੇ ਫਨਰ ਟੁੱਟਣ ਵਾਂਗ ਉਹਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਗੀਅਰ ਪਿਛੇ ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਲਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਖੀਰ 'ਚ ਹਾਈਡਰੋਲਿਕ ਬਰੇਕ ਲਗਣ ਵਾਂਗ ਇਕ ਦਮ ਪ੍ਰਸਰ ਜਾਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ 'ਚ ਉਹਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਅਰਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸੀਤਾ ਸਵਿਤਰੀ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੰਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਵਲਾਇਤ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮਿਲਗੋਝੇ 'ਚ ਪਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੀਬੀਆਂ ਦੇ ਮਾਂ - ਪਿਓ ਕੋਲ ਜਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜ਼ਖਮੀ ਦਿਲ ਦੀ ਫਰਿਆਦ ਦੱਸਦੇ ਤਾਂ ਉਹਦੀ ਗਹਿਦੀ ਖੁੰਗਦੀ ਆਸ ਵੀ ਚਕਨਾਚੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਲਦਲ 'ਚ ਫਸਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਲ ਸਭ ਮਰਦ - ਮੰਗੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਨਜ਼ੀ ਹੈ

ਫੁੱਲ ਮਾਰਿਆ ਸੀ

ਪਹਿਲਾ ਦੋਸਤ (ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ) —
“ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਹੈ”

ਦੂਸਰਾ ਦੋਸਤ — ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ?

ਪਹਿਲਾ — ਮੇਰੇ ਇਕ ਲੜਕੀ ਨੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਫੁੱਲ ਮਾਰਿਆ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ — ਫਿਰ ਕੀ ਗੱਲ, ਫੁੱਲ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਰ ਵਿਚ ਦਰਦ ਹੋਣ ਲਗ ਪਿਆ।

ਪਹਿਲਾ — ਨਹੀਂ ਯਾਰ, ਫੁੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਗਮਲਾ ਵੀ ਸੀ।

ਪਰ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨਾਲ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਫਰਾਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ 'ਚ ਡੱਲੀ ਤੌਰਨ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤੇ ਮਾਪੇ ਆਪਣੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, “ਪਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਸਤਰ ਐ, ਤੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਪਤੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਨੇ ਨੇ। ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਬਿਤਾਉਣੀ ਐ ਤੇ ਜੇਕਰ ਘਰ 'ਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਠੰਢੇ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਏ। ਇਹਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਐਸੀ ਵੈਸੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਜਿਹਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਇੱਜ਼ਤ ਤੇ ਖਾਨਦਾਨ ਨੂੰ ਧੱਬਾ ਲੱਗੇ। ਅਜ ਤੋਂ ਤੇਰੇ ਪਤੀ ਦਾ ਘਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇਰੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਨੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ 'ਚ - ਹਾਂ।”

ਪਰ ਵਲੈਤ 'ਚ ਫਰੇਕਟਰੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲਾਡਲੀਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟੀ ਪੱਟੀ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, “ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਕਦੀ ਵੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਉਣਾ ਉਹਨੂੰ ਤੇ ਉਹਦੇ ਖਾਨਦਾਨ ਨੂੰ ਮਾੜੀ ਮੰਟੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਈ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਤੇ ਜੇਕਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿਰ ਚੁੱਕਦਾ ਦਿਸੇ ਤਾਂ ਇੰਡੀਆ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦੇਣ ਦਾ ਡਰਾਵਾ ਦੇਣ। ਇਹਦੇ ਬਿਨਾਂ ਪੈ ਪੈਕਿਟ ਤਾਂ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਲੈਣਾ ਈ ਏ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਕਿ ਕੋਈ ਦੋਸਤ ਮਿੱਤਰ ਇਹਦਾ ਇਹਨੂੰ ਮਿਲਣ ਨਾ ਆਵੇ।

ਤੇ ਅਗਰ ਕੋਈ ਰਸਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਦੋਸਤ ਕਦੇ ਮਿਲਣ ਆ ਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨੀ ਐ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਫੁਨ ਕਰਨੇ ਤੇ ਵੀਕੇਂਡ ਅਤੇ ਫੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਬਿਨਾਂ ਨਾਗਾ ਮਿਲਣ ਵੀ ਆਉਣੇ। ਇਹਨੂੰ ਸਦਾ ਦਬਾਅ ਹੋਣਾ ਰੱਖਣੇ ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹਨੂੰ ਕੁਝ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਦੱਸਣਾ।”

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਫਰਕ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝ ਸਕਦੇ। ਹਿੰਦੋ-ਸਤਾਨ 'ਚ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਰਸਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਤੀਵੀਂ ਆਦਮੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ 'ਚ ਵਿਛੋੜ ਦਿਤੇ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੱਚਾ ਪਿਆਰ, ਇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਮੇ 'ਚ ਆ ਕੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮੇਲ ਦਿੰਦੇ। ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰਹਿਸਤ

ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹਾਨਤਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਸੱਚਾ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਰ ਕੁਝ ਵਲਾਇਤੀ ਫਰੇਕਟਰੀਆਂ ਦੀ ਲਿਆਕਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਅਤੇ ਬੋਲਚਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲਾਇਤੀ ਫਰੇਕਟਰੀਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ, ਸਿਰ, ਬੁੱਲ੍ਹ, ਅੱਖਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਲ, ਕਾਲੇ ਪੀਲੇ ਕੀਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ ਦੇ ਸਾਂਗ ਹੋਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ, ਬਾਹਾਂ, ਗਲ ਅਤੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਵਲ ਦੇਖ ਕੇ, ਇਕ ਆਮ ਸੁਨਿਆਰੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦੀ, ‘ਵਿਡੋ ਸੋਪਿੰਗ’ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਰੇਸ਼ਨ, ਨਾਫਥਵੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਰੰਗ ਦੇ ਸਸਤੇ ਕੱਪੜੇ ਆਮ ਪਾਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗਰਮੀਆਂ ਹੋਣ

ਜਾਂ ਸਰਦੀਆਂ ਪਰ ਗਰਮ ਓਵਰਕੋਟ ਸਦਾ ਪਾਉਣਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਗੁਣ ਹੈ। ਤੇ ਇਹ ਕੁਝ ਫਰੇਕਟਰੀਆਂ ਸਭਕਾਂ ਤੇ ਆਮ ਕਰਕੇ ਟੋਕਰੀਆਂ ਜਾਂ ਬੈਗ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਫੜੀ ਟੋਲੇ ਦੇ ਟੋਲੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਫਲੇ ਵਾਂਗ ਆਮ ਦੇਖੀਆਂ ਜਾਂ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਇਹ ਪਾਖੰਡੀ ਲੋਕ ਇਕ ਵਿਉਪਾਰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹਿੰਦੋ-ਸਤਾਨ ਤੋਂ ਮੰਗਦੇ ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਵਾਂਗ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਤਲੀਆਂ ਦੇ ਤਮਾਸ਼ੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਾਂਗ, ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ 'ਤੇ ਨਾਚ ਨਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮਾੜੀ-ਮੋਟੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆ ਕੇ ਮੁੰਡੇ ਤੋਂ ‘ਖਰਚ’ ਲੈਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਖਰਚ ਲੈਣ ਨੂੰ, ਕੁੜੀ ਦੀ ਤੇ ਉਹਦੀ ਅੱਲਾਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਚੰਗਾ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅੱਧੀ ਅੱਧੀ ਕੱਢ ਲਓ

ਇਕ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਨਵਾਂ ਨਵਾਂ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਅਫਸੋਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਚੋਰ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਇਕ ਤਰਕੀਬ ਸੋਚੀ, ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬਹੁਤ ਕੱਢ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ

ਬਹੁਤ ਫੜ ਲਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਚਰਚ ਹੀ ਬਰਮ ਆਵੇਗੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਬਹੁਤ ਫੜ ਲਈ। ਪਤੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਫੜੀ ਵੇਖ ਕੇ ਬੇਲੀ, “ਕਿਉਂ ਮਾਂ-ਪੁੱਤ ਲੜਦੇ ਓ—ਦੋਹਰੇ ਜਣੇ ਅੱਧੀ ਅੱਧੀ ਬਹੁਤ ਕੱਢ ਲਓ”

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ

SUBSCRIPTION FORM

To

The Canada Darpan
P.O.Box. 67344, STN. 'O'
VANCOUVER, B.C.
CANADA V5W 3T1

Phone (604)321-6360

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as my Subscription for the year(s)..... I may be sent the newspaper at the following address :
Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.

One Year20 dollars
Two Year35 dollars
Three year50 dollars
Life membership.....200 dollars
ASIA.....80 dollars(a year)
U.S.A.25 dollars(a year)
Europe80 dollars(a year)
Africa80 dollars(a year)

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਮੂਵ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ?
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਜਰੂਰ ਦੱਸੋ।

ਚਿੱਟ ਨੰਬਰ—

ਪੁਰਾਣਾ ਪਤਾ—

ਨਵਾਂ ਪਤਾ ਸਟਰੀਟ/ਐਵੇਨਿਊ—

ਟਾਊਨ—

ਸਟੇਟ—

ਪੋਸਟਲ ਕੋਡ—

ਫੋਨ ਨੰਬਰ—

ਸੁਹਿਤ ਫਲ

ਇਕ ਵਾਰ ਸ਼ਰਤ ਚੰਦਰ ਇਕ ਗੋਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਗਏ ਤਾਂ ਇਕ ਸੱਜਣ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, “ਸ਼ਰਤ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਵਲ ਕਿਵੇਂ ਗੁਚਿਤ ਹੋਏ ?” ਸ਼ਰਤ ਚੰਦਰ ਨੇ ਟਾਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ — ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਜਿੱਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤਰ ਦਿਤਾ :
“ਮੈਂ ਗੁਰੂਨਾਥ 'ਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਥੋੜ੍ਹੀ ਤਨਖਾਹ 'ਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖ ਮੈਂ ਪ੍ਰਚੁਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਸੋਚੀ — ਪਰ ਪਤਨੀ ਨੇ ਟੱਕ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਮੈਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਜੇ ਇਕ ਮਣ ਚੀਜ਼ ਦੀ ‘ਏਨੀ’ ਕੀਮਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ‘ਏਨੇ’ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀ ਕੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ ? ਮੈਂ ਕੋਈ ਜੁਆਬ ਨਾ ਦੇ ਸਕਿਆ ਤੇ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਖਿਆਲ ਛੱਡ ਦਿਤਾ। ਦੁਕਾਨ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਿਆ — ਖਾਲੀ ਕੀ ਕਰਦਾ — ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ — ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਵਲ ਆ ਗਿਆ।”

ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ

■ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ, ਉਸਦਾ ਲੜਕਾ ਤੇ ਬੀਰਬਲ ਕਿਤੇ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਅਕਬਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਿਸਤਰਾ ਬੀਰਬਲ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਦੇਖਦੇ-ਦੇਖਦੇ ਅਕਬਰ ਦੇ ਲੜਕੇ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਬਿਸਤਰਾ ਬੀਰਬਲ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

ਅਕਬਰ ਨੇ ਮਖੌਲ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, “ਬੀਰਬਲ ਤੇਰੇ ਬੇ ਇੱਕ ਗੱਧੇ ਜਿਨਾ ਭਾਰ ਹੋ ਗਿਆ।”

ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, “ਨਹੀਂ ਰਾਜਾਜੀ ਅਕਬਰ ! ਇਕ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੋ ਗੁਪਿਆ ਦਾ ਭਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।”

ਮਹਿਫ਼ਲ 'ਚ ਮੇਰੀ ਬੇਰੁਮੀ ਚਰਚਾ ਬਣੀ ਰਹੀ, ਦਿਸਿਆ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ ਕੋਈ ਤੇਰੇ ਬਗ਼ੈਰ। ਤੂੰ ਕੀ ਗਿਆ ਕਿ ਜੀਣ ਦਾ ਮੈਸਮ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਮਨਫੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੋਈ ਤੇਰੇ ਬਗ਼ੈਰ।

NON-SMOKERS & SMOKERS

TOGETHER
WE ARE
STRONGER

NORTH AMERICAN LIFE

Permanent & Terms SUDESH KALIA Plan

- * Life and Group Insurance
- * Retirement & Pension Plans
- * Company Pension and Health Benefit Plans
- * Estate Protection
- * Business & Mortgage Insurance

Ph. 685-9335

ਬਰਾੜ ਇੰਟਰਪਰਾਈਜ਼ਜ਼

ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੰਗ ਤੇ
ਡੈਲਟਾ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਲਾਕਾਰ ਅਤੇ ਗਾਇਕ

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਐਂਡ ਪਾਰਟੀ

26 ਮਈ, 1984, ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 7 ਵਜੇ

ਨੌਰਥ ਡੈਲਟਾ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ

8270 - 114th St. Delta B.C.

ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹੁਸੀਨ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ੋਅ ਦੇਖਣਾ ਨਾ ਭੁੱਲਣਾ

ਗੁਰਦਾਸ

ਮਾਨ

ਐਂਡ

ਪਾਰਟੀ

26 ਮਈ,

ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ

ਸ਼ਾਮ ਦੇ

7 ਵਜੇ

ਨੌਰਥ ਡੈਲਟਾ

ਸੈਕੰਡਰੀ

ਸਕੂਲ

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਹੀਰੋ ਤੇ ਗਾਇਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ — ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ
'ਦਿਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ', 'ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ', 'ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ' ਤੇ ਲੌਂਗ ਦਾ ਲਿਸ਼ਕਾਰਾ
ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ।

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ

ਸ਼ਾਮਲ :

ਮਨਜੀਤ ਮਾਨ, ਗੁਰਪੰਥ ਮਾਨ(ਮੰਡੋਲੀਅਨ), ਰਾਜਨ ਕੁਮਾਰ(ਕਾਮੇਡੀਅਨ), ਧਰਮ
ਪਾਲ (ਆਰਗਨ ਕੌਰਡੀਅਨ), ਜੇਤਿੰਦਰ ਦੱਤ(ਗਾਇਕ), ਜਸਵੰਤ ਭੋਲਾ (ਢੋਲਕ),
ਗੁਰਮੀਤ, ਮਨਜੀਤ (ਗਿਟਾਰ)

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :-

ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ

321-2911

ਟਿਕਟਾਂ ਜਿਥੇ ਸ਼ੋਅ ਹੋਵੇਗਾ
ਉਸੇ ਥਾਂ ਤੇ ਹੀ ਮਿਲਣਗੀਆਂ